

İçindekiler

- Söz ve EylemdeGündem.....	2
- Toplumsal ve Siyasal Gündemden.....	7
- Komünistlerin İvedi Görevi - İsmail dokumacı.....	17
- Devlet - Medya - Sendika Üçgeninde THY İşçisi – Ferda Kar.....	19
- Kapitalizmden Komünizme Geçiş Sorunları – N. Fırat.....	21
- THY Grevi Örgütlü Mücadelenin Okulu Olmalıdır – Kaya Bilgi....	27
- Kıdem Tazminatına Dokundurtma – Ali Gök.....	29
- Bir Şair: Ahmet Arif – Yusuf Erdem.....	31
- Clara Zetkin - Sosyalizme adanmış bir yaşam - Gül Azur.....	34
- “Eurokomünizm”den Oportünizme -Raúl Martínez Turrero.....	38
- Kahramanca Mücadele Acı Yenilgi (Çeviri) - Bahman Azad.....	48
- Çaldağı Mücadelesi Kitleleşerek Sürüyor- Erdem Eren.....	58
- Şiir - Barış - Yannis Ritsos.....	61
- 1 Mayıs Bildirisi.....	63

Anadolu Yayıncılık adına İmtiyaz Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tahir Ozon
Aylık, Siyasi, Yaygın Türkçe Yayın
Adres: 847 Sk. No:32 Kat:2 Daire:7
Kemeraltı/konak/İzmir
Baskı tarihi:Haziran 2013
Basım yeri: Özdemir Matbaacılık,
Dvutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi
Blok No: 145 Topkapı-İstanbul
Tlf. 0212 577 54 92

İletişim:

Web. www.sözveeylem.org

İstanbul-Bağlarbaşı mah. ortameydan sok.
6/1 Maltepe

Manisa-Turgutlu: Turan Mah. Kurultay Sk.
No:21 Kat:1 Turgutlu

Söz ve Eylemde Gündem

Korku Duvarı Parçalandı, Şimdi Devrim Zamanıdır !

Taksim Gezi Parkı'nda başlayan eylem, kısa sürede bir başkaldırıya dönüştü. Binler hızla on binlere, on binler yüzbinlere, milyonlara büyüdü. Acımasız polis şiddetini, panzerleri, tazyikli suları, biber gazı sağanağını, plastik kurşunları, göz altıları korkusuzca göğüsleyerek, barikatları aşarak, barikatlar kurarak kavgamızın meydanını, Taksim alanını yeniden fethettik.

Nazım'ın bundan 52 yıl önce yazdığı şiirdeki gibi;

**“Yine kitapları, türküleri,
bayraklarıyla geldiler,
dalga dalga aydınlık oldular,
yürüdüler karanlığın üstüne.
Meydanları zapt ettiler yine.”**

Genç Yoldaşlar,

Öncelikle ve özellikle sizin sayenizde Taksim'de başlayan kavgayı, tıpkı hızla büyüyen bir yangın gibi bir anda bütün İstanbul'u, bütün bir ülkeyi kapladı, özellikle sizlerin kitlesel katılımı, cesareti, coşkusu ve muazzam enerjisi sayesinde bütün bir toplum, bütün bir

ülke bir anda silkinip üzerindeki ölü toprağını attı ve korku duvarını paramparça etti. Böylece bir eşik aşıldı, bir bent yıkıldı; öyle ki taptaze bir yel esmeye ve insanlarımızı felç eden karamsarlığı umutsuzluğu, yılgınlığı bir anda silip süpürdü.

Ve böylece ilk kez, yığınların korkusuzca ayağa kalkışıyla sermayenin iktidar partisi AKP, onulmaz bir yara aldı, ilk kez çok ağır bir yenilginin acısını tattı. Düzenin ülkedeki ve emper-yalist merkezlerdeki temsilcileri “itidal” çağrısı yapıyorlar. Çağrılarını halkı girdiği devrim yolundan döndürmek içindir. Dün onlar üzerimize gazı copu kurşunu yağdırırken itidalli de-ğillerdi. Bugün biz ayağa kalktık, korku sırası onlarda ve korkularının gerçekleşmemesi için bize İtidalli olmaya çağırıyorlar. “Aranızda kışkırtıcılar var, kışkırtmalara kapılmayın diyerek bizi yeniden yıktığımız korku duvarının içine hapsetmeye çalışıyorlar. Çektiğimiz bu kadar acı ve yoksulluktan sonra, tam da bunların hesabını sormak için ayağa kalktığımızda kim bize “itidal” çağrısı yapıyorsa, o, bizim dostumuz değil, düşmanımızdır. Hayır, “itidal”li olmaya-çağırız. Sermayenin bizi yeniden korku duvarının içine hapsetmesine izin vermeyeceğiz.

Yoldaşlar,

Kimi zaman biriken toplumsal enerjisi öyle bir noktaya gelir ki, yığınlar en beklenmedik bir anda pek de örgütlü olmadan önemsiz görünen bir olay üzerine -tıpkı bir yanardağın aniden patlaması gibi- ayağa kalkarlar ve muazzam bir devrimci enerji ortaya çıkar. Eğer devrimci güçler, sosyalistler bu tarihsel enerjiyi devrimci sel yatağında toplayarak ve sürekli besleyerek iktidara götüremezlerse, burjuvazi bu süreçten kendini ve imajını yenileyerek, pekiştirerek çıkar.

Zor bir eşiği aştık; önümüzde olanaklar da, tehlikeler de büyük ve çözmemiz gereken sorunlar da, görevler de bir o kadar çetin. Yaşanan basit bir hükümet krizi değildir. Ülkenin dört bir tarafında ayağa kalkan kitleler “Hükümet İstifa” sloganıyla eskisi gibi yönetilmek istemediklerini ortaya koymuştur. Ancak, ayaklanma henüz devrimci bir bilinçlilik, örgütlülük ve kararlılıktan uzaktır. Görev ayaklanmayı bilinç ve örgütlülükle donatarak zafere taşımaktır.

Şimdi devrimcilerin, sosyalistlerin taşıdıkları adlara layık olduklarını gösterme zamanıdır, devrimcilik zamanıdır:

- Şimdi bu devrimci süreci büyüterek sürdürmek ve kalıcı kılmak için bütün kitlesel çı-kışlara bilinçlilik, örgütlük, yaygınlık, derinlik ve süreklilik kazandırmak zamanıdır.

- Şimdi Bütün direniş, tepki ve başkaldırıları birbirine bağlamak, tümüne birden kılavuzluk edecek devrimci bir politika üretmek, bu politikayı örgütlü bir ajitasyon ve propaganda ile yığınlara mal etmek zamanıdır.

- Şimdi en az burjuvazinin dinci-muhafazakâr veya liberal veya reformist ideolojileri kadar gerici, gözbağcı, tehlikeli, nefret dolu “ulusalcılık” adıyla pazarlanan devletçi-milliyetçi ve militarist burjuva ideolojisinin bu devrimci enerjinin eteklerine tutunarak güç kazanmasına fir-

sat vermemek zamanıdır.

- Şimdi devrimci-demokratlar ile sosyalistler arasında güçlerimizi ve olanaklarımızı bir-leştirerek mücadele ortaklığını yükseltme zamanıdır.

- Şimdi ötekileştirilen, hakarete uğrayan, kökenleri, inançları, cinsiyetleri ve cinsel tercihleri nedeniyle küstahça aşağılananların ve tüm mağdur ve mazlumların bütün öz-gürlük ve eşitlik özlem ve taleplerini kucaklama zamanıdır.

- Şimdi proletaryanın şanlı 15-16 Haziran başkaldırısını hatırlama, üretimden gelen gücünü kullanma ve tarihsel misyonunu anımsama zamanıdır.

- Şimdi bütün bu görevlerin üstesinden gelecek devrimin politik karargahını ve ordusunu inşa etmek için kolları sıvama zamanıdır.

- Şimdi kitlelerin kendiliğinden hareketinin yıkıcılığıyla devrimin öncüsü partisinin bi-linçli ve örgütlü yıkıcılığını birleştirmenin zamanıdır.

- Kısacası şimdi kavgamıza örgütlülük, bilinçlilik ve süreklilik kazandırarak sosyalist devrim yürüyüşünü cesaretle ve kararlılıkla başlatma ve zafere taşıma zamanıdır.

**“Daha gün o gün değil, derlenip
dürülmesin bayraklar.**

**Dinleyin, duyduğunuz çakalların
ulumasıdır.**

Safları sıklaştırmın çocuklar.”

**Bu kavga kapitalizme karşı,
Bu kavga sosyalizm kavgasıdır.**

Söz ve Eylemde Gündem

Devrimcilikte Israr ve Grev Kırıcılar

İşçi sınıfı ve komünist hareket için 1 Mayıslar, sadece tarihsel bir öneme sahip değildir; bundan çok daha önemlisi, 1 Mayıslar, işçi sınıfının, komünistlerin bir yıllık mücadelelerinin bilançosunu çıkardıkları, eksiklerini, zaafalarını tespit edip daha bilinçli, daha örgütlü bir mücadeleyi yürütmek için harekete geçtikleri bir mücadele günüdür. Bu anlamıyla 1 Mayıslar, burjuvazinin özlemini duyduğu bir işçi ‘bayramı’, bir sendikal eylem değil; tersine, sınıf mücadelesinin ivme kazandığı, devrimci hazırlığın gözden geçirilip geliştirildiği devrimci bir eylemdir. İşte bu nedenledir ki 1 Mayısların kutlanması kadar, nasıl kutlanacağı da işçi sınıfıyla burjuvazi arasında sürekli bir mücadele sorunu olmuştur.

Burjuvazi, sınıf mücadelesine ilişkin devrimci olan her şeyi yasaklamak, yasaklayamıyorsa içini boşaltmak için elinden geleni yapıyor, yapacak. Bu, onun sınıfsal görevidir. Buna karşılık işçi sınıfının, komünistlerin görevi de devrimci olanı korumak ve geliştirmektir.

Özellikle Sovyetler Birliği’nin çözülüşünün ardından, burjuvazi komünizm kâbusundan kurtulmak için devrimci olan her şeyi bozmak, içini boşaltmak için yoğun bir çaba harcıyor. En başta işçi sınıfının komünizm mücadelesinde

en önemli silahı olan devrimci komünist parti zorunluluğu fikri dejenere edildi. Geçmişte komünist partilerin içine düştükleri siyasal ve örgütsel zaafılar kullanılarak işçi sınıfı, “devrimci örgütlülük fikri”nden, “komünist parti”den uzaklaştırıldı. Aynı şekilde, bugün içinde bulunduğu gerilikten hareketle işçi sınıfı, sosyalizm mücadelesinin temel toplumsal gücü olmaktan çıkartılmaya çalışıldı. İşçi sınıfından ve devrimci komünist partiden kaçış, devrimci çevrelerde neredeyse genel bir eğilim haline geldi. İşçi sınıfının ekonomik mücadele araçları olan sendikalar işlevsizleştirilmekle kalmadı, sınıf üzerinde burjuva denetim araçlarına dönüştürüldü. 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü amacından saptırılarak, kadın sorunu “toplumsal cinsiyet sorunu” adı altında sınıf mücadelesinden kopartılmaya çalışıldı. Toplum, etnik, dinsel, cinsel, ırksal vb. ayrılıklar üzerinden hareketle adeta atomlarına ayrılırcasına parça parça edildi. Tüm bu ayrıştırmalar ise, sınıfsal ayrışmayı örtmek için bir örtü olarak kullanıldı vb.

Şimdi de 1 Mayıs, aynı kadere mahkûm edilmek isteniyor. Burjuvazi yasaklayarak yok edemediği 1 Mayısı dejenere ederek, içini boşaltarak bahar bayramına dönüştürmek istiyor. Burjuvazinin bu hedefe ulaşabilmesinde

“Taksim’in 1 Mayıs alanı olmaktan çıkartılması” kritik bir öneme sahiptir. Çünkü içeriği ne kadar boşaltılmış olursa olsun, “Taksim’de kutlanan her 1 Mayıs”, işçi sınıfına, sınıf düşmanlarıyla bir uzlaşmayı değil, dışı dış mücadeleyi hatırlatıyor; işçi sınıfının, kinini büyütüyor, devrimcilerin mücadele azmini biliyor. İşte bu nedenledir ki, burjuvazi için Taksim’in 1 Mayıs’tan arındırılması mutlak bir gerekliliktir. Geçmişte bunu zor yöntemiyle gerçekleştiremeyen burjuvazi, 1 Mayısı, bugün inşaat alanına dönüştürdüğü Taksim’de açtığı 30 metrelik çukura gömerek, ondan kurtulmaya çalışıyor. Ama boşuna! Devrimci hareket, burjuvazinin benzer oyunlarını dün bozmuştu, bugün bozdu, gelecekte de bozacaktır. Taksim artık devrimci sınıf mücadelesinde, alelade bir isim, bir eylem alanı, bir meydan değil, bir direnç noktasıdır. Şimdi devrimci hareketin önündeki görevlerden biri de tutunduğu bu direnç noktasını bir sıçrayış zemini haline getirmektir.

Burjuvazi, 1 Mayısın devrimci geleneğinden kopartılmasında önemli bir işlevi olan Taksim’i 1 Mayısı kapatmak için yoğun bir ideolojik mücadele yürüttü. Önce Taksim’in inşaat nedeniyle 1 Mayıs kutlamaları için güvenli olmadığı “masum” gerekçesini ileri sürdü (Bu gerekçenin, yaklaşık altı ay önceden planlandığı unutulmamalıdır.). Ve burjuvazinin bu “masum” ve bir o kadar da inandırıcılıktan uzak güçsüz gerekçesi, devrimci harekete sağdan ve soldan yöneltilen eleştirilerle beslendi. Örneğin “Müzakere” sürecinin ardından burjuvazinin “akil” insanları, 1 Mayıs için de devreye sokuldu. Devrimcilere önemli olanın 1 Mayısın nerede kutlandığının değil, yığinsal ve “barış” içinde kutlanması olduğu, “müzakere” süreciyle Türkiye’nin doludizgin “demokratikleştiği” bir dönemde çatışmaya yol açacağı için Taksim ısrarının anlamsız olduğu söylendi. Devrimci hareket “alan fetişizmiyle suçlandı. Devrimci hareketi, 1 Mayısı Taksim’de kutlamaktan vazgeçirmeye yönelik

bu ideolojik saldırı, 1 Mayıs yaklaşırken burjuvazinin gün be gün açıkladığı olağanüstü güvenlik ve saldırı tehditleriyle desteklendi. Ne var ki bütün bunlar, devrimci refleksi alt edemedi. Devrimci hareket, içinde bulunduğu dağınıklığa rağmen 1 Mayısın Taksim’de 30 metre çukura gömülmesine izin vermedi. Devrimci işçiler, devrimci gençler ve her yaştan kadın, erkek tüm komünistler, sosyalistler; abluka altına alınan İstanbul’da burjuvazinin barikatlarını aşmak için gün boyu savaştılar; panzerlere, biber gazına bedenleriyle, taş ve sapanlarıyla karşı koydu.

Burjuvazinin bütün bu ideolojik ve fiziki terörüne rağmen 1 Mayıs 2013 işçi sınıfının, devrimcilerin son yıllarda İstanbul’da kutladığı en direngen, en kütleli, 1 Mayıs oldu. İşçiler, emekçiler, devrimciler kol kola, pankartlarını açarak, belgilerini haykırarak yürüyemediler, ancak sırt sırta vererek burjuvaziye karşı mücadele ettiler. 1 Mayıs, karşı olarıyla ve destekleyenleriyle İstanbul’un bütün evlerinde, işyerlerinde ve sokaklarında yankılandı.

Devrimciler bütün savaşkanlıklarına rağmen, barikatları aşıp Taksim’e ulaşamadılarsa, bunun nedeni, sayıca yetersizlikleri, kararlılık ve devrimci enerji eksikliği değil, örgütsel dağınıklığın yol açtığı organizasyon eksikliğidir; daha net bir ifadeyle kararlılık ve devrimci enerjinin henüz devrimci örgütlülükle buluşmamış olmasıdır.

Burjuvazinin barikatlarına karşı verilen mücadele sırasında yaşanan bazı “olumsuzlukların” kaynağını da bu organizasyon eksikliğinde aramak gerekir. Ancak bu “olumsuzlukları” ileri sürerek devrimci güçlerin gösterdiği kararlılık ve direnci karalamaya kalkmak, eleştirenler dost olsa bile, sadece burjuvazinin 1 Mayıs terörünü aklamaya hizmet eder.

Devrimci grupların 1 Mayısta Taksim’e çıkmak için gösterdikleri kararlılık ve mücadele, burjuva kalemşorların iddia ettikleri gibi ne bir

alan fetişizmi, ne de körü körüne bir inattır; tersine devrimcilikte ısrardır, devrimci kararlılıktır. 1 Mayıs 2013 bu ısrar ve kararlılığın bir göstergesidir ve bu ısrar, devrimci hareketin bugün içinde bulunduğu dağınıklıktan çıkışının potansiyelini de barındırmaktadır. Bunu anlamamak, burjuva kalemşorların “bilgece” savlarını utangaçça da olsa desteklemek, mücadeleden ricada mazeret aramaktan öte bir anlam taşımaz.

Hele burjuvazinin Taksim’de 1 Mayıs kutlamasını açıkça engelleyeceği belli olduğu halde, TKP’nin 1 Mayısı hâlâ Kadıköy’de kutlamakta ısrar etmesi, hangi gerekçeye dayandırılırsa dayandırılınsın, ister önceden izin alındığı, isterse kitleyi koruma bahanesi ardına sığınılınsın, daha önce katıldığı 1 Mayıs mücadelelerinin inkârı, tipik bir oportünizm ve tam bir grev kırıcılığıdır.

TKP bu grev kırıcılığının ödülünü de çekmeden almıştır. İstanbul valisi, 1 Mayıs’ta İstanbul’da estirilen terörü, TKP’nin 1 Mayıs kutlamasını örnek göstererek savunmuştur. Burada asıl önemli olan burjuvazinin 1 Mayıs terörünü haklı göstermek için TKP’nin 1 Mayıs kutlamasını kullanması değil, (elbette burjuvazi bunu TKP’nin eylemine başvurmadan, başka gerekçelere dayanarak da yapabildi)

1 Mayıs 2013 İstanbul 1

adı TKP olan bir partinin bu olanağı, kendi eylemiyle burjuvaziye sunmasıdır. 1 Mayıs akşamı TKP sözcüsünün katıldığı bir televizyon programında sorunu ‘valinin ayrıntı fazla kaçırdığı’ esprisiyle geçiştirmesi ancak çocukları avutabilir; kesinlikle grev kırıcılığını ortadan kaldırmaz. TKP, kendi eylemiyle burjuvaziye devrimci mücadeleyi sadece karalama fırsatı sunmuş olmakla kalmadı; savunageldiği ‘cumhuriyet değerleri ’ne 1 Mayıs “bayramı”nı da eklemiş oldu.

1 Mayısın ardından, çeşitli çevrelerde burjuvazinin terörüne mazeret arayan açıklamalar, grev kırıcılığının TKP ile sınırlı olmadığını, 1 Mayısın, sosyalist hareket içinde hızlandırdığı ayrışmanın önümüzdeki dönemde netleşerek süreceğini gösteriyor.

Ayrıca 1 Mayıs 2013; sosyalist harekette ana eğilimin “devrimcilikte ısrar” olduğunu ortaya koymakla kalmadı; liberal çevrelerin pompaladığı ve kimi sosyalist çevreleri de etkisi altına alan Türkiye’nin demokratikleşeceği beklentilerini de tuzla buz etti.

İşçi sınıfı, 1 Mayıs 2013’deki devrimci kararlılığı tarihsel bilincine kazınmış ve 1 Mayıs 1977’yi unutmayacağını bir kez daha kayıt altına almıştır.

Mayıs 2013 Kadıköy

Toplumsal ve Siyasal Gündem'den

————— Düzenleyeler: Yusuf Erdem - Mustafa Kalyoncu – Ferda Kar

Dünya'da ve Türkiye'de 1 Mayıs

İstanbul

Ankara

İzmir

Diyarbakır

Bangaldeş

Hong Kong

Arnavutluk

İspanya

Yunanistan

Ukrayna

Amerika

Lubnan-Beyrut

Barcelona

Moskova

Tayvan

Kamboçya

Havana - Küba

Küba'daki 1 mayıs törenlerinde adanın komünist geleceği kutlandı.

1 Mayıs günü Havana'nın Devrim Meydanı'ndaki geçit töreninde kıvıll bayraklı bir denizi andıran Kübalılar, adalarının komünist geleceğini bir kere daha teyid ettiler.

Yüzbinlerce işçi, kırmızı gömlekleri ve kıvıll bayraklarıyla, Başkan Raul Castro'nun , Küba bağımsızlık kahramanı Jose Marti'nin büyük heykelinin altında durduğu meydanı doldurdu.

Yürüyüşçülerin ilk sırasının taşıdığı " Sosyalizmi Sürdürmek ve Mükemmelleştirmek" bu yılki geçit töreni için seçilen temayı ifade ediyordu.

Ulusal televizyonun yayınında da kamera "Asla Kapitalizme Geri Dönmeyeceğiz" pankartına odaklandı.

İşçiler, Fidel Castro, Ernesto "Che" Guevara ve Lenin, Marx ve Engels'in resimlerini taşı-maktaydılar.

Televizyonda sürekli olarak "Birlik ve Za-fer", "Yaşasın Sosyalist Devrim" yazıları ya-yınlanıyordu.

Bu yıl Küba'daki 1 Mayıs törenine 100 ülke-den gelen 1800'den fazla işçi lideri katıldı.

İş Cinayetlerinin Suçlusu: Kapitalist Haydutluktur

İş kazası” adı verilen her işçi cinayetinin ardından, göstermelik bir suçlu arama ve bu suçluya verilmesi gereken cezanın tartışılması kamuoyunda sürer gider. Dünyada ve Türkiye’de olan budur.

Her mülkiyet biçimi, kendi üretim tarzını da dayatır. Dolayısıyla emekçiler, yaşadıkları

işçi kurtarılrken, 1127 işçi hayatını kaybetti.

Çin’den sonra Tekstil sektöründe Çin’den sonra dünyanın en büyük ihracatçısı durumundaki Bangladeş’te çoğu kadın 3 milyon işçi, aylık 30 euronun altında, “sefalet atölyeleri” olarak adlandırılan 4500 atölyede çalışıyor. AB ülkeleri olan Almanya, Fransa, İngiltere ve İs-

ülkenin ekonomik ve siyasal durumuna bağlı şartlarda çalışmaya mecbur tutulurlar.

Kasım 2012’de Bangladeş’te bir fabrikada çıkan yangında 112 işçinin hayatını kaybetmesiyle, işçi cinayetlerinde bu ülke öne çıkıyor. 24 Nisan’da bir toplu işçi cinayeti daha meydana geldi. Çöken Rana Plaza’nın enkazından 2437

panya ihracatın %60’ını satın alıyor. Mango, Zara, Primark ve Benetton gibi ünlü markaların ürünleri bu atölyelerde üretiliyor.

Bu atölyelerdeki çalışma koşulları, ücretler ve diğer haklar sadece Plaza sahibi Muhammed Sohel Rana tarafından belirlenmiyor; aralarında Rana’nın da bulunduğu ve Benetton, Mango

gibi tekstil tekellerinin oluşturduğu zincir içinde belirleniyor.

Bangladeş'te 1 Mayıs işçi bayramı gösterilerinde işçiler Dakka'da çöken işyeri sahibine, en yüksek cezanın verilmesini istediler. "Plaza sahibi idam edilmeli ve ölen işçi ailelerine tazminat ödenmeli!" gibi istemlerde bulundular.

Bangladeş işçisi unutmamalıdır ki çöken bu atölye 4500 atölyeden sadece biri. Diğer atölye koşulları da bundan farklı değil. Mücadele, bütünün kurtuluşu hedefine yönelik olmalıdır. Bugüne kadar ve bugün iş kazalarında ölen işçilerin ölüm sebebini kötü koşullara, taşeronla-

ra, güvencesizliğe bağlamak; düşmanın büyü-ğünü, kapitalist-emperyalist zinciri yok saymak olur. Sömürüyü, zulmü, sefalet ücretini dayatan ve kaza adını verdikleri iş cinayetlerini, yaralanmaları, genç yaşta vakitsiz ölümleri doğuran sistemin ta kendisidir; yani yeryüzünün her köşesini kanlı pençeleri arasına almış emperyalist kapitalist haydutluk sistemidir. Proletaryanın bu sistemi darmadağın edecek bilince, örgütlü-ğ ve bu kavgada kendisine yol gösterecek devrimci parti silahını kuşanmaya ve dünyanın her yerindeki sınıf kardeşleriyle dayanışmaya şiddetle ihtiyacı vardır. Ya sosyalizm, ya barbarlık; ikisinin ortası yok.

Mezopotamya Mevsimlik Tarım İşçileri Kurultayı

Burjuvazinin işçi sınıfına yönelik baskı ve saldırıları giderek artan şiddette devam ederken, Urfa Viranşehir'de, kapitalizmin daha da vahşice baskı altında tuttuğu mevsimlik tarım işçileri bir karşı duruş sergilediler. DTK Sosyal Politikalar Komisyonu tarafından da 6-7 Nisan tarihlerinde "Mevsimlik Tarım İşçileri 1. Kurultayı" yapıldı.

Kapitalizmin bölgedeki gelişmesi sürecinde tarım sektöründe tek tek topraklarını kaybedip tarım proletaryası saflarına katılan yoksul köylü ve Kürt yoksullarından oluşan tarım işçileri, kapitalist üretim birikiminin en acımasız koşullarıyla karşı karşıyadırlar.

Türkiye'de ki ekonomik koşullara bağlı ve

mevsimlik tarım işçisi olarak çalışan kişi sayısı 1 milyon ile 2 milyon arasında değişmektedir. Üretim sürecine hane halkı olarak katılan özellikle çocuk ve kadınlar da süreçten daha fazla etkileniyor.

Mezopotamya Mevsimlik Tarım İşçileri Kurultayı'nda bir araya gelen Kürt, Arap ve diğer milliyetlerden işçiler, sorunlarını ortaya koyduktan sonra, bu sorunlarla mücadele için;

- Kürdistan'ın göç veren kent merkezlerinde, Mevsimlik Tarım İşçileri Dernekleri kurmayı,

- Oluşturulacak bu dernekleri tek çatı altında toplamayı,

- Kürdistan'da kurulacak bu dernekler aracılığıyla mevsimlik tarım işlerinin yapıldığı il ve ilçe merkezlerinde çalışan işçileri bir araya getirecek kurumlar ve temsilcilikler oluşturmayı,

- Dernek, kurum ve temsilcilikler aracılığı ile Türkiye'deki tüm mevsimlik tarım işçilerinin ekonomik ve demokratik mücadelesini yürütecek bir mevsimlik tarım işçileri sendikasını hedef alan çalışmalar yürütmeyi,

- Örgütlenmenin tüm kademelerinde %40 cinsiyet kotası uygulamayı, Karar altına almışlardır.

Dikkat! Monsanto Geliyor

Yeryüzünde genetiği değiştirilmiş tohumların %90'ının sahibi olmakla kalmayıp, aynı zamanda 3000'den fazla tokum türünün patentine de sahip olan bir teknoloji devi Monsanto, 21 Mart'ta tescil için Türk Patent Enstitüsü'ne başvuruda bulunduğu "BIODIRECT" markasıyla, tarla ve sofralarımızı tarımla ilgisi olmayan kimyasallar ve gıdalarla doldurabilir ve GDO'nun risklerinden korunmak isteyen tüketiciyi yanıltabilecek üretimler sunabilir.

Monsanto; Vietnam Savaşı sırasında ABD ordusunun Vietnam, Doğu Laos ve Kamboçya'nın ormanlık bölgelerinde kullandığı tarım ilacı ve yaprak dökücü olarak bilinen "Agent Orange"ın en önemli üreticisi olan uğursuz firmadır. Bu silah, kırsal araziler ve ormanlık bölgelerde yaprak dökerek gerillaların saklanmalarını engellemiş, onları gıdasız bırak-

mış, gıdasız kalan köylüleri ABD kontrolündeki kentlere göç etmek zorunda bırakmıştır. Yaklaşık 5 milyona Vietnamlı "Agent Orange"a maruz kaldı, 400.000 kişi öldü, 500.000 çocuk sakat doğdu.

Tarım sektöründe kapitalizmin gelişimiyle çiftçileri kendilerine bağımlı hale getiren tekeller, çiftçiyi üretici olmaktan çıkartıp, tek ürünlerinin tüketicisi durumuna getirmiştir. GDO'lu ürünlerin insan bedenine verdiği zararları gören GDO üreticisi tekeller, bu döngüyü kâra dönüştürecek ilaç firmalarıyla ortaklık ara-

yışındalar. Hasta edip para kazanmak, iyileştirip para kazanmak... Kapitalist haydutluğun akıl almaz yeni bir katmerli soygun yöntemi.

Monsanto, dünyada ve Türkiye'de "ekolojik ve organik" anlama gelen "Bio" kelimesinin arkasına saklanarak çiftçiyi ve halkı yanıltıyor.

Komünistlerin İvedi Görevi: Devrimci Sınıf Partisinin İnşası

İsmail Dokumacı

Komünistler olarak, işçi sınıfının komünist partisinin nüvelerini oluşturacak bir örgütlenmeyi ve programını yaratma görevi önümüzde duruyor. Bunu yaşama geçirecek doğru örgütlenmeyi ve kadrolarını bugünden yaratmak ve kadroları doğru mevzilere yönlendirmek komünist örgütlenmenin kaçınılmaz görevlerinden biridir. Bu görev ve sorumluluk bilinciyle hareket etme ve davranma, komünist kadroların yaşam alanlarını bunun üzerine kurması zorunluluğunu dayatmaktadır.

Bunun için merkezi örgütlenmeyi başa alan organ faaliyetlerine yönelmeliyiz. Merkezi örgütlenmeyi ayakta tutacak olan temel birimleri oluşturmak zorundayız. Komünist kadrolar bu sorumluluk bilinciyle hareket etmeli, kendilerini doğru mevzilere yöneltmelidir.

Dün Lenin'in söylediği şu sözler bugün hâlâ güncelliğini korumaktadır. “Kendini belli bir tipte bir devrimci çalışmaya hasretmeyen, özel bir görev konusunda sorumluluk üstlenmeyen, bir işi yüklendikten sonra onu derinlemesine inceleyip hazırlayarak sonuna kadar götürmeyen, keskin lafazanlıkla muazzam bir

vakit ve güç heba eden, her biri her çeşit işle uğraşan bir insan salatasından meydana gelirler. Öte yandan büyük bir öğrenci ve işçi çevreleri vardır ve bunların yarısından komitenin haberi bile bile yoktur; yarısı da komitenin kendisi gibi hantal, komitenin kendisi gibi uzmanlıktan yoksun, komitenin kendisi gibi profesyonel devrimcilerin tecrübelerinden ders çıkarmakta ve başkalarının tecrübelerinden yararlanmakta gönülsüz ve komitenin kendisi gibi her şey hakkında bitmez tükenmez toplantılara, seçimlere ve tüzük çalışmalarına batmış durumdadır. Merkezin düzgün çalışabilmesi için, yerel komiteler kendilerini yeniden örgütlenmelidir; uzmanlaşmalı, daha iş bilir örgütler haline gelmeli ve şu ya da bu pratik alanda gerçek yetkinliğe erişmelidir. (Lenin, Bir Yoldaşın Örgütsel Görevlerimiz Üzerine Mektup, İnter yay.sf.33)

Bugün komünist kadroların önünde yeniden tarihsel bir süreç olarak işçi sınıfının devrimci enternasyonalist komünist partisini yaratma görevi, acil bir süreç olarak duruyor. Bu süreci olumlu bir şekilde yaratma çabası komünist faaliyetin en temel noktasını oluşturmaktadır.

Merkezi bir çalışma anlayışı içerisinde doğru mevzileri tarif ederek ve o mevzilerde öbekleşerek kurucu bir faaliyet olarak komünist partisi yaratma ve işçi sınıfının öncü partisi olma noktasına kendimizi taşıyabiliriz. Bugün ulusalcılık, liberalizmden ciddi kopuşu sağlayan ve entelektüel gevezelikten uzak, Marksist - Leninist teori ve pratiği önümüze koymalı, Söz ve Eylemi yaşama geçirecek kadrolar ve merkezi anlayışı oluşturabilmeliyiz. Komünistlerin birliğine açık, ama diğer yandan önümüzdeki süreci tıpkı bir ağaç gibi kökleri, gövdesi ve dallarını uyum içerisinde ayakta tutabilecek merkezi bir örgütlenmeyi yürütmek zorundayız. Ancak böyle bir siyasal yaklaşım ve örgütlülük işçi sınıfının komünist partisini yaratma faaliyetini başarılı bir noktaya taşıyabilir.

Bugün bir çok“Marksist” aydın tarafından öne sürülen yığınların kendiliğinden eylemi üzerinden devrimci komünist partinin yaratılacağı düşüncesi ve örgütlü faaliyetten kopuş, kendiliğindenliğe teslim olmaktadır.

“Durmadan sistemli ve plânlı hazırlıktan söz ettik; ama asla, istibdadın ancak düzenli bir kuşatmayla ya da örgütlü bir saldırıyla yıkılabileceğini söylemek istemiyoruz. Böyle bir görüş hem saçma, hem de doktriner bir görüş olur. Tam tersine, istibdadın, kendisini sürekli olarak tehdit eden kendiliğinden patlamaların ya da önceden görülemeyen siyasi karışıklıkların etkisi sonucu çökmesi son derece mümkündür ve böyle ihtimal tarihi olarak çok daha fazladır. Ama maceracı kumarlardan sakınmak niyetinde olan hiçbir siyasi parti, faaliyetlerini, böyle patlamalara, karşılıkları beklemeye dayandıramaz. Biz kendi yolumuzda ilerlemeli ve düzenli çalışmamızı sebatla sürdürmeliyiz. Beklenmedik olaylara ne kadar az bel bağlarsak, herhangi bir tarihi dönemeç karşısında hazırlıksız yakalanmamız da o kadar imkansızlaşır. (Lenin Örgütlenme Üzerine Eriş yay.sf.16)

Komünistlere düşen görev işçi sınıfının devrimci komünist partisini yaratacak örgütlülüğü ertelenemez bir görev olarak yaşama geçirebilmek, bunun nüve taşlarını oluşturabilecek örgütlü bir yaşam ve tarzı bugünden yaratmaktır. Yapılması gereken kendimizi yeniden üretecek faaliyetlere öbekleşmek, doğru işlevli yapılar kurarak genç dinamik işçi önderleriyle sağlam bağlar kurmak, öncü işçileri örgütlülük sürecine taşıyarak komünist işçiler noktasına taşıyabilmek, işçi sınıfının komünist partisi yaratma sürecine dahil edebilmektir.

Komünistlerin birliği perspektifiyle Komünist kadroları kurucu faaliyet içerisine taşıyabilmeli, program ve örgütsel ortaklığı yakalayabilmeli, işçi sınıfının komünist partisinin devrimci bir program ve tüzüğünü oluşturabilmeliyiz. Bunun gerektirdiği insan malzemesi, bilgi ve deneyim var, yeter ki biz üzerimize düşen sorumlulukla doğru bir devrimci tarzı yaşama geçirelim, kendimizi sürecin içerisine daha örgütlü olarak katma becerisini gösterebiliriz.

Komünistlerin İvedi Görevi başlıklı metnimizde söylediğimiz gibi “Bu koşullarda, komünistlerin öncelikli görevi, kapitalizmin sunduğu fırsatları devrimci bir seçeneğin olanaklarına dönüştürecek enternasyonalist bir partiyi ve onun devrimci programını, sosyalist hareketin içinde hapsedildiği zırhı inceldiği yerden yarıp parçalayacak eylemli bir yürüyüşle yaratmaktır.”

Sözümüzle ve eylemimizle işçi sınıfının devrimci komünist partisini, proletarya diktatörlüğünü gerçekleştirecek, işçi sınıfını devrim taşıyacak politik ve siyasal özneyi yaratma görevini ivedi bir görev olarak önümüze koyabilmeli, bu sorumluluk ve bilinçle yaşamın her alanına müdahale becerisini gösterecek komünist bir çalışma tarzını hayata geçirebilmeliyiz. “Tek yol devrim, silahımız parti” şiarını yükseltebilmeliyiz.

Devlet - Medya - Sendika Üçgeninde THY İşçisi

Ferda Kar

1 4 bin THY çalışanını kapsayan, Toplu İş Sözleşmesi uyuşmazlığı nedeniyle 15 Mayıs işçilerden gerekli katılımın olmadığı, uçuşların hiçbir şekilde etkilenmediği, hatta grevin günü başlayan grev tüm baskılara rağmen devam ediyor. Devlet grevi etkisizleştirmek için tüm yollara başvuruyor. Öncelikle devletin medya silahıyla kara propagandasına dayanılarak, grevin başlamadan bittiği haberleri, yazılı, görsel medya ve internet üzerinden sürekli servis ediliyor.

Devlet, medya silahını grev kırılcılığın bir aracı olarak kullanıyor. Grevdeki işçilerin yerine başka işçileri çalıştırma, eğitimi devam eden personeli ve eğitim veren hocaları uçuşa zorlamak, bir uçuşta zorunlu olan personel sayısını azaltmak v.b. yöntemlere başvuruyor.

19 Mayıs'ta grevdeki işçileri ziyaretimizde, devletin baskısını, korku yayma çabasını ve yönetimin panik noktasına varan korkusunu açıkça gördük. Havaalanında "Bu İşyerinde Grev Var." pankartı bile astırılmamış; işçiler havaalanından uzaklaştırılarak Genel Müdürlük yanındaki boş alana gönderilmişler. Havaalanında on beş polis otobüsü ve tam teçhizatlı yüzlerce polis, işçilerin alana yaklaşmasını engelliyor. Pilot ve hosteslerin henüz greve katılmamalarına rağmen, havaalanı kapısında gruplar halinde

sohbet etmeleri, iş yavaşlatma olarak göze çarpıyor. Havaalanından ayrılarak on beş dakikalık yürüyüşten sonra, neyle karşılaşacağımızı merak ettiğimiz işçilerin olduğu yere geldik.

Genel Müdürlük binasının yanındaki alanda, işverene karşı birleşerek başlattıkları bu mücadelenin güveniyle, halaylar çekip, sloganlar atarak kararlılık gösteren 400 işçi ile karşılaştık. Engels'in "İngiltere'de Emekçi Sınıfın Durumu" eserinde;

"Bir grev için gereken cesaret, gerçekte çoğu zaman bir ayaklanma için gerekenden daha yüksek bir cesarettir; daha yürekli, daha kararlı bir cesaret olduğu açıktır. İşin doğrusu, yoksulluğu deneyimi ile bilen bir emekçi için, onu eşi ve çocukları ile birlikte göğüslemek, aylarca açlığa ve sefilliğe dayanmak ve bütün bunlar sırasında da sağlam ve sarsılmamış durmak pek de azımsanacak bir şey değildir." THY işçisi bu cesareti tüm olumsuzluklara rağmen göstermektedir.

Ziyaretimiz sırasında grev gözcüsü arkadaşla yaptığımız kısa sohbette, şu anda greve katılanların kabin görevlileri olduğu, fakat katılımın her geçen gün arttığı, birçok uçuşun iptal edildiğini ifade etti. Çeşitli parti ve sendika temsilcilerinin, dergi çevrelerinin ve greve destek veren diğer işçilerin THY işçilerini ziyareti,

grevdeki işçilerce coşkuyla karşılandı. Oyuncular Sendikası Başkanı Mehmet Ali Alabora yaptığı konuşmada;

“Bir ücret karşılığında, bir işverene çalışıyorsan, işsiz kalma riskini taşıyorsan, artık doktorlar da, mimarlar da, oyuncular da, pilotlar da işçidir. Böyle durumlarda birbirimize destek olup sermayeye karşı birlikte mücadele etmeliyiz. Yarın bizler de THY işçisinin durumunda olabiliriz; bu nedenle herkes bu greve sahip

sorduğumda, “Abi ben bugün buraya gelirken sadece mücadeleyi düşünüyordum; bu arkadaşların 19 Mayıs ve Türklük nasıl akıllarına geliyor? Kınamıyorum, bu onların mücadelesine bir fayda sağlayacaksa yine de olsun.” diyerek düşüncesini açıkladı. HEY tekstil direniş çadırında buluşmak dileğiyle arkadaşla tokalaşarak ayrıldık.

Grevde ortaya çıkan ve işçiler tarafından da konuşulan bir konuda Türk-İş’in greve olan

çıkmalı ve destek olmalı.” dedi.

Grevdeki işçiler istiklal marşı ve 10. yıl marşını okumak için toplanırken, destek için gelenlerin bir kısmı katılmayarak kenardan seyretti. İzleyici olanlardan birisi de destek için gelen HEY Tekstil işçisiydi. İşçi arkadaşla yapmış oldukları Mango mağazası eylemi üzerine sohbet ettik. Eylem öncesinde kendileri de eyleme, halktan böyle olumlu bir tepkinin geleceğini beklemediklerini söyledi. “Burada da görüldüğü gibi grevler ve direnişler sermaye tarafından izole edilerek sınıfın halkla bütünleşmesi engelleniyor. Bu nedenle topluma mesajlar verecek yeni yöntemler denememiz lazım.” dedi. “10. Yıl Marşı söyleyen işçileri seyrederken, karşında gördüğün tablo sana neyi anlatıyor?” diye

tavır. Daha doğrusu greve karşı Türk-İş’in ilgisizliği, THY yönetimini olduğu gibi sanki Türk-İş’i de rahatsız etmiş gözüküyor.

Yine apaçık görülüyor ki sınıf kardeşlerince ve devrimci kamuoyu tarafından kendilerine verilen her destek, grevcilerin direnme gücünü, coşkusunu ve mücadele azmini besleyip büyütüyor.

THY işçisinin tüm baskı ve olumsuz koşullara rağmen, başlattıkları grevin işçiler açısından olumlu sonuçlanacağına inanıyor, onların cesaretle yola çıktıkları haklı mücadelelerini selamlıyoruz.

Kapitalizmden Komünizme Geçiş Sorunları Üzerine Bir Tartışma

N.Fırat

Yeni bir ışık altında devrim stratejisi sorunsalı” adıyla “Yaşayan Marksizm” adlı yerel süreli yayında yer alan Kenan Kalyon imzalı yazıda, kapitalizmden komünizme geçiş sürecinde Toplumsal devrim/ politik devrim, yapı / özne sorunsalı bir biçimde tartışılarak bir sonuca bağlanmaya çalışılmaktadır. Ancak Kenan Kalyon yazısında Marksizm’ in amentüsü haline gelmiş temel önermeleri birbirine karıştırmaktadır. Bazı kavramların da içi boşaltılarak farklı anlamlar yüklenmekte, sonra da yeniden tartışılarak belirli çözüme bağlamaya çalışılmaktadır.

“Toplumsal devrim sürecinin gerilimleri politik devrimi hazırlar”, tespiti ilk etapta doğru gibi anlaşılacak bir önerme olarak değerlendirilebilir ancak ilerleyen paragraflarda siyasal devrim sürecine ilişkin çok ciddi suçlamalarda bulunmaktadır. “Burjuva ufkunu aşamayan pratikler” olarak küçümsenmektedir. Kenan Kalyon’a göre “Kapitalizmden komünizme geçiş bağlamında toplumsal kurtuluş, sözcüğün dar anlamında “iktisadi devrim”e, hele de bunun kanıksanmış en dar yorumuyla mülkiyet ilişkilerinde 20.yüzyılda tanık olduğumuz tür-

den devletleştirmeler veya bunun birazcık daha inceltilmiş biçimlerine... indirgenemez denmektedir. Devamla “21.yüzyılın devrimleri 20. Yüzyılda olduğu gibi birçok boyutuyla burjuva çağının ufkunun ve menziline içinde kalan eksik ve aksak devrimler olamazlar”denmektedir. (4. Madde “Yeni bir ışık altında devrim stratejisi sorunsalı.56)

Kastedilen olgular bütünü, her türlü üretim ilişkisinin temeli olan “iktisadi temelin”en başta küçümsenmesidir. Marksist olduğunu iddia eden akımların belirli bir kısmı bu ekonomik temel kavramından pek hoşlanmazlar. Bunun gerekçelerini ve nedenlerini ileride göreceğiz. Ayrıca dünya komünist hareketinin tüm kazanımları, Paris Komünü ve Ekim Devrimleri en başta olmak üzere küçümsenmek suretiyle çöp sepetine yollanarak, onlardan miras kalan“proletarya diktatörlüğü”vb. birçok kavramların okuyucu tarafından şüphe ile karşılanması arzu edilmektedir.

Ayrıca ilerleyen paragraflarda “kapitalizm bağrında yetişen bir sosyalizm” olmadığı takdirde devrim çabalarının heba olacağı fikrine ve vehmine kapılıyoruz ki, böyle devrim düşman

başına dostlar diyerek, okur, var olan kapitalizmi “ehveni şer” olarak yadettmeyi temel düstür olarak kabullenme fikrine kapılabilir.

Marx’ a göre “Proletaryanın siyasal bir parti haline gelmesi, toplumsal devrimin ve onun zaferinin ve nihai hedefinin (sınıfların kaldırılmasının) güvence altına alınması için vazgeçilmezdir. Ve yine Marx, şöyle devam eder “biz işçilere şunu söylüyoruz, 15, 20, 50 yıllık bir iç savaş ve savaş sürecinden geçeceksiniz ve bu sürecin kendisi toplumda bir değişim yaratmakla kalmayacak fakat aynı zamanda sizi de değiştirecek, sizleri siyasi iktidarı kullanmaya hazırlayacaktır...”(Seçme Eserler 2, Sol Yay. Birinci baskı, Temmuz.1977,sy 347) Marx’ a göre devrimin olmazsa olmaz koşulu işçi sınıfının bir siyasi parti olarak örgütlenmesi ve devrim yoluyla kapitalist egemenliği parçalayarak kendini egemen sınıf konumuna yükseltmesidir.

Metine bakarsak eğer, Marx’ a göre devrimci bir özne olarak partinin kurulması, onun savaşımı yoluyla işçilerin siyasi iktidarı ele alabilecek ve yeniden yapılandırabilecek bir forma kavuşması ile mümkün olabileceğidir.

Proletaryanın siyasallaşmış faaliyeti ekserinde yürüyen devrimci mücadele, kapitalist sistemin bağrında kendi kurucu pratiklerini oluştururken, feodal sistemden, kapitalist sisteme geçerken görülen, feodal sistemin bağrında ortaya çıkan kapitalist ekonomik ilişkilerle benzeşmezdir. Tam tersine kapitalizmin bağrında gelişen proletaryadan ve onun parti olarak örgütlenmiş ifadesinin siyasal yetkinleşmesini anlamak gerekir. Siyasal yetkinliğe sahip bu iradenin, devrim ve hemen sonrasındaki toplumsal pratikleri dönüştürmesi çabaları, Marx tarafından proletarya diktatörlüğü olarak adlandırılır. Kapitalizmden komünizme geçiş mücadelesini, sınıf savaşımının iktisadi, siyasal ve ideolojik boyutunun bir arada ele alındığı devrimci bir süreç olarak anlamamız gerektiğidir. Proletaryanın sadece toplumu dönüştürmesi değil, bir sınıf olarak kendi imhasını da gerçekleştirmeye yönelmesi yetkinliğinin doğal bir sonucu olarak

somutlanan tarihsel görevidir.

Yani bahse konu olan, kapitalist sistem içerisinde Kenan Kalyon’un aradığı çiçeklenmeler, kabuğunu çatlatmalar ya da benzer nüveler ya da vb. olgular değildir. (bkz 9.madde 6.paragraf)

Ayrıca Marx, ölü kuşakların devretmiş olduğu tüm gelenek ve değerler yaşayanların zihnine bir karabasan gibi çöker derken, eskiden devralınan, süregelen bütün pisliklerin de ancak bir devrimle bertaraf edilebileceğini söyler. (Alman İdeolojisi. sy82)

Devrimci bir sürecin toplumsal süreçlerini dönüştürerek komünizme değin uzanması ancak proletarya diktatörlüğü üzerinden gerçekleşebilir. Proletarya diktatörlüğü, proletaryanın düşmanlarını bastırmaktan ötede işlevler taşır. Proletarya diktatörlüğü üretim sürecinin yeniden örgütlenmesi, kır ve kent emeği arasındaki farklılıkların kaldırılması, miras haklarının kaldırılması, kolektif gibi görünen ancak sosyalist bir temele sahip olmayan kapitalist sistemde her an benzer örneklerini görebileceğimiz türdeki kooperatif vb. örgütlenmelerin sosyalizasyonunun sağlanmasına değin birçok işlevi üstlenmek durumundadır. Konuya tarihsel bir örnek verecek olursak eğer, Plekhanov’un diğer Rus Narodnikleri ve Bakuninvari bir bakış açısıyla Proletaryanın iktidarını kişiselleştirmeye varan bir boyutta tartışması üzerine Engels’in hışmına uğradığı bilinir.(Proletarya diktatörlüğü tartışması Marx’tan Lenin’e, Hal Draper) Ancak aynı Plekhanov daha sonra 1893’ de RSDİP’in, Fransa’daki organında çıkan makalede ustasına kendisini affettirecek bir düzeyde çok önemli bir saptamada bulunur: “Üretimin sosyalist örgütlenmesi amacına erişmenin bir aracı olarak Proletarya diktatörlüğünü” tarif eder. Böylece salt bastırma aracı olmaktan ötede kurucu bir işleve sahip, toplumsal yapıyı sürekli dönüştürmeyi hedefleyen bir ilişki biçimini yukarıdan aşağıya kurgulamayı zorunlu kılar.

Aslında Kenan Kalyon’un küçümsediği,

burjuva ufku aşamayan olarak nitelediği olgular: Komünist Manifesto’ da 10 madde olarak yer alan maddelerdir. Devrim anında ve hemen sonrasında alınacak önlemler ve atılacak adımlar konusunda sunulan maddelerden ne anlaşılması gerektiği ve bunlara neler eklenmesi gerektiğinin konuşulması ya da tartışılması yerine, bu 10 maddeyi küçümsemek bizce Marx’ a haksızlıktır.(Bkz. Yeni bir ışık altında devrim stratejisi sorunsalı 4.madde, sy.56 devam)

Komünist Manifesto, proletaryanın kendi iktidarını kurması ile beraber ekonomik temeli ve toplumsal yapıyı dönüştürmek için herkesin bildiği üzere kapitalizmi bir anda tamamen ortadan kaldıramasa da, onun hemen geri dönüşünü engelleyecek veya onun tehlike arz etmeyecek bir büyüklüğe doğru geriletilmesinin adımlarını bir biri ardı sıra atar. Ancak burada ana sorun, bu önlemlerin devamlılığı ve yeni önlemlerle pekiştirilmesi meselesidir. Alınan her bir önlemin sosyalist olup olmadığından ziyade, bu önlemlerin alınmasının temel amacı, bütün olarak sürekliliğinin sağlanması sonrasında kapitalist yapıların altını oyması, içini boşaltmasıdır. Çünkü Marx’ ta her şey hareket halinde dir. Marx’a göre her durum aslında bir süreçtir. (Manifestonun yazıldığı tarihteki işçi sınıfının günlük istemleriyle bugünkü istemler sürecin tarihsellik boyutu atlanarak anlaşılabilir)

Denilmektedir ki, proletarya diktatörlüğünün bu önlemleri ile sosyal demokrat, ya da reformcu burjuva hükümetlerin geçmişte sıkça yaptığı gibi yapılan kamulaştırmalar benzeştirilmektedir. Birinci durumda sınıfsal bir iktidarın, Egemen Proletaryanın, mülkiyet hakkına yönelik tarihsel bir sürece yayılmış topyekun bir saldırısından söz ederken, diğerinde sermaye yetersizliği ya da yapısal sıkışıklıkları aşma gereği, kapitalizmin sivri uçlarının törpülenmesi ile bir tutulamaz. Açık olarak söylemek gerekir ki Manifesto, kapitalizmin böğrüne bir bıçak saplayarak (proletarya diktatörlüğü altında) kapitalizmi gün be gün eritmenin söylemidir. Yoksa “kapitalizme içkin, onun rahminden çıkacak,

ondan türeyecek ilişkilerin, bir toplumsal düzenin” hikayesi değildir. Bugün bu adımları yetersiz bularak politik devrim öncesinde, zorunlu bir ön koşul olarak toplumsal devrimin tamamlaması iddiası, toplumsal devrimi tamamlamak adına ikili iktidarın belirsizliğinde kalmayı zorlama anlamına gelir. Arafta kalmaya benzer bir durumu teorize etme çabasıdır. Şubat günlerini kalıcı yapma şansının hiç olmadığını hatırlamak gerekir diye düşünüyorum. Ayrıca bu önermeler bütününe bir örneğini Kautsky’ de görmüştük. Marksist olduğunuzu söyleyeceksiniz ancak manifestoda yazılı önermeleri, Fransa da İç Savaş ve Louis Bonaparte ve 18 Brumaire adlı eserlerde yer alan devrim ve devrimin hemen sonrası önlemleri sırasıyla, “burjuva ufku aşamayan”, “ütopik” olarak değerlendirip hemen arkasından “despotik toplumsal mühendislik projeleri” olarak adlandırmak suretiyle proletarya diktatörlüğünü reddedecek, sonra da, kendinden menkul “kendi kendini yönetme” kavramı icat ettiğinizi söyleyeceksiniz.

“Burda halkın öz-yönetim, öz-etkinlik, öz-belirlenimli kuruculuk sanatını geri dönülmez biçimde öğrenmesinden söz edeceksiniz”. (Aynı yazı giriş cümlesi)

Proletarya diktatörlüğünün yerine öz – belirlenim (self-determination) kavramı, kendi kaderini tayin hakkı kavramının karşılığı olarak kullanılan bir kavramsa eğer, kendi kaderini tayin hakkının, aynı zamanda bir belirlenimi içerdiği ölçüde bir dışarıda bırakmayı, olumsuzlamayı da içermesi gerekir. Yani dışarıda bırakılan birileri olmak zorundadır. Ancak halk kavramını kullandığınızda, ki bu kavramın kendi bütünlüğü içerisinde birçok sınıfı bir arada barındırmayı gerektirdiğin de düşünürsek eğer, öz- belirlenim sürecinin nasıl şekilleneceği merak konusudur. Ayrıca halkın bu sanatı neden öğrenmesi gerektiği ya da içselleştirmesi gerektiği meselesi de tartışmaya değer bir diğer noktadır.

Bilindiği üzere bu gün sanat adı verilen tüm meslekler geçinme araçlarının elde edilmesi

sürecinde ortaya çıkarlar. Tarihsel planda geçmişten bu güne değin kimsenin sanat olsun diye herhangi bir sanatı öğrendiği vaka değildir. Niccolò di Bernado dei Machiavelli (3 Mayıs 1469 – 21 Haziran 1527) Prens adlı eserinde, mülk sahibi sınıfların temsilcilerine yönetme sanatını öğretmeye çalıştığında bunun sanat olsun diye değil, mülk sahibi sınıfın geleceğini kurtarmak adına olduğunu görmek gerekir. Öyleyse anlaşılması gereken şey, bir sanatın ya da bir şeyin öğrenilmesi için bir itkiye ihtiyaç olduğudur. Doğal olarak da ekonomik bir temele gereksinim vardır. Bu itkinin ya da ekonomik temelin ne olduğu anlaşılır değilken, böyle bir sanatın hangi saikle öğrenilip içselleştirilmesi gerektiği anlaşılır olmaktan uzaktır.

Birçok Avrupa ülkesindeki komünist ve sosyalist partiler, proletarya diktatörlüğü kavramını terki salah ettiler, siz de söylerseniz olur biter, utangaçlığa gerek yoktur. “Proletarya diktatörlüğünün çarpık bir versiyonu”, “totaliter baskıcı Rusya” gibi nitelemeler bu güne ait değildir. Bu konuda, 2. Enternasyonalin sözcülerinin Ekim devrimi sürecine ilişkin söyledikleri bir sürü nitelemenin yanınday ukarıdakiler sadece birkaçıdır. Roza’nın bu söylemleri nasıl teşhir ettiği artık birçoğumuzun bildiği şeyler, bunları defalarca yazdık, burada tekrardan sıralamaya gerek yoktur. Ancak bilinmelidir ki dünya devrim tarihine baktığımızda göreceğimiz olgu, hiçbir zaman tek başına siyasal devrim dalgasıyla karşılaşmayız. Her bir politik devrimci sürecin toplumsal öncülleri her bir toplumsal gerilimin siyasal temsilcileri her zaman ola gelmiştir. 20 yüzyılın devrimlerinin başarısızlıkları ve bu devrimlerin zayıf noktaları, toplumsal devrim eksiğinde değildir. Aksine toplumsal devrim süreçlerinin farklı saiklerle de olsa sonuna kadar sürdürülememiş olmasıdır. “Bize göre kapitalist toplum ile komünist toplum arasında birinden ötekine bir dizi devrimci dönüşüm dönemi yer alır. Buna da bir siyasal geçiş dönemi tekabül eder ki burada devlet proletaryanın devrimci diktatörlüğünden başka bir şey olamaz”.(Karl

Marx, Gotha Programı’nın Eleştirisi)

Yazarımız toplumsal devrim - siyasal devrim ayırımını kendine göre yeniden tasnif ettikten sonra bir adım daha ileriye giderek yapı/özne meselesinin çözümüne yönelik adımlar atmaya çalışmaktadır. Üretici güçler kavramı ile üretim ilişkileri kavramları karıştırılmaktadır. Aynı yazının 9. Maddesinin devam eden paragrafında üretici güçlere yönelik bir tarif yaparak ; üretici güçlerin salt ölü emek stoğu olarak görülmesinden yakınılmaktadır.

“Nesnelci ve yapısalcı yaklaşımın aksine üretici güçler sözcüğün fiziksel anlamıyla maddi ve nesnel envanterden, üretimin hizmetine koşulan doğal güçlerden, makine sistemlerden özcesi ölü emek stoğundan ibaret değildir” denildikten sonrada o büyük müdahale yapılmaktadır “proletaryanın en büyük üretici güç olduğu ilan ediliyor.”

Bu anlamda Kalyon’ un ifadesi ile “üretici güçler, sınıf mücadelesi belirlenimli ve öznellik içerilidir” denmektedir. Burada üretici güçler proletarya ile eşitlenirken, mantıksal olarak da üretim ilişkileri kavramı burjuvazi tarafından temsil edilmektedir. Yapı /özne meselesinin tartışılmasından ziyade doğrudan özne yanlısı tutum alınmaktadır. Sonuç olarak da Batı Marksizminin ve Troçkist külliyatın binlerce kez söyledikleri, Kenan Kalyon tarafından da tekrar edilmiş olmaktadır.

Önsözde yazılanlar çok net, öznel koşulları gerekçe haline getirmek bizleri tarihsel materyalizmin reddine kadar götürür. Roma İmparatorluğunun yıkılışını da barbar Germen kabilelerin sağladığını düşünürsek eğer üretici güç eşittir, Germen kabileler demek gerekiyor. Bir teori hem bugünü hem de geçmişi açıklama sürecinde çuvallıyorsa ya teori yanlıştır, ya da bizler teoriyi yanlış anlamaya devam ediyoruz demektir.

Bu nedenle de üretici güçler üretim ilişkileri meselesini yerli yerine oturtmak ve Marx’ın, Engels’in ne anladığını ya da neyi kast etmek

istediğini anlamaya çalışmak gerekmektedir.

“Yaşamlarının toplumsal üretiminde, insanlar aralarında, zorunlu, kendi iradelerinden bağımsız olan belirli ilişkilere, maddi üretken güçlerin gelişiminin belirli bir evresine karşılık gelen üretim ilişkilerine girerler. Bu üretim ilişkilerinin toplamı toplumun ekonomik yapısını, üzerinde hukuki ve siyasal üst yapının yükseldiği ve belirli toplumsal bilinç biçimlerine karşılık gelen gerçek temeli oluşturur. ... Gelişmelerinin belirli bir aşamasında toplumun maddi üretici güçleri, o zamana kadar içinde hareket ettikleri mevcut üretim ilişkileriyle, ya da bunların hukuki ifadesinden başka bir şey olmayan mülkiyet ilişkileriyle çatışma içine girerler. Bu ilişkiler üretken güçlerin gelişmesinin biçimlerinden, onların engelleri haline gelirler. O zaman bir toplumsal devrim çağı başlar. Ekonomik temelin değişmesiyle birlikte, kocaman üstyapıyı, az çok hızlı bir biçimde dönüştür... İçerebildiği bütün üretken güçler gelişmeden hiç bir toplumsal oluşum asla yok olmaz ve varlığının maddi koşulları bizzat eski toplum rahminde olgunlaşmadan yeni, daha yüksek bir üretim ilişkileri ortaya çıkmaz...”

Geniş ana çizgileriyle, Asyatik, antik, feodal ve modern burjuva üretim tarzları, toplumun ekonomik oluşumunda ileriye doğru gelişen çağları olarak tasarlanabilir. Burjuva üretim ilişkileri, toplumsal üretim sürecinin son antagonist biçimidir. Bireysel bir karşıtlık anlamında değil, bireylerin toplumsal varlık koşullarından doğan bir karşıtlık anlamında; bununla birlikte burjuva toplumunun bağrında gelişen üretici güçler, aynı zamanda, bu karşıtlığı çözüme bağlayacak olan maddi koşulları yaratır. Bu nedenle bu toplumsal oluşum, insan toplumunun tarih-öncesini sona erdirmiş olur.”Karl Marx, Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı’ya Önsöz (1859)

Marx’ın Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı’ya Önsöz’deki bu sözleri, Marksist tarih yazımının daha sonra üzerinde en çok tartışılan temel sorunsallarını ortaya koyar. Burada bir-

biriyle ilişkili üç temel sorunsalın varlığından söz etmek mümkündür. Birincisi, tarihsel dönüşümlerin temel dinamiğinin “üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki çelişki” olarak tanımlanmasıdır. Bu tanımlama, tarihi öncelikle üretici güçlerin gelişmesinin tarihi olarak ele alan ve Marksist tarih yazımına egemen olan yaklaşıma kaynaklık etmiştir. Bu yaklaşıma göre üretim ilişkilerinin dönüşümü, dolayısıyla farklı toplumsal oluşumların ortaya çıkması ve dönüşmesi, üretici güçlerin gelişimini kolaylaştırmaları ya da engellemeleri ile açıklanır. O anlamda tarihsel dönüşümlerin açıklanmasında üretken güçlerin üretim ilişkilerine önceliği vardır. Bu öncelik bize üretken güçleri, üretim ilişkilerine dahil etmemiz sonucunu vermez. Ayrıca ekonomik temel ve siyasal üst yapı kavramları bir arada üretim ilişkilerini en genel manada oluşturuyorsa eğer, üretken güçler bu ekonomik yapının da herhangi bir parçası değildir. İkinci olarak da Marksist külliyat ile olan ilgimiz biraz da felsefe bilmeyi gerektiriyorsa eğer güç kavramı bir ilişkiyi tarif etmez, yapabilecek olan kudreti tasvir eder. Nesnenin kendisini değil niteliğini tanımlamaya yöneliktir.

Üçüncü olarak görmemiz gereken bir diğer nokta ise devrim kavramını yerli yerine oturtmaktır. Anlatılmak istenen asıl olarak eski düzenin üretken yaratıcılığının tükenmesi ve yeni bir düzen kurmaya yeterli üretkenliğin varlığıdır. Devrim işte böyle bir anın tanımlayıcısı olarak sahnede yerini alır. Esas olarak Devrim, toplumsal ilişkilerde bir dönüşümün ifadesi ise dolayısıyla sonrasında üretken güçlerde bir değişikliğe yol açması gerekir. Bu nedenle de üretken güçlerin gelişmesi engellendiği için devrim gerçekleşiyordur. Devrimci toplumsal değişimin temel hedefi üretici güçlerin önünü açmaktır.

Ayrıca üretken güçlerin önceliği ve üretim ilişkilerinin tabanını oluşturmaları için somut bir örnek vermek gerekirse üretken güçlerin önceliği, kapitalizme özgü üretken güçlerden önce feodal toplumdaki kapitalist ilişkilerin daha

baskılanmış ve daha dar olmasını gerektirir. Ancak kapitalist ilişkilerin gelişmesi ile beraber üretici güçler kapitalizme özgü yeni bir boyuta ulaşır olması gerekir.

Ayrıca Ücretli Emek Sermaye de (sy.40-41) Marx çok net bir biçimde ilişkiler ile güçleri ayırır. “Bir siyahi köle nedir? diye sorar ve sonra şöyle devam eder. “Bir siyahi, bir siyahidir. Ancak belirli koşullar altında köle haline gelir. Bir pamuk eğirme makinesi yine bir pamuk eğirme makinesidir. Ancak bunlar belirli koşullar altında sermaye haline gelirler. Bu koşullardan koparıldığında artık sermaye değildirlir. Tıpkı altının para olmaması ya da şekerin fiyatı olmaması gibi.” dedikten sonra son noktayı net olarak şöyle belirler.

“Toplumsal üretim ilişkileri, maddi üretim araçlarındaki, üretici güçlerdeki değişme ve gelişme ile birlikte dönüşerek gelişir.” İfade çok net; üretici güçlerdeki değişim ve gelişme toplumsal üretim ilişkilerini de dönüştürmek suretiyle geliştirir. Yukarıdaki örneklerin ışığında üretken güç olan insanın kendisi değil onun emek gücüdür.

“Sınıflar zıtlaşması üzerine kurulu her toplum için ezilen bir sınıf hayatı bir zarurettir. Ezilen sınıfın kurtuluşu için: Daha önce edinilmiş üretici güçlerle, mevcut sosyal münasebetlerin artık birlikte varolamamaları gerekir. Bütün üretim aletleri içinde en büyük üretici güç, devrimci sınıfın ta kendisidir.” Devrimci öğelerin sınıf olarak örgütlenmesi: Eski Toplum içinde meydana gelebilecek olan bütün üretici güçlerin var olmalarını gerektirir.”

Bu alıntının nasıl yorumlanması gerektiğini G. Cohen “Bir savunma” adlı kitabının emek gücü başlıklı bölümünde net olarak ifade eder. Benim de aynen katıldığım çerçeve aşağıdaki gibidir. “Sınıfın kendisi devrimci bir duruşa sahip olduğunda var olan üretken güçlerin içinde sayılamaz. Çünkü devam eden gelen üretken güçler, baskılanmış engellenmiş sınırlı bir durumu ifade ederken, “devrimci sınıf” üretici güç-

leri özgürleştirmenin adımını atıyordur”. Burada yapılan göndermede amaç, emek gücünün bir maddeyi değiştirme yetisinden çok, proletaryanın (devrimci sınıfın) toplumu dönüştürme yetisine vurgu yapmak içindir. Benzer bir düşüncenin ifadesi olarak daha az yanıltıcı bir ifadede bir yandan “üretken güçler diğer yanda devrimci bir kitlenin oluşumu”(Alman İdeolojisi s.64 akt. G.A.Cohen) gibi olarak devrimin ön koşullarına daha önce yapılan göndermedir.

Koskoca maddi emek sürecinin anlatımı, insanlarında bir üretim aleti oldukları önermesine teslim edilemez.” Bu gün herhangi bir kimse insanları, herhangi bir at gibi ya da benzer bir üretim aleti olarak göremez.

Diğer yandan ise Marx’ın insanın kendisi başlı başına bir üretken güçtür şeklindeki iddiası insanın emek gücünün (yaratıcılık, bilgi birikimi vb. tüm potansiyellerinin) üretken güç olarak görülmesi gerektiğinden başka bir şeyi doğrulamaz. Bugün ne varsa toplum adına her şey zaten insan emeğinin ürünleridir.

Bu nedenden dolayı da iddia edildiği gibi üretken güçler, “salt ölü emek stoğundan” çok daha fazla bir şeydir. Üretken güçleri sayarken bilimi saymadan, insanın yaratıcılığı ve potansiyellerini görmeden, canlı emeğin kendisinin ölü emekle (sermaye) girdiği ilişkiyi görmeden (bu durum yoksa zaten kapitalist sömürü ilişkisi var olamaz) makine ve ekipmanlar ve üretilmiş mamul, yarı mamul ya da hammadde stoğu olarak nitelemek Marksist zeminin dışına düşmektir.

Ayrıca katkı yapacağız diyerek yola çıkanların tezlerinin, örneğin Negri-Hardt ikilisinin yarattığı tahribat ancak gerçek bir krizle karşı karşıya kalındığında aşılabilir duruma gelmiştir. Otonom anlayışların Marx’ın temel tezlerine ilişkin aşınma söylemlerinin gülümsemeyle karşılandığı bir dönemde Marx’ın söylemediklerini söyletmek suretiyle aradaki açığı kapatma çabası da çok dikkatle izlenmesi gereken bir süreçtir.

THY Grevi Örgütlü Mücadelenin Okulu Olmalıdır

Kaya Bilgi

Burjuvazi kılıcını çekmiştir. Hava-İş sendikası üyesi işçiler de yaşam içerisinde, sınıf mücadelesinin zengin deneyimleri ışığında grevden başka seçeneklerinin olmadığını anlayarak zorlu bir mücadeleye başlamışlardır. Hava-İş'in başlatmış olduğu THY işçilerinin grevini kutlayarak, gönülden başarılar dileyerek yazımıza devam edelim.

Komünistler olarak, işçi sınıfının sınıf sendikacılığı temelinde büyük örgütlerinin olmasını ekonomik çıkarlarının dışında siyasal taleplerle erke talip olmasını çok önemli ve çok gerekli buluyor; kurtuluşun sosyalizmden başka bir yolunun olmadığını kesinlikle inanıyoruz ve bu uğurda mücadele veriyoruz.

Bugün içinde bulunduğumuz ortamda her biri geçirtilmeden üzerinde detaylı çalışılması gereken ciddi ekonomik, sosyolojik, siyasal, psikolojik sorunlar, komünistlerin önünde dağ gibi duruyor.

Bunları unutmadan, başlayan Hava-İş Sendikası'nın grevinin önemli bir grev olduğunu anlayarak, THY işçilerinin mücadelesinin başta sendikalı işçileri örgütsüz bir duruma getirmek için burjuvazinin acımasız bir atağı oldu-

ğunu anlayarak, Türkiye'deki tüm emek güçleri Hava-İş işçilerinin yanında olmayı çok önemli, ertelenemez bir sınıf görevi olarak görmeliyiz. Çok zorlu bir dönemde kararlı bir duruşla bu konuda da "En iyi savunma, saldırıdır." ilkesiyle doğru ve atılgan bir tutum almalıyız.

Kriz, krizin yarattığı ağır ekonomik yük, işsizlik de dahil olmak üzere ağır güvencesiz ortam, işçi sınıfının kazanımlarının elinden tek alınması (sendikal baraj, emeklilik yaşının uzatılması, taşeronlaşma, kıdem tazminatı) gibi ağır saldırıların altında böyle bir grev başlatılmıştır. Bir de buna işçi sınıfını her taraftan sarmış olan şoven saldırıları ve savaş rüzgârlarını da eklersek, Hava-İş Sendikası'nın dinamitin üzerinde sigara içtiği , ne kadar ağır koşullarda böyle bir kararı vermiş olduğu daha iyi anlaşılır.

Hava -İş işçilerinin demokratik haklarına karşı THY yönetiminin nasıl acımasız davrandığı açıktır. Kısaca hatırlatırsak, THY işverenlerinin işten çıkarılan 300'e yakın işçinin "Yargıtay karar verirse işe alırız." sözlerine karşı Yargıtay kararlarını nasıl çiğnediklerini, sözleşme masasına gelmediklerini, % 3 gibi sadaka verir bir artışla işçilerle dalga geçtiklerini, sendikanın

hiçbir istemini ciddiye bile almadıklarını biliyoruz. Bu durumda işçilerin greve çıkmaktan başka hiçbir seçeneklerinin kalmadığı ortadadır. Hava işçilerinin grevi bir ekonomik hak so-

olduğuna inanmak gereklidir. Bu bilinçle THY grevini Tekel işçilerinin zengin deneyimiyle birleştirerek Türkiye işçi sınıfının Türkiye burjuvazisine karşı ortak militan mücadeleye

runun ötesine geçerek işçilerin örgütlü varlığını koruma sorununa dönüşmüştür ve buna verilebilecek en örgütlü cevap da “grev”dir.

Lenin “Sınıf en iyi deneyimlerini kendi yaşadıklarından öğrenir.” diyor. Yaşam, işçi sınıfımıza deneylerle doğru yolu acı da olsa bulduruyor, gösteriyor. THY grevi öncesi Şişecam fabrikası işçileri de hakkın verilmeyeceğini, militan eylemle alınabileceğini işçi sınıfına gösterdi.

Zorlu günler geçirdiğimiz bu dönemde eleştirilerimizi saklı tutarak, Hava-İş Sendikası işçilerinin başlatmış olduğu grevin, Türkiye işçi sınıfımızın Türkiye burjuvazisine ve burjuva devletine karşı top yekun bir grev olduğu bilinciyle canla başla grevin başarıya ulaşması için grevi desteklemenin gerekli bir sınıf görevi

yükseltmek, kazanmak zorundayız, başka yolumuz yok diyerek kavgaya atılmak zorundayız. Kısaca korkunun ecele faydası yok. Gün, THY işçilerinin yanında mücadeleyi kazanmak günü olmalıdır. Başka yolumuz yoktur.

**“Sınıf en iyi
deneyimlerini kendi
yaşadıklarından
öğrenir.”**

Kıdem Tazminatına Dokundurtma

Ali Gök

Burjuvazi, kıdem tazminatı mücadelesini taşeron işçiler üzerinden zayıflatmak istiyor.

Nasrettin Hoca'nın hoş bir fıkrası, burjuvazinin kıdem tazminatı saldırısını çok iyi anlatıyor: Bir gün Nasrettin Hoca'nın yardım isteyen acıklı sesini duymuşlar. "Yandım of! N'olur vurma!" diyerek bağıryormuş Nasrettin Hoca. Nasrettin Hoca'nın sesini duyanlar da hep birlikte koşarak Hoca'nın yardımına koşmuşlar. Sesin geldiği yere vardıklarında bir de ne görsünler?.. Hoca bir adamı altına almış; adama hem vuruyor, hem de "Vurma, yandım!" diyerek bağıryormuş. Burjuvazi, tam da Nasrettin Hoca'nın fıkrasında olduğu gibi hem işçi sınıfına vuruyor, hem de sanki dayak yiyen kendiymiş gibi, "Vurma, of yandım!" diyerek avazı çıktığı kadar bağıryor.

20 Nisan 2013 tarihli gazetelerde kıdem tazminatıyla ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın önemli bir açıklaması yer aldı: "Kıdem tazminatını, taşeron işçilerden başlatarak çözeceğiz."

Burjuvazi, tıpkı Nasrettin Hoca'nın fıkrasında olduğu gibi, işçi sınıfının -ağırlıklı olarak da güvencesizlerin- üstünde bir yandan

vuruyor, bir yandan da -yavuz hırsızın ev sahibini bastırması misali- "Vurma, yandım of!" diyerek işçi sınıfını ve emekçileri aldatıyor.

Taşeronlaşmayı yaratan burjuvazinin ta kendisidir. Bu yolla işçileri iyice köleleştirmiş ve kârını inanılmayacak bir düzeye çıkarmıştır. Taşeronlaştırarak sınıfın gücü nü bölüp parçalamış, sınıfı zayıflatmış ve fabrikalardaki sendikal örgütlenmeyi önemli ölçüde kırmıştır.

Dünya kriziyle birlikte Türkiye burjuvazisi de zor günler geçiriyor. Burjuvazinin gözü işçi sınıfının kazanımlarında. Örneğin sınıfın kıdem tazminatıyla kazanılmış haklarına kurnazca müdahale etmek istiyor. Sendikalı işçilerin kıdem tazminatı haklarından işe başlarsa işin zor olacağını görüyor. Üç sendika konfederasyonu da kıdem tazminatına dokunulursa bunun GENEL GREV sebebi olacağını açıkladılar. Buradan işe başlaması zor görünüyor. İşçi sınıfının en örgütsüz olan kesiminden, yani taşeron işçilerden işe başlayarak işçi sınıfını bölerek amacına varmak istiyor.

Burjuvazi, kıdem tazminatı düzenlemesini taşeron işçilerinden başlamasının sebebi -eşegini önce kaybedip sonra bulan köylü misali- ufak tefek göstermelik haklarla güvencesiz

işçilere kendisini sevimli gösterme girişimleridir. Bir başka yönüyle de büyük bir kısmı güvencesiz olan işçi sınıfını örgütlü işçilerden koparma hedefidir. Yasalarda var olan, fakat uygulanmayan bir çok kazanımı, temcit pilavı gibi işçi sınıfının önüne ısıtıp koymak istiyorlar. Tabi ki güvencesiz işçilere devletin göstereceği bir fonda işverenlerin de her ay kıdem haklarının yatırılması cazip geliyor. Fakat bu uygulamanın altında bir yıl çalışan işçinin bir aylık brüt hakkının 12-15 güne düşürülmek istendiğini kavrayamıyor. Aynen kaybettiği eşeğini bulan köylü gibi seviniyor. Ayrıca işçinin ödenmeyen artı değerın çok küçük bir parçası olan bu paraya haydut gibi el koyarak “10 yıl 15 yıl bu parayı fondan alamazsınız.” diyerek şart koşuyor. Kısacası burjuvazi güvencesiz işçilere “Ölümlerden ölüm beğen!” diyor. “Kırk satır mı kırk katır mı?” diyor. Güvencesiz işçiler de mecburiyetten dolayı kırk katır kabul etmek için burjuvazi tarafından zorlanıyor.

Burjuvazinin büyük bir sinsilikle ve kurnazca “Kıdem tazminatını taşeron işçilerden başlayarak çözeceğiz.” uygulamasına karşı örgütlü işçi sınıfı ve emek güçleri hızla harekete geçmek zorundadır.

Komünistler, örgütlü sınıf güçleri, sendikalar, tüm emek güçleri burjuvazinin bu oyununa karşı güvencesiz işçilerin haklarını da koruyan “kıdem tazminatı mücadele programı”yla örgütlü eyleme başlamak zorundadır. Çünkü örgütsüz işçi sınıfının büyük parçası kendi hakları için mücadele eden örgütlü sınıfı ve emek güçlerini görmezse, burjuvazinin tuzağına düşmesi kaçınılmazdır. Burjuvazi daha sonra da güçten düşmüş ve sayısal çoğunluğu elde edemeyen örgütlü kesimin üzerine daha kolay gidecektir.

O halde işçi sınıfının örgütlü güçleri, sendikalar, komünistler ve tüm emek güçleri burjuvazinin taşeron işçilerden başlayarak çözmek istediği kıdem tazminatına karşı şöyle bir programla gidip her türlü yaratıcı çalışma ve

eylemlerle burjuvazinin oyunlarını açığa çıkarıp bu sınıfa geri adım attırabilirler:

* Bir yıl çalışan işçinin bir ay olan kıdem hakkından bir gün bile geri adam atılamaz.

* İşçilerin kendi parası olan kıdem hakkının fondan toplanmasını kabul etmiyoruz.

* Paramız her yıl faizi ile birlikte ödenmelidir.

* 10 yıl 15 yıl gibi el konulan emeğimizin bir kısmının sermayeye ucuz kredi olarak verilmesini kabul etmiyoruz.

* Kıdem hakları sigortalı işçi için geçerlidir, sigortasız işçi kalmamalı, denetlemeler ve sigortasız işçi çalıştırmanın cezaları caydırıcı bir şekilde artırılmalı, bu suçu tekrarlayan işverenlere paraya çevrilmeyen hapis cezası getirilerek sigortasız işçi çalıştırmak ağır suç kapsamına alınmalıdır.

* Güvencesiz işçilerin güvenceli bir duruma gelmesi, sendikalı olmakla yakından ilgilidir. Bu temelde sendikal barajlar kaldırılmalıdır. Yukarıda saydığımız temel hedefleri başa alan ve daha da geliştirilebilecek bir çalışma programıyla hızla çalışmalara koyulmak; sendikaların, komünistlerin, tüm emek güçlerinin önünde ertelenmez bir görev olarak durmaktadır. Asgari ücret mücadelesinde gösterdiğimiz duyarsızlığı taşeron işçilerin kıdem hakları mücadelesinde göstermemeliyiz. Sendikaların görevi dert yanmak değil sorunlara çözüm bulmaktır. Sınıfın ekonomik ve siyasal çıkarlarını birlikte ele alıp, mücadele yürütemeyen bir sendikal anlayışla işçi sınıfının varabileceği hiçbir hedef yoktur. Sendikal mücadelenin bu anlayışla yeniden organizasyonu ise en başta komünistlerin görevidir.

Bir Şair

Ahmet Arif

Yusuf Erdem

«Bir şair: Ahmed Arif

Toplar dağların rüzgârlarını

Dağıtır çocuklara erken»([1])

Kadim dostu Cemal Süreya, bu üç dizayle anlatır arkadaşını Ahmet Arif'i. Toplumcu gerçekçi şiirimizin özgün sesi, devrimci şair, Anadolu halklarının sevgili oğ-lu Ahmet Arif'i; 2 Haziran 1991'de , yani bundan 22 yıl önce yıldızlara uğurladık.

• Bildiğiniz gibi Ahmed Arif Diyarbakır'lıdır. İlk ve orta öğrenimini orada tamamlar. İlk şiirleri 1948-1951 yılları arasında bir iki dergide yayımlanır. O günlerde kendisi Ankara Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde, felsefe bölümünde öğrencidir. Öğrenciliği sırasında sosyalizmle ve TKP'yle tanışır. Toplumcu gerçekçi sanat anlayışını benimser. 1950 ve 1952-54 yıllarında TKP tevkifatlarında iki kez tutuklanır, ağır işkencelerden geçer ve yoldaşlarını ele vermez. Meşhur 141. ve 142. Maddelerden suçlu bulunarak iki yıl hapis yatar.

Hoş bir anekdot : Hapisten çıkınca Can Yücel, Ahmet Arif'i görmek ister ve karşılaşmalarında ona :

“ Seni görmek, geçmiş olsun demek ve sana özellikle teşekkür etmek istedim. İşkencelerde kan işedin de benim adımlı vermedin.”

Ahmet Arif, tam bir önemsemeyiş tavrıyla şu karşılığı verir Can Yücele:

“ Önemli değil, sen de benim için aynı şeyi yapardın; teşekkürle değmez.”

Ve Ülkü TAMER'den çok güzel bir Ahmet ARİF anısı:

Ahmed Arif en sevdiğim şairlerden biri. İnsan olarak da inanılmaz derecede sıcak bir dosttu. Muzaffer Erdost'la bazı geceler 12'den sonra bir karpuz alıp onu, gece sekreteri olarak çalıştığı gazetede ziyarete gider, saatlerce çene çalardık.

Kahkahalar atarak sık sık anlattığı bir olayı hiç unutmadım:

Diyarbakır'dan Ankara'ya gitmiş. Annesi memlekette. Komşu kadınlar boyuna övünürmüş:

“Benim oğlum İstanbul'a gitti, memur oldu.”

“Benim oğlum İzmir'e gitti, bankacı oldu.”

Ahmed Arif'in annesi durur mu, o da başlar-mış övünmeye:

“Benim oğlum da Ankara'ya gitti, komünist oldu.”

“Ne bilsin anam!” derdi Ahmed Arif “Komünistliği de mühendislik, doktorluk gibi meslek sanıyor.”

• Ahmet Arif'in ilk şiirleri kimi dergilerde boy gösterdiği sıralarda Orhan Velive arka-daşları şiir dünyamıza iyice egemen durumdadılar. Garip akımı başlangıç dönemini tamamlamış, iyice kökleşmiş durumdadır. Nâzım'ın şiiri yasaklıdır, gizli gizli elle ço-ğaltılıp elden ele dolaşmakta; ele geçirildiklerinde insanların hayatı karatılmaktadır.

Toplumcu gerçekçiler ise ya hapiste, dışarıda olduklarında ise izlenmekteler, işsizliğe mahkûm edilmektedirler. Mehmet Kemal'in “Acılı Kuşak” diye adlandırdığı kuşağın önü kesilmekte “Garip” şairleri iyice parlatılmaktadır. Gençlerin çoğu, “bütün yeni yetmeler Orhan Veli'ye, Oktay Rıfat'a, Melih Cevdet Anday'a öykünüyordu. Sanki şiir yalnız onların yazdığıydı; onların yazdığından başka şiir olamazdı sanki. Gençlerin bu bilinçsiz tutumu şiirimize zararlı olmuştur.”

• Ne var ki kendi çıkış noktaları olarak Nâzım'ı alan, yeni bir şiir anlayışını geliştiren

meye çalışan, Orhan Veli ve arkadaşlarıncı pek de umursanmayan bir akım şekillenmektedir: “Toplumcu Gerçekçi Şairler” diye adlandırılan, kimi zaman da “1940 Kuşağı” adı altında toplanan bu şairler arasında Rıfat Ilgaz (d. 1911- 7 Temmuz 1993), Ömer Faruk Toprak (1920- 1979), Enver Gökçe, (1920- 1981), Arif Damar (d. 1925- 20 Ekim 2010), Hasan Hüseyin Korkmazgil (1927-1984) ve Ahmed Arif (1927- 02 Hazi-ran 1991) dikkati çekerler. Ahmed Arif ilk şiirinde bile Gariple gelen şiirin içeriğine aldırılmamıştır. Önerilmekte olan ve bir çeşit şiirsiz şiir diyebileceğimiz hareketi umur-samadan kendi doğrultusunda çalışan birkaç şairden biri de odur.

• Ahmed Arif'in şiiri bir bakıma Nâzım Hikmet çizgisinde, daha doğrusu Nâzım Hikmet'in de bulunduğu çizgide gelişmiştir. Ama iki şair arasında büyük ayrılıklar var. Nâzım Hikmet, şehirlerin şairidir. Ovadan seslenir insanlara, büyük düzlüklerden. Ovada akan «büyük ve bereketli bir ırmak» gibidir.

Başka hoş bir anekdot, bu büyük şairin ustasına verdiği değeri ve –bence kendisine epeyce haksızlık ederek- kendi kişiliğine sindirdiği devrimci alçakgönüllülüğü ne güzel dile getirmektedir:

Ahmet Arif'e :”Nâzım hikmet gibi şiir yazıyorsunuz. Bir gün onu yakalayıp bu alanda geçebileceğinizi düşünüyor musunuz?” sorusu sorulur. O da... “Hidrojen bombasının karşısında bir Kürt hançeri ne yapabilir ki!” cevabını verir. Elbet de Nâzım gibi şiir yazmak –onu taklit etmek- başka bir şey; Nâzım'dan sonra ustaların açtığı yolda kendi özgün şiirini yazmak başka bir şey.

Cemal Süreya'ya göre; Ahmed Arif ise dağları dile getirmektedir. Sınır ve milliyet tanımayan, “yaşsız dağları «âsi» dağları. Uzun ve tek bir ağıt gibidir onun şiiri. «Daha deniz görmemiş» çocuklara adanmıştır. Kurdun kuşun arasında, yaban çiçekleri arasında söylenmiştir, bir hançer kabzasına işlenmiştir. Ama o

ağıtta, bir yerde, birdenbire bir zafer şarkısına dönülecekmiş gibi bir umut (bir sanrı, daha doğrusu bir hırs), keskin bir parıltı vardır. Türkü söyleyerek çarpışan, yaralıyken de, arkadaşları için tarih özeti çıkaran, buna felsefe ve inanç katmayı ihmal etmeyen bir gerillanın şiiridir. Karşı koymaktan çok, boyun eğmeyen bir doğa içinde. Büyük zenginliği ilkel bir katkısızlık olan atıcı, avcı bir doğa içinde.”[2]

Onun şiiri yereli evrenselle buluşturan, birleştiren bir şiirdir.

• Onu yakından tanıma mutluluğuna erişin dostları, yoldaşları ve arkadaşlarına göre ko-nuşması ile şiiri arasında tam bir özdeşlik vardır. Onun şiiri, konuşmasından alınmış herhangi bir parça gibidir; konuşması ise, şiirin her yöne doğru bir devamı gibi.

• Ahmed Arif’in şiirinde hiç bir zaman kuru söylev edası yoktur. Bir duygu sağnağı, imgeler halinde, sıra sıra mısralar kurar. Ana düşünce, dipte, her zaman belirli, her zaman ışıltılı ama sakın durur; çoğalır, büyür belki, ama kalın bir damar halinde hep dipte durur. Ahmed Arif, kendi şiirine en uygun yapıyı ve mısra düzenini bulmuş bir şairdir. Anlatımıyla, şiirin özü arasında özdeşlik vardır. Yani o şiirinde öz ve biçim diyalektiğinin en olgun düzeyini yakalamıştır.

• Tıpkı Mezopotamya ve Anadolu halklarının acılı yaşamı ve derin tarihi gibi halk türkülerinden yararlanır Ahmed Arif. Ne var ki halk kaynağından, halkların zengin kültüründen yararlanıyor ama, onun altında ezilmiyor, bu zengin özsulardan beslenmekle birlikte kendi özgün şiirini yaratıyor.

• Ahmed Arifi okurken; halklarımızın derin acılarını, çok katmanlı zengin kültürünü, gelişimini, cesaretini, zulme karşı başkaldırısını yaşıyorsunuz. Cesareti söylüyor Ahmed Arif, boyun eğmemeyi ve barışa, kardeşliğe, güzel bir yaşama duyduğumuz derin özlemi dile ge-

tiriyor.

Ahmet Arif’in Şiirlerinde;

• Emegin kurtuluş ve özgürlük özlemi dile gelir, emekçinin alınterinin kokusu duyulur.

• Antik tarihte “Kavimler Kapısı” diye anılan Anadolu’nun ve uygarlıklar yatağı Mezopotamya’nın mazlum halklarının binlerce yıllık barış ve kardeşlik özlemleri dile gelir.

• Anadolu, Kürdistan ve tüm Ortadoğu halklarının uğradıkları zulüm, çektikleri acılar ile zulme ve zalimlere başkaldırmanın onuru ve coşkusu dile gelir,

• Onun şiirlerinde büyük kavgamızın nihai hedefi; yani sokomünist devrim, Türkiye, Ortadoğu ve Dünya devrimi ve böylece halkların namuslu elleriyle inşa edilecek olan sınırların, sınıfların ve sömürünün ortadan kalktığı komünizmin özgürlük dünyası –geleceğimiz- dile gelir.

Ahmet Arif; -kimilerinin sandığı gibi “feodal yığıtlığın” değil- geçmişimizin en soylu değerlerinin, bugün de sürdürdüğümüz özgür bir dünya kavgamızın ve ışıltılı geleceğimizin şairidir.

Kavgası, kavgamızda yaşamaya, şiirleri yüreklerimizde yankılanmaya ve kavgamıza güç katmaya devam ediyor.

([1]) Cemal SÜREYA: Papirüs — Ocak 1969

([2])Cemal SÜREYA: Papirüs — Ocak 1969

Clara Zetkin

Sosyalizme Adanmış

Bir Yaşam

Gül Azur

Kadının özgürlüğü, tüm insanoğlunun özgürlüğü gibi, yalnızca emeğin sermayenin boyunduruğundan kurtulması ile olacaktır”. Bu sözler 19. yüzyıl sonları ve 20. yüzyıl başlarında yaşamış en önemli kadın sosyalistlerden Clara Zetkin’e aittir. Özellikle kadın sorunu ile ilgilenmiş, yazdığı makaleler, yaptığı konuşmalarla ataerkil sisteme karşı çıkmış, inanmış bir Marksist ve eylemci olan Zetkin, 15 Temmuz 1857’de, Almanya’nın küçük bir Sakson köyü olan Widerau’da doğdu. Babası Gottfried Eissner hem öğretmen hem de kilise orgcusu idi. Annesi Josephina Vitale Eissner orta sınıf bir aileden gelen eğitimli bir kadındı. Fransız devriminin getirdiği özgürlük, eşitlik ve kardeşlik rüzgarından etkilenmiş, bu ideallere gönülden inanmıştı. Kadınların erkeklerle eşit ekonomik haklara sahip olması gerektiğini düşünüyordu. 1860’ların sonunda kadınların eğitimini amaçlayan bir kadın derneği kurdu. Liberal politik görüşleri vardı ve din kurumlarını da eleştiriyordu. Clara annesinin açtığı yoldan yürüdü.

O yıllarda kız öğrencilerin lise eğitimi alması neredeyse imkansızdı. Fakat Clara, Auguste Schmidt’in yardımıyla, Leipzig’deki öğretmen

okulu Van Steyber Enstitüsü’nde ücretsiz okudu. Böylelikle o dönemlerde bir kadının alabileceği en iyi eğitimi almış oldu. Bu okulda öğrendiği İtalyanca, Fransızca ve İngilizce dilleri daha sonraki yaşamında çok işine yarayacaktı.

Clara enstitüde okurken, kadın eşitliği ile ilgili tartışmalara da katılmaya başladı ve Leipzig Kadın Eğitim Derneği ve Ulusal Alman Kadınlar Derneği ile ilişki kurdu. Auguste Schmidt ve Luise Otto sayesinde kadın hareketine ilgisi daha da büyüdü. Clara’nın sosyalizme olan ilgisi aslında bir burjuva liberali olan Schmidt’in derslerinde başladı. Bu dönemde sosyal demokratların gazete ve bildirilerini okudu. 1869’da August Bebel ve Wilhelm Liebknecht’in derslerini izledi. Yeni arkadaşları yüzünden ailesi ve Auguste Schmidt ile ilişkisi bozuldu.

Clara Steyber Enstitüsü’nden sınıf birincisi olarak mezun oldu. 1878 baharında, Leipzig’de yaşayan Rus öğrenci ve göçmenlerinin bir araya gelmesini sağladı ve onlar aracılığıyla Alman sosyal demokratları ile ilişki kurdu. Yeni arkadaşları yüzünden ailesi ve Auguste Schmidt ile ilişkisi bozuldu. Bu sıralarda Odesa’lı bir göçmen olan Ossip Zetkin ile tanıştı. Zetkin inanmış bir sosyalistti. Onun sayesinde Clara Marx

ve Engels'in eserlerini okumaya başladı ve 1878'in ortalarında kendini sosyalizm davasına adadı ve Alman Sosyal Demokrat Partisi'ne (SPD) girdi.

O sıralarda Bismark Anti-sosyalist yasayı meclisten geçirmişti. Bu yasayla birlikte Alman Sosyal Demokrat Partisi (SPD) yasadışı ilan edildi ve liderleri de sürgüne gönderildi. Bu dönemde Os-

sip Zetkin'de yasadışı siyasi eylemlere katıldığı gerekçesiyle sınır dışı edildi.

Clara 1882 yılında önce Zürih'e, altı ay sonra da Zetkin ile bulaşacağı Paris'e gitti.

Burada, eşiyle aynı daireyi paylaştığı, soyadını kullandığı ve iki de oğulları olduğu halde, zamanın yürürlükteki patriarkal evlilik yasaları uyarınca Alman vatandaşlığını kaybetmemek için Ossip ile evlenmedi. Neredeyse 10 yıl nikahsız yaşadılar.

Sürgünde oldukları Pariste büyük bir yoksulluk içinde yaşıyorlardı. Clara Almanca dersi veriyor, Der Sozialdemokrat, Le Socialiste, Die Neue Zeit gibi dergilere yazıyor ve çeviriler

Kadının özgürlüğü, tüm insanoğlunun özgürlüğü gibi, yalnızca emeğin sermayenin boyunduruğundan kurtulmasıyla olacaktır.
Clara ZETKİN

yapıyordu. 1886 yılında kötü yaşam koşulları, yetersiz beslenme ve aşırı çalışma yüzünden verem hastalığına yakalandı. Hasta olduğunu duyan annesi barışmak istedi, böylece Clara birkaç aylığına gittiği Leipzig'de erkek kardeşiyle bir eve taşındı, annesi de iki çocuğunun bakımını üstlendi.

Clara

Almanya'da iken işçi toplantılarına katılıyor ve konuşmalar da yapıyordu. Bu konuşmalarda August Bebel'in o dönemde çok ünlü ve etkili olan "Kadın ve Sosyalizm" kitabı ile ilgili görüşlerinden de söz ediyordu. Bebel'in, işçi sınıfının ve kadınların kurtuluşunun ancak burjuva toplumun ortadan kalkmasıyla mümkün olacağı tezi, Zetkin'i derinden etkiledi. Daha sonraki yıllarda bu kitabın Marksist açıdan teorik kısıtlarına değindi. Yine de, "Bu kitap bugün, üstünlükleri ve zaafırları açısından değil, yazıldığı dönemin koşullarında değerlendirilmelidir" diyordu.

Paris'e dönüşünden, Ocak 1889'a kadar

omurilik vereminden hasta olan eşinin bakımını üstlendi. Eşinin ölümü onu çok sarstı. Tam da bu sırada 2. Enternasyonelin kuruluş kongresi hazırlık komitesine seçildi. Kongre 14 Temmuz 1889'da toplandı. Zetkin o yıl, sosyalist gazete Berliner Volks-Tribune çevresindeki kadınlar tarafından, Berlin emekçi kadınlarını temsil etmek üzere seçildi. Dört yüz delege arasındaki sekiz kadından biriydi. Kongrede bir konuşma yapan Zetkin, sosyalistlerin, kadınların sanayiye girmesine karşı olmalarını ve kadınları ücretleri düşürmekle ve işgününü uzatmakla suçlamalarını eleştirdi. Kongre sonucunda “Erkek işçilerin görevi kadınları eşit haklar temelinde saflarına katmaktır. Kongre, milliyet ayrımı yapmadan her iki cinsten işçilere eşit işe eşit ücret ödenmesini ilkesel olarak talep eder” cümlesini sonuç bildirgesine ekleyerek kabul etti. Bu Zetkin’in başarısıydı.

1890 yılında Bismark’ın azledilmesiyle birlikte Anti-sosyalist yasanın yenilenmesi reddedildi ve yasa yürürlükten kalktı. Böylece Clara Zetkin’in Almanya’ya dönmesinin yolu açılmış oldu. Clara Stuttgart’a yerleşti ve 1891 yılında Die Gleichheit (Eşitlik) dergisinin editörlüğünü yapmaya başladı. Bu görevi yaklaşık çeyrek yüzyıl sürdü. Karen Honeycutt, “Zetkin’e göre Gleichheit’in başlıca işlevi, sosyalist kadın hareketindeki aydınlanmış öncülerini bilgilendirmek, eğitmek ve onlara rehberlik etmektir... savaşın ön sıralarında yer alan kadın yoldaşları Marksizm’in ve sosyal demokrasinin ilkeleriyle donatmak ve onları, zehirleyici burjuva feminist görüşlerden korumaktır.”

Zetkin ilk yıllarda Gleichheit’ı yayına hazırlamakla kalmadı, çoğu makaleyi de kaleme aldı. Dergi o yıllarda Almanya’daki çeşitli sanayi kollarında çalışan kadın emekçilerin sorunlarına değiniyordu. Pek çok kadın işçi haftada altı gün ve günde 11 ile 14 saat arasında çalışıyordu. Yetersiz beslenme nedeniyle kansızlık, verem gibi hastalıklar sıklıkla görülüyordu. Ocak 1905’den başlayarak Gleichheit, ev kadını ve anne olarak kadının eğitimi ve ilgi alanlarına

eğilecek “Ev kadınları ve annelerimiz için” ile bilim, teknoloji, doğa makalelerini içeren “Çocuklarımız için” eklerini çıkarmaya başladı.

Zetkin’in kadın sorunu konusundaki görüşleri, Engels’in 1884’de basılan “Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni” adlı kitabını okuduktan sonra Marksist çizgiye daha çok yaklaştı. Kadınların ezilmesinin özel mülkiyetin ortaya çıkışından sonra başladığını düşünüyordu. Gleichheit’da 1901’de şöyle yazıyordu : “Dünya proleter kadınlarının tam kurtuluşu... yalnızca sosyalist toplumda mümkündür... Kapitalizmin yıkılması yalnızca emek ve sermaye arasındaki karşıtlığı değil, kadın emeği ile erkek emeği arasındaki karşıtlığı da ortadan kaldıracaktır”.

Clara Zetkin, kadınlara oy hakkı mücadelesini de destekledi ve sosyalistlerin gündemine taşınmasına da büyük katkısı oldu. 27 Ağustos 1910’da Danimarka’nın Kopenhag kentinde yapılan İkinci Uluslararası Kadınlar Kongresi’ne bir önerge verdi :

“Tüm ülkelerin sosyalist kadınları, kendi ülkelerinin proletaryasının sınıf bilinçli, siyasal ve sendikal örgütlerinin mutabakatıyla, her yıl bir Kadınlar Günü düzenleyecektir. Bu günün öncelikli amacı kadınların oy hakkını kazanmalarını desteklemek olmalıdır. Kadınlara oy hakkı talebi, sosyalist ilkelerin kadın sorununun bütününe yaklaşımıyla bağlantılı olarak ele alınmalıdır. Kadınlar Günü enternasyonel olmalı ve özenle hazırlanmalıdır.

Clara Zetkin, Kate Duncker ve Yoldaşlar”.

Böylece günümüzde 8 Mart’ta kutlanan Dünya Emekçi Kadınlar Günü’nün başlangıcı da oluşturulmuş oldu.

1. Dünya Savaşı başlayıncaya kadar, militarizme ve savaşa karşı ses getiren bir kampanya yürüttü. Bu mücadelesini savaş başladıktan sonra da sürdürdü. 1915’de “Kahrolsun savaş! Sosyalizm içeri” çağrısıyla sonlanan bir manifesto kaleme aldı. Bu sırada tutuklandı ve dört

ay tutuklu kaldı. SPD yönetimi Mayıs 1917'de Clara Zetkin'in Gleichheit'daki editörlüğüne son verdi. Resmi açıklama Zetkin'in yayın yönetmenliği sırasında yayınlanan makalelerin "kadın işçilerin büyük çoğunluğu için nahoş" bulunduğunu duyuruyordu. Gerçek neden ise Zetkin'in Çoğunluk Sosyalistler'in savaşı desteklemelerine karşı amansız eleştirileriydi. Zetkin buna 19 Haziran 1917 tarihli Leipziger Volkzeitung'da yayınlanan "Bütün ülkelerin sosyalist kadınlarına" başlıklı makalesinde yanıt verdi. İhracının gerçek nedeninin derginin "ilkeli duruşu" olduğunu savundu ve savaş siyasaları karşısında sessiz kalınmasını "onursuz bir korkaklıkla davranmak" olarak nitelendirdi.

Almanya'nın çeşitli bölgelerinden gelen delegeler 1916 yılbaşında Karl Liebknecht'in bürosunda "Enternasyonel Topluluk" kurmak üzere gizlice bir araya geldi. Bu grup Kasım 1918'de Spartaküs Birliği'ne dönüştü ve 1918 aralığının son günlerinde Almanya Komünist Partisi'nin (KPD) çekirdeğini oluşturdu. Clara Zetkin KPD'nin kurucu üyesi oldu. Karl Liebknecht ve Rosa Lüksemburg'un 15 Ocak 1919'da, sağ-kanat sosyalist liderlerle işbirliği halindeki Freikorps milislerince vahşice öldürülmelerinden ve Franz Mehring'in ölümünden sonra, KPD'nin en önemli savaş karşıtı sosyalist önderi ve onur üyesi oldu. 1919'dan 1923'e değin kesintisiz 4 yıl ve daha sonra da 1927'de partinin merkez komitesi üyeliğini yürüttü.

Komünist Enternasyonelin yürütme kurulu 1920 baharında Clara Zetkin'i Komünist Kadınlar Enternasyonel Sekreteri olarak atadı. O sıralarda altmış iki yaşındaydı. Bundan on üç yıl sonra Sosyalist Enternasyonel kadın hareketinin sekreteri seçildi.

Gerek sekreteryaya çalışmaları, gerekse de sık sık hastalanması nedeniyle tedaviye gereksinim duyduğu için, zamanının büyük kısmını Sovyetler Birliği'nde geçiriyor ve sık sık Lenin ile buluşuyordu. "Kadın sorunu üzerine Lenin" adlı kitapçığına "Yoldaş Lenin kadın sorunu üzerine sık sık benimle konuşurdu" diyerek

başlar. Zetkin, Lenin'in "Parti üyesi olan bir kadın komünistin tıpkı bir erkek komünist gibi eşit hakları ve görevleri" olduğu halde Komünist parti içinde kadınlar için özel örgütlenme gerektiğine ilişkin gözlemlerine dikkat çekiyordu. "Kadınlar arasında çalışmaya uygun organlara ihtiyacımız var" diyen Lenin, özellikle kadınların sorunlarını ele almaya yönelik sosyalist ajitasyon yöntemlerinin ve örgütlenme biçimlerinin gerektiğini vurguluyordu. "Bu feminizm değildir," diyerek altını çiziyordu: "Bu, pratik devrimci bir politakadır."

Clara Zetkin, gözlerinin görmemesine, hastalığına ve Naziler'in ölüm tehditlerine rağmen 1932 yazında Berlin'e döndü. Son eseri ölümünden kısa bir süre önce yayımlandı. Kitabın başlığı "Emekçiler savaşa karşı" idi ve 1914-1918 arasındaki savaş karşıtı hareketi anlatıyordu. Bu savaşın işçi sınıfı ve halklar için acı sonuçlarını açıklıyor ve işçilere "emperyalist savaflara karşı mücadeleye en küçük bir duraksama ya da çekince olmadan tüm güçleriyle katılmaları" çağrısında bulunuyordu.

Ocak 1933'te Hitler iktidara geldi. Bu sırada Clara Zetkin Sovyetler Birliği'ne döndü ve 22 Haziran 1933 günü 76 yaşında öldü.

İngiltere'de yayımlanan Labour Woman dergisinin Ocak 1915 sayısında Clara Zetkin için şöyle deniyordu: "O bütün doğasıyla bir sosyalisttir ve halkın mücadelesine katılmaktan vazgeçmektense, ölümü göze alan bir savaşçıdır." Saygıyla anıyoruz...

Kaynak : Clara Zetkin, Seçme Yazılar; Derleyen Philip S Foner, Nota Bene Yayınları, 1. baskı,

“Eurokomünizm”den Bugünkü Oportünizme

Raúl Martínez Turrero (1)

Giriş

Uluslararası komünist hareketin Marksist –Leninist bir temelde teorik ve ideolojik açıdan (anlamda) yeniden yapılandırılması için, 20.yüzyıldaki sosyalist inşanın incelenmesinin derinleştirilmesine devam edilmesi ve SSCB ile diğer sosyalist Avrupa ülkelerinde kapitalist karşıdevrimin zaferinin nedenlerinin bilimsel olarak analiz edilmesi gerekiyor.

Kapitalist restorasyonun iç ve dış nedenleri vardır. Ancak, dış nedenler üzerine yapılan analizler, siyasi, askeri, ekonomik, ideolojik ve psikolojik alanlarda emperyalist güçler tarafından sosyalizme karşı başlatılan saldırının farklı hatlarının incelenmesine odaklanma eğilimi taşımaktadırlar.

Dış etkenler belirleyici oldu ve emperyalist kampı sosyalist kamp, arasındaki çatışmanın, uluslararası ölçekte sınıf mücadelesinin gerçek bir ifadesi olduğunu doğruladı.(2) Ancak işçi hareketi ve uluslararası komünist hareketin bizzat kendi içerisinde hareket edip, sık sık iktidardaki komünist ve işçi partilerinin oportünist politikalarıyla karşılıklı etkileşimde bulunan Eurokomünizm gibi sosyalist gücü zayıflatmaya katkıda bulunan akımlar olabildiğince derin

bir şekilde incelenmelidir.

Emperyalizmin ideolojik merkezleri küçümsemeyle “Ortodoks” ya da “Sovyet yanlısı” olarak adlandırdıkları cephe içerisinde Eurokomünist pozisyonların yaygınlaşmasına geniş ölçüde yardımcı oldular. Başlıca İtalya, Fransa ve İspanya <<komünist>> partileri tarafından temsil edilen Avrupa Komünizmi terimi, aşağıdaki görüşlerin savunulmasını paylaşan örgütleri ifade etmek için kapitalist haber ajansları tarafından ortaya atılmıştı;

- Komünist Enternasyonal (Komintern) ve Kominform deneyimine karşı sözde “çokmerkezlilik” tezini savunarak örgütlü bir uluslararası komünist hareketin varlığına karşı çıkmak

- “Proleterya diktatörlüğünün” reddi ki onlar, proleteryanın diktatörlüğüne karşı “sosyalizme gitmek için çeşitli yollar bulunduğunu” ve özellikle de Sosyal Demokrat ve Hıristiyan güçlerle işbirliği içinde, burjuva-demokratik bir çerçevede çok partili politikayı öngörerek, parlamenter yolu savunuyorlardı.

- Sovyetler Birliğinin ve SBKP’nin koşulsuz savunulması olarak gördükleri ”proleterya enternasyonalizmi” kategorisi yerine “uluslararası dayanışma” ya da “yeni enternasyonalizm” kavramlarının konulması

- İçinde sosyal hakları ve kuruluşunda işçilerin katılımını savunmak çağrısıyla, o zamanki adıyla Avrupa Ekonomik Topluluğunun çerçevesini kabul etmek

- Burjuva içerikleriyle insan hakları ve bireysel özgürlükler açısından sürekli olarak ve açıkça SSCB ve sosyalist ülkeleri eleştirmek.

- Komünist partinin görevlerini ve ayrıca örgütsel ve işlevsel ilkeleri çeşitli derecelerde inkâr ederek, Lenin'in yarattığı "yeni tipteki parti" yi, revize ve imha etmek; aynı zamanda örgütlenme ve işleyişe ilişkin devrimci ilkeler de inkâr ediliyordu

Avrupa komünizmi, bazıları iktidarda olan farklı enlemlerdeki komünist ve işçi partilerini etkiledi ve tarih boyunca tüm diğer oportünist akımlar gibi, ulusal özellikler ve koşulları dikkate alma başlığını taşıyan bir teze sahip olmakla birlikte, açık bir uluslararası çağrı yapmaktaydı.

Bu bağlamda İtalya Komünist Partisi Genel Sekreteri Enrico Berlinguer, şöyle diyordu: "Elbette ki bu terimi üreten bizler değiliz; fakat bu kadar yaygın olarak kullanılması gerçeği, Batı Avrupa ülkelerinin, toplumun sosyalist anlamda dönüşümünde yeni tipte çözümlerin onaylanması ve bu çabaların ilerletilmesini nasıl derinden arzu ettiklerini göstermektedir."

İspanya Komünist Partisi Genel Sekreteri Santiago Carrillo'da şunu ekliyordu: "... Japonya Komünist Partisi gibi, Avrupalı olmayan bazı komünist partileri bu etiketle tanımlamamıza imkân olmadığından, Avrupa Komünizmi diye bir şey yoktur." (3)

"Avrupa Komünizmi "nin varlığını inkâr edişinden yalnızca birkaç ay sonra ışığı görerek "Avrupa Komünizmi ve Devlet" adlı kitabını yayınlayan Carrillo, yaşamını karakterize etmiş olan tutarsızlık ve falsifikasyonlara rağmen, bir konuda haklıydı: bu olay, Batı Avrupa ile sınırlı değildi.

Avrupa Komünizminin Arkaplanı ve SBKP XX. Kongresi

Bu revizyonist akımın ortaya çıkışının temeli, Avrupa Komünizminin Carrillo, Berlinguer ve Marchais tarafından topluma tanıtılmasından/sunulmasından çok daha önce atılmıştı.

II.Dünya Savaşından sonra, dünya devrimci hareketi için zor bir dönem başladı.

Almanların, SSCB'yi işgalinin neden olduğu yıkım ve daha sonra ülkenin yeniden inşası için sarfedilen çabaların yanı sıra, Nazi faşizmine karşı savaşta canlarını veren yüzbinlerce komünist kadronun kaybı, politik alanda SBKP ve Avrupa'daki diğer komünist partileri çok belirgin bir şekilde etkiledi.

Savaşı kendi topraklarında yaşamayan ve emperyalist kamptaki en büyük güç haline gelen ABD hemen, sosyalist iktidarı baltalamaya yönelik bir dizi eylemi uygulamaya koyarak , "Soğuk Savaşı" ve silahlanma yarışını başlattı.

Uluslararası karşı -devrim, işçi iktidarını yıkma çabalarından asla vazgeçmedi. Emperyalistlerin yardımıyla Yugoslavya Federal Cumhuriyeti'nde (1947-48), Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde (1953) ve Polonya ve Macaristan'da (1956 Sonbaharı) karşı-devrimci faaliyetler organize edildi.

Sınıf mücadelesi yeni koşullar altında derinleşerek sürdü, emperyalist sistem gücünü gösterdi, kendi çelişkilerini yumuşatmak ve sosyalist blok üzerindeki baskısını artırmak için (NATO, IMF, Dünya Bankası vb. gibi) uluslararası kuruluşlar oluşturarak yeniden yapılanma yeteneğini ortaya koydu.

SSCB içinde savaş sonrası koşullarda sosyalizmin inşası ve özellikle de sosyalizmin ekonomik yasaları ve bunların nitelikleri üzerine önemli tartışmalar başlatıldı. Parti liderliği tartışmalara aktif olarak katıldı. Ekonomi Po-

litik Elkitabı'nın taslağı konusunda çıkan anlaşmazlıkta Stalin oportünist mevzilere karşı açıkça savaştı.(4) SBKP içerisindeki mücadele Stalin'in 5 Mart 1953'de ölmesinden sonra da devam etti ve 1956'da yapılan SBKP 20. Kongresinin hazırlıkları ve tartışmaları sırasında daha da şiddetlendi.

N.S. Kruşçev liderliğindeki oportünist blok, devletin sınıf karakterine ilişkin Marksist teoriyi ve Leninist devrim teorisini revize ederek, "sosyalizme geçiş biçimlerinin çoğulluğu" tezine kapıları açtılar.

20. Kongrede Kruşçev tarafından sunulan SBKP Merkez Komitesi Raporu, şunu belirtiyordu:

".....sosyalizme geçişte parlamenter yoldan da yararlanılması olasılığı sorusu ortaya çıkmaktadır."

"...işçi sınıfı,köylüleri,aydınları, tüm yurtsever güçleri kendi etrafında toplayarak...halk karşıtı gerici güçleri yenebilir, parlamentoda sağlam bir çoğunluk kazanabilir ve parlamentoyu, burjuva demokrasisinin bir organı olmaktan çıkartıp, halkın iradesinin gerçek aracına dönüştürebilir. Bu durumda birçok gelişmiş kapitalist ülke için geleneksel olan bu kurum, gerçek demokrasinin, işçilerin demokrasisinin organı olabilir." (5)

M.A.Suslov, 16 Şubat'ta yaptığı konuşmada şunları söylüyordu:

" Kapitalist ülkelerde....işçi sınıfı ve onun politikasını destekleyenler, toplumun ezici çoğunluğunu, köylüler, küçük burjuvazi, aydınlar ve hatta burjuvazinin yurtsever katmanlarını ancak bir tek demokratik platform üzerinde etraflarında toplamak için gerekli yeteneğe sahiptirler, bu şekilde de kuşkusuz işçi sınıfının zaferini kolaylaştırmış olurlar." (6)

Parlamenter yollarla sosyalizme barışçı geçiş, hiçbir ülkede bilinen bir şey değildi. (hiçbir ülkede görülmemişti) Ancak bu tezin öznelliği ve bazı komünist partilerin stratejileri üzerinde-

ki etkisi çabucak ortaya çıktı.

20.Kongre'deki konuşmasında A.I Mikolai açıkça, sosyalizme kademeli ve barışçıl geçiş tezinin tehlikeli bir biçimde sosyal-demokrasinin konumuna yaklaştığını idrak ederek, şu gerekçeyi öne sürdü:

"Bazı durumlarda bazı sosyalist partilerin parlamentoda çoğunluğu kazandıkları ve birkaç ülkede geçmişte sosyalist hükümetlerin var olduğu ve hatta var olmaya devam ettikleri bilinmektedir. Fakat bu örneklerde bile durum, sosyalist inşaya girilmeksizin, işçilere verilen küçük ödümlerle sınırlıdır. Devletin yönetimi işçi sınıfının elinde olmalıdır, işçi sınıfı sadece örgütlenme açısından değil, siyasi ve teorik anlamda da sosyalizm için mücadeleye hazırlanmış olmalıdır, kapitalizmin sofrasındaki kısıntılarla yetinmemeli; çoğunlukla iktidara gelerek, üretim araçları üzerindeki özel mülkiyeti ortadan kaldırmalıdır."(7)

Dolayısıyla, Marksizm-Leninizm'in sosyal-demokrasiden farklılığı, sadece iradeyle sınırlanmıştır: sosyalistler, sosyalizme doğru reformdan reforma ilerleyerek yürümek istemiyorlar, bizse bunu istiyoruz. Marksizm toz edilmiş, Leninist devlet teorisi gömülmüş ve yerini, en kaba reformizm ve tümüyle çarpıtılmış bir Marksizm almıştı.

Bu anlayışlar ekonomik konularda, devlet örgütlenmesinde ve dış ilişkilerde oportünist yaklaşımlarla birlikte ortaya geldi. Oportünist dönüş, saygı gösterilmesi gereken kolektif liderlik ilkeleri çiğnenerek, bir sürprizle Kongre'ye sunulan Kruşçev'in sözde Gizli Rapor'uyla tamamlandı.

20. Kongre'den ve "Gizli" Rapor'un yayınlanmasından sonra "de-Stalinizasyon" olarak bilinen süreç derhal başlatıldı ve Batı Avrupa'daki bazı partiler tarafından sorgusuz sualsiz ve bir rahatlamayla karşılandı.

SBKP 20. Kongresi'nden on ay sonra 8-14 Aralık 1956 tarihinde PCI (İtalyan Komünist

Partisi)'nin 8.Kongresi Roma'da toplandı ve kanıtlanmış Palmiro Togliatti'nin önerisiyle daha önce Britanya Komünist Partisi'nin 1951'deki Kongresinde benimsenmiş olan ve aslında Marksist-Leninist devrim teorisinde, geçerliliği kanıtlanmış olan “ulusal farklılıkların varlığıyla açılanamaz olan, sözde “sosyalizme gidişte Britanya yolu” gibi, sözde “sosyalizme gidişte İtalyan yolu”nu onayladı.

Bu, ekonomik ve toplumsal demokrasiye ulaşmak için özgürlüklerin derinleşmesini vur-guluyordu. Bu şekilde “ileri demokrasi” veya “anti-tekel demokrasi” kavramları öne çıkıyor ve sosyalizme geçişin, bunların gelişimiyle ger-çekleşeceği düşünülüyordu.

“Yenilenmeciler” denilen Avrupalı liderlerin öncülüğünü yapan Togliatti “Yalta Anıları”nda, şunu öne sürmektedir:

“ Genelde 20. Kongre sonuçlarından yola çıktığımızda, bunun, böyle olması gerektiği konusunda her zaman ikna olmuş durumdayız.(8) Fakat bugün, bu sonuçların derinleştirilmeleri ve geliştirilmeleri gerekiyor. Örneğin, sosyalizme ulaşmak için barışçıl bir yol olasılığı konusunda daha derin bir yansıma bizleri, burjuva devlette demokrasiden neyi kastettiğimizi, özgürlük ve demokratik kurumların sınırlarının nasıl genişletilebileceğini ve işçi ve emekçi kit-lelerin ekonomik ve siyasi yaşama katılmaları-nın en etkili biçimlerini açıkça ortaya koymaya yöneltmektedir.

Bu, ,devletin bir burjuva devlet olma niteli-ğini değiştirmedeği yerlerde iktidar pozisyonla-rının işçi sınıfı tarafından kazanılması olasılığı ve bu nedenle, bu nitelikteki devletin içerisinde ilerici dönüşüm için mücadele etmenin müm-kün olup olmadığı sorusunu ortaya çıkarmak-tadır.(9)

Farklı partiler bu şekilde konumlanmaya başlarken, sosyalist ülkelere, özellikle de Sov-yetler Birliği'ne karşı saldırılar artmaya başla-dı.

Avrupa komünist hareketinde ilk çatlak, 1968 Ağustosunda Varşova Paktı ülkelerinin Çekoslovakya'daki proleter enternasyonalist müdahalenin arkasından ortaya çıktı.

İtalyan Komünist Partisi, İspanya Komünist Partisi ve Romanya Komünist Partisi müdaha-leyi açıkça kınadılar.

Anti-Sovyetizm, “Avrupa Komünizmi'ni” benimseyen partilerin politik çizgileriyle bü-tünleşti ve bu partileri politik çizgilerinin temel özelliklerinden biri haline geldi.

Sovyet karşıtlığı açıkça emperyalist propa-ganda ile örtüşmesine ve nesnel olarak sosya-list kampın zayıflatılmasına katkıda bulunma-sına rağmen, Sovyetler Birliğinden farklılaşma anlamında yararlı olduğu ve kamuoyuna ulus-lararası işçi sınıfının ana mevziinden ayrı bir seçenek olarak sunulduğu müddetçe, herhangi bir gerekçe geçerli oldu. İtalyan çizgisi Enrico Berlinguer tarafından geliştirilen “tarihsel uz-laşma” kavramıyla yeni bir görünüme büründü.

Sosyalizme giden yol, geniş birçok partili ittifak temelinde tasarlandı ki bu pratikte Ko-münist Partilerin liderlik rollerinden, öncülük-ten vazgeçmeleri anlamına geliyordu. Sözde “demokratik”, ya da “özgürlükçü sosyalizm” son şeklini proleterya diktatörlüğüyle açık bir uzlaşmazlıkta bulur. Avrupa komünizmini be-nimseyen partiler sözde burjuva “biçimsel öz-gürlükleri” kendi konumları olarak varsayıp, toplumsal devrim ve işçi sınıfının devrimci iktidarı düşüncesini terk ederek, sosyalizmi gerçekleştirmek için – böyle adlandırmaktan vazgeçtikleri – burjuva demokrasisini derinleş-tirme olasılığını savunuyorlar.

Doğu Berlin Konferansı ve Euromomünist Revizyonizm

Bu çerçevede, 1975 yılında İtalyan Komü-nist Partisi ((PCI) ve İspanya (PCE) Komünist Partisi, kendi “barış ve özgürlük” içinde sosya-

lizme geçiş modelleri üzerine ortak bir açıklama yaptılar. Bu, 29 ve 30 Haziran 1976 tarihinde Doğu Berlin’de düzenlenen ve sonuçları geniş bir küresel tepki yaratan Avrupa Komünist ve İşçi Partileri Konferansı’na giden ilk adımdır.

Yugoslav partisi gibi iktidardaki bazı partilerin müdahaleleriyle az ya da çok destek gören İtalyan, Fransız ve İspanyol (komünist, ç.n) partileri, Eurokomünist platformu açıkça ortak bir cephede sundular.

İtalyan Komünist Partisi, Berlin Konferansında “...orada, hâlihazırda komünist partiler arasında karşılıklı işbirliğine dayanan ilişkileri yöneten özerklik ilkeleri kuvvetle teyid edilmiştir... Avrupa’daki bu barış ve bir arada yaşama politikasının başarısı İtalyan halkının köklü sosyalist tipte dönüşümlere doğru demokratik ve barışçıl bir şekilde ilerlemesinin önkoşuludur” diyerek komünist hareketin tasfiyesini açıkça savundu. (10)

Enrico Berlinguer, Konferansın “mevcut olmayan ya da uluslararası veya Avrupa düzeyinde mevcut olması mümkün olmayan enternasyonal bir komünist örgütün konferansı olmadığını” ilan etti.

Fransız Komünist Partisi sözde emokratik yolu ve ulusal özellikleri vurguladı : (11)

“... Partimiz özellikle işçilerin ve halkın (partiye, ç.n) davet edilmesiyle, Fransa’nın kendine özgü ulusal niteliklerini göz önünde bulundurarak 22.Kongresinin ana fikirlerini Konferansa sundu.”

Roma’da 28 ve 29 temmuz 1976’da yapılan merkez Komite oturumundan sonra İspanya Komünist Partisi bir basın toplantısında, yeni olduğu iddia edilen bu revizyonist konumu / pozisyonları eksiksiz bir şekilde sergiledi (12):

“Çeşitli komünist partilerin yaşam koşulları, özellikleri, her birinin tarihi ve halkları birbirinden farklıdır; dolayısıyla çeşitlilik, karşılıklı ilişkileri belirleyen en önemli işarettir... İki yıllık hazırlık süresinde görüldüğü gibi

bu çeşitlilik,üzerinde fikir birliği sağlanması mümkün olan konuları sınırlamaktadır. Fakat burada daha derin bir nokta var. Bu çeşitlilik özellikle sosyalizmin doğası konusunda bir dizi önemli konuda, günümüzün birçok sorunu üzerinde,birçok ideolojik konuda, politik demokrasi üzerinde, fikirlerin derin bir mantıksal farklılığını yaratır...,

Ayrıca Berlin’de netlik kazanmıştır ki, Avrupa’da siyasi çizgileri, analizleri, sosyalizmi kavrayışları büyük ölçüde çakışan bir komünist partiler grubu mevcuttur.

Bu partiler bireysel hakların tam olarak uygulanmasıyla, birden fazla siyasi partiyle, insanlar genel oyla iradelerini ifade ettiklerinde iktidar değişikliğine saygı gösterilmesiyle sosyalizme demokratik yoldan gidişin ve demokraside sosyalizmin varolmasının mücadelesini veriyorlar.

Bu partilerin hepsi dinsel pratik ve vicdan özgürlüğüne, ifade özgürlüğüne, toplanma, bilimsel, edebi ve sanatsal özgürlüğe, grev hakkına en titiz saygının gösterildiği bir sosyalizmden, devletin resmi ideolojisinin olmadığı bir sosyalizmden yanadırlar.”

“Avrupa Komünizmi” demokrasi, özgürlük, din vb. çok çeşitli siyasi konular çevresinde tümüyle liberalizmin önerilerini içselleştirerek açıkça bir sağ revizyonist akım olarak görüşlerini ortaya koydu.

Siyasi özgürlüklerin ve burjuva demokrasininin, özellikle çok partili sistem ve oy hakkının savunulması adı altında, sınıf mücadelesini gömdüler. Bunlar ulusal özellikler ve demokratik sosyalizm adı altında emperyalist güçlerin antikomünist stratejilerinin birer aracı haline gelerek sosyalist ülkelere karşı sürekli ve artan bir saldırganlık politikası uyguladılar ve ellerindeki her imkanla uluslararası komünist hareketin koordinasyonu ve gelişmesini imha etmeye çalıştılar.

Marksizm-Leninizme karşı mücadelelerinde

Kautsky'nin "iki sosyalist akımın karşıtlığı (Bolşeviklerle, Bolşevik olmayanlar) "demokratik ve diktatörce iki kökten farklı yöntemin karşıtlığıdır (13)," şeklindeki teorilerini yeniden canlandırdılar ve Kautsky gibi bunlar da, Marx'ı sıradan bir liberale dönüştürmeye çalıştılar.

Yalnızca sınıf mücadelesini kabul edene değil, bunun yanı sıra, proleterya diktatörlüğünü de kabul edene Marksist denilebileceği ve proleterya diktatörlüğü sorununun burjuva devlete karşı proleteryanın devleti, burjuva demokrasisine karşı proleterya demokrasisin tavrı olduğu şeklindeki Leninist görüşe şiddetle saldırdılar.

. Revizyonist bir akım olarak, "Avrupa komünizmi" Marksizmin resmen tanınması temelinde burjuvazinin devrimci fikirlere karşı ideolojik mücadelesinin bir devamı olarak ifade ediliyordu ve devlet teorisine ilişkin olarak Kautsky'nin yapmış olduğu gibi, tekrar "nihai amaç hiçbir şey değildir, hareket her şeydir", veya aynı anlama gelmek üzere, "sosyalist devrim hiçbir şey değildir, reformlar her şeydir." Sloganlarını içeren bayraklarını açarak, aynı Bernstein'ı kendi saflarında mücadele etmeye çağırdılar.

Böylece her türlü devrimci girişimden vazgeçip Sosyal demokratlarla ve Hristiyanlarla geniş tabanlı bir ittifak kurarak parlamentoda çoğunluğu ele geçirmeyi ve reform ardına reformlar yaparak, burjuva devlet aygıtının silah olarak kullanılmasıyla, hatta burjuvazinin kendisinin de ulusal antitekelci cepheye katılacağı bir ittifak içerisinde, günün birinde sosyalizme ulaşabileceğini umdular.

Ve kendi partilerinin Leninist karakterini ve komünist militanlığı yok etmeye giriştiler. (14)

Lenin'in sözleriyle söylersek, örgütlenme konuları ve programatik revizyonist görüşleri, politikaları ve taktikleri arasında mevcut olan organik bağ dikkate alındığında, bunun tersi olabilir miydi?

İspanya'da "Eurokomünizm" ve PCE'nin Dağıtılması

Faşizme karşı ulusal devrimci savaşın (1936-39) yenilgisinden sonra, PCE'nin siyasi liderliği, yenilginin nedenleri ve savaşın son aşamasında Partinin rolü üzerine titiz bir analize girişmedi.

Parti önderliği, Yoldaş Jose Diaz'ın (15) ağır hastalığı ve partinin kendisinin de çeşitli ülkelere dağılmış olması sonucunda, İkinci Dünya Savaşı'nın başlangıcına kadar faşizme karşı savaşı devam ettirmek için bir strateji ortaya koymakta başarısız oldu. Bir geri çekilme planı olmadığı gibi, mücadelenin yeraltında sürdürülmesine ilişkin bir öngörü bile yoktu.

PCE'nin, 1932 den 1954'e kadar hiçbir kongre yapmaması (16) kolektif liderliğin Leninist ilkelerin devamlı olarak gittikçe zayıflamasına yol açtı.

Bu durum, üyeleri birbirinden binlerce kilometrelerce uzaklıkta yaşayan bir Politbüro'nun varlığı ve belirgin ve etkin bir siyasi liderliğin olmaması nedeniyle daha da gelişti.

"Sosyalizme İtalyan yolu" formülasyonuna benzer şekilde PCE'de İspanya'da gerilla savaşında yıkıcı bir geri çekilmeye girişirken, sözde bir "ulusal uzlaşma politikası" benimsedi. Bu gidişat üzerine PCE liderliğinde sert bir savaş başladı.

1959 Aralık ve 1960 Ocak aylarında Prag'da düzenlenen 6. Kongre'de Genel Sekreterliğe atanan Carillo yönetiminde parti liderliği, sözde "demokratik çıkış yolu"nu hazırladı, sözümona "emek ve kültür güçlerinin ittifakı"nı tasarladı; önde gelen liderleri elimine ederek, parti önderliğindeki Marksizm- Leninizme bağlı kalan kadroları tasfiye ederek ve ülke içerisinde

kahramanca çarpışan binlerce dürüst komünisti partiden atarak revizyonist ve Sovyet karşıtı bir çizgiyi empoze etmeye başladı.

Eurokomünist fraksiyon bütün bu süreç boyunca SBKP 20.Kongresinin sonuçlarına, özellikle de sosyalizme geçiş biçimlerinin çoğulluğunu öne süren teze ve SSCB'yi karalamak ve Ekim Devriminin devimci dönüşüm ve sosyalizmin inşası konusundaki öğretilerinden vazgeçmek için bir bahane işlevi gören Gizli Rapor'daki Stalinizm eleştirilerine dayanıyordu. Ayrıca bu amaçla Macaristan Halk Cumhuriyetinde Ekim-Kasım aylarında meydana gelen karşı-devrimci olaylara ve özellikle Varşova Paktı'nın Çekoslovakya'ya müdahalesine dayanarak bu ikisini militanların ve işçi sınıfının sosyalizme olan güvenlerini baltalamak ve SSCB'nin yüksek prestijini düşürmek için kullandılar.,

PCE'nin Eurokomünist liderliği oportünizmde sınır tanımıyordu. 1970 yılında Santiago Carrillo Fransız gazetesi Le Monde'a şunları söyledi :

“Biz, bir Katoliğin başbakan olacağı ve Komünist Parti'nin azınlıkta olacağı bir sosyalist İspanya hayal ediyoruz... İspanyol sosyalizmi, bir elinde orak-çekiç, diğer elinde de haç ile yürüyecektir.” (17) ,

. O zamandan sonra PCE içerisinde, sözde “özgürlük antlaşması” gibi ifadeler ön plana çıkmaya başladı.

PCI (İtalyan Komünist Partisi)'nde, “tarihsel uzlaşma” konusunda olduğu gibi, PCE içerisinde sınıflararasıcılığın (inter-classism) zaferinin en üst ifadesi olan yukarıda belirtilen uzlaşma, partinin örgütselliği, mücadelecî temeli ve militanları dikkate alınmadığı gibi, sınıfların ya da siyasi örgütlerin her türlü manevra için ideal ortamı yaratacak bir ittifakı olarak da düşünülemez. Bu uzlaşma, Eurokomünist uygulamada egemen sınıflar, özellikle de çıkarlarını Franko'nun otokratik eğiliminin karşısında gören ve rejim içerisinde, İspanya'nın

Avrupa Ekonomik Topluluğuyla bütünleşmesi (ki bu, siyasi düzeyde egemenlik biçiminde bir değişikliği, diktatörlükten, parlamenter monarşiyeye korumalı bir geçişi gerektiriyordu) için mücadele eden oligarşi tarafından tanınmak için umutsuz bir arayış haline geldi.

Revizyonist PCE, bu paragrafla kendini bağlamış oluyordu. İlk olarak işçi sınıfının mücadelesini sınırlayıcı bir rol oynayarak, ekonomik krizin ortasında işçi sınıfı ve halk sektörlerinin çıkarlarını, oligarşinin ekonomik çıkarlarına tabi kılan “Moncloa Anlaşmalarını” kabul ettiler. Daha sonra monarşiyi kabul ederek, işçi sınıfı ve İspanya halkının anti-faşist mücadelesinin tarihini gömerek sermayenin diktatörlüğünün uygulanmasına karşı-cumhuriyetçi yasalığın yeniden kurulmasından vazgeçtiler.

Buna paralel olarak 1976'da Roma'da yapılan Merkez Komite toplantısında Partinin Leninist anlayışına, toplumdaki yeri ve rolüne, işlevleri ve temel görevlerine, örgütsel ilkelerine saldırıldı.

Binlerce üyesi tasfiye edilmiş olan partinin kapıları, herhangi bir araştırma ya da devrimci izleme olmadan, binlerce yeni üyeye ardına kadar açıldı. 1978 yılında Madrid'de düzenlenen 9'uncu Kongre'de Marksizm – Leninizm'den vazgeçerek, uzun bir sürecin sonunda İspanyol komünistlerine empoze edilen revizyonist politikanın kutsanması için tüm koşullar hazırlanmıştı.

Militanları tüm Avrupa ülkelerinde Nazi faşizmine karşı direnişi oluşturmuş ve Leningrad ve Stalingrad savaşlarında Sovyet halkıyla birlikte amansızca savaşmış olan, ulusal devrimci savaşın, gerilla savaşının Partisi, tasfiye edilmişti.

PCE, hâlâ bugüne kadar, sosyalist devrimin tarihsel gerekliliğine ve geçiş dönemi sürecinde ve sosyalizmin inşasında, işçi sınıfının devrimci gücüne – proleterya diktatörlüğüne – karşı olan; Leninist örgütlenme ilkelerine, özellikle demokratik merkeziyetçiliğe muhalif; yirminci

yüzyılda sosyalist inşanın deneyim ve derslerini inkâr ederek bir çeşit “devlet kapitalizmi” olarak niteleyen, özellikle SBKP’nin başında Stalin’in bulunduğu Sovyetler Birliği’nin kapitalizm karşısında sosyalizmin üstünlüğünü göstererek büyük başarılar sağladığı “ kapitalizme karşı sosyalist taarruz” olarak bilinen dönemi reddeden; Avrupa Sol Partisi’nin oportünist faraziyeleriyle aynı sosyal ve demokratik bir versiyonu talep ederek, Avrupa Birliği’nin emperyalist çerçevesini kabul eden bir parti; sağlam ideolojik temeller üzerinde yapılandırılmış uluslararası komünist hareketin yeniden birleşiminin her biçimini reddeden, tanınması zor bir örgüte dönüşmüştür.

İber Yarımadası’nda, kardeş Portekiz Komünist Partisi, diğerlerinin yanında İspanya örneğini de görerek, PKP’nin Marksist – Leninist çizgisini sonlandırmaya çalışan her çeşit basıkya göğüs gerdi. PKP genel Sekreteri Yoldaş Alvaro Cunhal, her zaman sağlam bir şekilde, kararlı tepkiler verdi:

“ Bu kampanya babacan bir tonla, sıkça görülmeye başlamıştır. Bunlar, PKP’nin “katılık”, “dogmatizm”, “sektecilik”, “Stalin’ciliğine” hayıflanıyorlar ve PKP’nin “modern” ve “batılı” bir parti olacağını ümit ediyorlar.

Ve PKP’nin “bağımsızlığını kanıtlamak için” yapması gereken değişiklikler nelerdir ? Koşullar provokatif bir sivrilikte. Hesi altı ananokta etrafında dönüyor: Marksist - Leninist bir parti olmaktan vazgeçmek, SBKP ile dostluk ilişkilerimizi kesmek, Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkeleri eleştirmek, proleterya enternasyonalizminden kopmak, Portekiz’de sosyalist karakter taşıyan yapısal reformlardan vazgeçmek ve çeşitlieğilim ve bölünmelere izin vererek Parti’nin birliğini bozacak uluslararası bir operasyonu benimsemek” (18) ,

Portekiz’dekinin aksine, İspanyol komünist hareketinde PCE liderleri tarafından desteklenen revizyonist konumlar egemen oldular ve bu süreçte PCE iki temel güce bölündü: Euroko-

münist saldırıya direnen ve 1984’de İspanya Halklarının Komünist Partisi’nde gruplaşarak Marksizm-Leninizm’i savunanlar ve ciddi ve titiz bir özeleştir, “İspanya’daki geçişin” ne olabileceğine ilişkin ağlayıp sızlamaktan öteye gidemeyen tek bir çözümleme yapmaksızın geçmişte revizyonizmin bataklığında debelenmiş ve şimdi de debelenen ve pratikte bugünlerde, bir zamanlar ihanet etmiş oldukları aynı Cumhuriyetçi bayrağa sarılmış olan burjuva parlamentarizminin yolunu savunmaya devam edenler.

Bunun bir örneğini verirsek, Nisan 2010’dan itibaren PCE’nin yayın organında “PCE’nin Cumhuriyetçi Konferansına yönelik siyasi saldırı” başlığı altında, PCE’nin Cumhuriyetçi Hareket Sekreteri, diğer hassas noktalar arasında şunları söylüyor: “PCE’de bizler, siyasi yelpazedeki boşuklara atıfta bulunan terminoloji bakımından, cumhuriyetçi projenin hasıraltı edilmemesi gerektiğini düşünüyoruz. Cumhuriyet kelimesine daha erişilebilir ve daha çekici bir öneri anlamı kazandırmalıyız; Cumhuriyet ekonomik, sosyal, politik, ideolojik reform, gerçek duruma uygun yeni değerlerin reformudur.”

Sonra “Mundo Obrero” (İşçi Dünyası – PCE’nin yayın organı) direktörü bize reformizmin içindeki tam kafa karışıklığının daha da açık bir örneğini veriyor : “ Biz, derinlemesine reforme edilmesini istediğimiz Anayasa’ya karşı değiliz, amacın, süresi dolmuş ve neoliberalizmin değerlerinin garantörü olan arkaik bir monarşiye karşı olduğu konusunda kafamız net. Biz, herhangi bir cumhuriyet değil, Birinci ve İkinci Cumhuriyetlerin değerlerinin mevcut duruma uygulandığı federal ve demokratik bir cumhuriyet istiyoruz...

Geleceğin cumhuriyetçi Anayasa’sı, BM’nin 10 Aralık 1948 tarihli İnsan Hakları Beyannamesi’nin içeriği üzerine odaklanmış olmalı ve ayrıca 1966’da imzalanarak bu içeriği geliştiren ve İspanya tarafından da kabul edilmiş olan üç antlaşmayı benimsemelidir....

Demokrasi, özgür ve eşit varlıklar arasında kalıcı bir anlaşma olarak, kamunun her türlü kararı alabilmesine olanak sağlayan bir erim ve derinliğe sahiptir....”

İspanya ve diğer ülkelerde “Eurokomünist” olarak benimsenen eski revizyonist içerik böylece, zamana da uymuş oluyor. Eski yaklaşımların yeni bir dille öne sürülmesi ve Marksizm’den hiçbir iz yok. PCE’nin 18. Kongresinde şunlar söyleniyor: “ Bu 18. Kongre’de PCE demokrasinin tutarlı biçimde gelişmesi ve tam anlamıyla uygulanması olarak sosyalizmin savunulması konusunda tekrar doğrulanmış olmaktadır. Dolayısıyla bu, (sosyalizm,Ç.N) kişisel özgürlüklerin değerinin tanınması ve garanti altına alınmasını, laik devlet ve onun demokratik tarzda ifade edilmesinin ilkelerini, parti çoğulluğunu, sendikal özerkliği, özel alanda uygulanan din ve ibadet özgürlüğünü, araştırma, sanatsal ve kültürel faaliyetlerde tam özgürlüğü içermektedir.”

Alıntısını yukarıda verdiğimiz gibi, Eurokomünist PCE’nin, 1976’da Roma’daki Merkez Komite oturumunda söylediklerinin tamamen aynısı. Sözde 21ci Yüzyılın Sosyalizmi, bizim bugünkü cumhuriyetçilerimizin ve dünkü Eurokomünistlerin yeni bayrağıdır. (19) En gelişmiş türleri Bernstein’dan Eurokomünizme kadar bilimsel sosyalizm karşıtı, tarihe girişinden itibaren işçi hareketindeki merkezi tartışmalardan geçmiş olan revizyonist tezlerden yola çıkan bir öneri, liberal - burjuva düşüncelerle karışık bir eklektizm.

Bu yüzden, Avrupa komünizminin mirasçısı partilerin, halen bölgesel düzeyde Avrupa Sol Partisi’nde yapmakta oldukları gibi, kendi revizyonist yaklaşımlarının sınıf mücadelesini tümüyle inkâr eden güçlerle, her türden sosyal demokratlarla, Troçkistler ve hem sağ hem sol oportünizmin bütün modern çeşitleriyle doğallıkla bir arada var olabilecekleri bir 5ci Enternasyonal (20) önerisini sıcak karşılamaları şaşırtıcı değildir.

Sonuç Olarak

Avrupa komünizmi bilimsel sosyalizme karşı sağcı bir revizyonist akımdı ve bu yüzden, sınıf mücadelesinin çeşitli zamanlarında burjuva ideolojisinin, işçi sınıfı ve komünist hareketin saflarına sızma vasıtası olarak hizmet etmesi nedeniyle Marksizm-Leninizm’in düşmanı idi. Avrupa komünizmi, özellikle SBKP’nin 20ci Kongresinden sonra iktidarda olan bazı komünist partilere empoze edilen oportünist politikalarla etkileşim içerisindeydi. Avrupa komünizmi işlevini bu oportünist fikirlerin açtığı çatlaklara dayandırdı ve aynı zamanda, işçi sınıfının sosyalizme güvenini zayıflatmaya yarayan kaba bir anti-Sovyetizm uygulayarak uluslararası proleteryanın ilkelerine ihanet etti.

İktidarda olan ve olmayan komünist partilerde oportünist fikirlere karşı, Marksist-Leninist görüşleri savunarak, yeterince mücadele edilmedi. Lenin ve Stalin zamanlarındakinin tersine, revizyonizme karşı tutarlı devrimci görüşleri desteklemek yerine “diplomasi”nin hakim olduğu uluslararası komünist hareket içinde şiddetli bir ideolojik tartışma açılmadı.

Gerçekler, Eurokomünist’lerin iddialarının hiçbirini doğrulamadı. Avrupa komünizmi, kendi ülkelerindeki işçi sınıfını sınıflararasıcılığın çıkmazına sürükledi, devrimci düşünceleri son derece zayıflattı ve devrimci müfrezeler olarak onu benimsemiş olan komünist partilerin tasfiyesine yol açtı.

Avrupa komünizmini benimseyen ve tamamen tasfiye olmayan komünist partiler, eski düşüncelerinin ötesinde bir varlık gösteremediler. Bunlar şimdilerde Avrupa’da Avrupa Sol Partisi etrafında toplanarak zamana uygun aynı revizyonist görüşlere adapte olmaya çalışmaktadırlar.

İşçi sınıfınının, köylülerin ve çeşitli ülkelerde, özellikle de Latin Amerika’da anti-emperyalist düşüncelerin gelişimiyle birlikte sınıf mücadelesinin uluslararası gelişmesi, oportü-

nizmin yeni bir türünün sahneye çıkmasına yol açtı. Eklektizm ve bilimsel sosyalizme ait kategori ve ilkelerin inkârına dayanan sözüm ona 21ci Yüzyılın Sosyalizmi, yirminci yüzyılın ikinci yarısında Avrupa ve diğer bazı yerlerde tutunan sözde “Avrupa Komünizmiyle” aynı konumu işgal etmek üzere meydana çıktı.

Marksist-Leninistler, gelecekteki sosyal devrimlerin başarısını sağlamak için, kararlı bir şekilde uluslararası komünist hareketin acilen yeniden örgütlenmesine katkıda bulunarak, günümüzde dünya anti-emperyalist devrimci hareketi içerisinde yürütülmekte olan ideolojik mücadelede aktif olarak yer almalıdırlar.

Dipnotlar:

1. İspanyol Halklarının Komünist Partisi (PCPE) Yürütme Kurulu Üyesi
2. Büyük Ekim Devriminin 90. Yıldönümü üzerine PCPE Merkez Komitesinin Bildirisi. Merkez Komite’nin 7. Oturumu, 6-7 Ekim, 2007.
3. Fransızca Belgeler’e bakınız : «Problèmes Politiques et Sociaux», num. 293. Paris, 1976 sh.. 25 ve 27.
4. SSCB’de Sosyalizmin Sorunları, Kasım 1951. J.Stalin. Stalin’in bu eseri İspanya’da Ediciones Vanguardia Obrera tarafından 1984 yılında yayınlandı, Stalin’in Eserleri Cilt 15
5. SBKP 20. Kongresi. İspanyolca basımı Fransız Komünist Parti tarafından yapıldı, sh. 40’dan 43’e
6. Aynı eser, sh. 243.
7. Aynı Eser, sh. 279.
8. SBKP’nin 20. Kongresi’nden bahsediyor
9. Togliatti’nin ölümünden sonra yayınlanan “Yalta Anıları”, Sovyet liderleriyle bir dizi mülakatı sürdürmek için yazılmıştı. Uluslararası komünist harekette “çok-merkezlilik” fikri burada geliştirilmişti.
10. L’ Unità, 4 Temmuz, 1976. Organ of expression of the Italian Komünist Partisi Yayın Organı.

11. L’ Humanité, 8 Temmuz , 1976. Fransız Komünist Partisi Yayın Organı .

12. Avrupa ve komünistler.Progreso’nun başyazısı 1977. Sh.. 294 den 297’e.

13. Lenin in “Proleterya devrimi ve Dönek Kautsky” kitabında Lenin tarafından yapılan alıntı. Üç ciltlik Toplu Eserler, Moskova 1961, İspanyolca baskısı, sh.65.

14. PCE’de (İspanya Komünist Partisi) ise,1976’da Roma’da yapılan Merkez Komite oturumu Parti’nin yapısını değiştirmiş ve gelecek seçimlere hazırlanan sosyal demokratlar gibi, bölgesel gruplandırma için hücre yapıları da değiştirilmişti.

15. 1932’de Sevilla’da yapılan 4. Kongreden bu yana PCE Genel Sekreteri

16. PCE’nin 5. Kongresi Nisan 1954’de Çekoslovakya’da yapıldı. Dolores Ibárruri,La Pasionaria, Genel Sekreter olarak 1942’de ölen José Díaz’ın yerine geçti.1960’daki 6. Kongrede, Birleşik Sosyalist gençlik içerisinde Komünist Gençlik örgütüyle birleşen Sosyalist Gençlik Genel Sekreteri Santiago Carrillo, Dolores Ibárruri’nin genel sekreterlik pozisyonunu değiştirerek,onu, o zaman kadar mevcut olmayan bir pozisyon olan Parti Başkanlığı’na getirdi. Aynı Kongrede Politbüro, adını Yürütme Kurulu olarak değiştirdi.

17. Santiago Carrillo’nun Fransız gazetesi Le Monde’a yaptığı 4 Kasım 1970 tarihli açıklamalar

18. Álvaro Cunhal. “ Camdan duvarlı bir Parti”. Avante’de başyazı, Lizbon.1985

19. PCE’nin Kasım 2009’da yapılan 18ci Kongresi’nde onaylanan Tezler’de, sözde 21ci Yüzyılın Sosyalizmi görüşleri benimsendi.

20. 18 Aralık 2009’da PCE federal Komitesi tarafından oybirliğiyle onaylanan raporda, 5ci Enternasyonal önerisine ilişkin olarak şöyle deniliyordu: “Bu uluslararası çerçevede venezuela’da başlatılan yeni bir sosyalist enternasyonale doğru yürüme inisiyatifi görünmektedir. Önce, bütünüyle örgütlenmiş olan sermaye karşısında eylemlerin koordine edilmesi ve görüş alışverişi gereksinimi gittikçe arttığından, yalnızca Latin Amerika partilerinin tam üye olarak katıldıkları, diğerlerimizin ise davetli oldukları Sao Paulo Forumu’nun emsil ettiği şeyin tüm gezegene yayılması gerekliliğinin yıllardır PCE tarafından talep edilmekte olduğunu belirtmek gerekiyor. Şimdiki kilit nokta, bugün PCE’nin katılma konusundaki istekliliğini göstermesi gereken bu inisiyatifi nasıl şekillendirebileceğimize bakmaktır.”

Kahramanca Mücadele Acı Yenilgi

SSCB’de SOSYALİZMİN ÇÖZÜLÜŞÜNÜN NEDENLERİ

(7. bölüm)

Bahman Azad, Mayıs 2000

Sonuçlar : Çöküş Kaçınılmaz mıydı ?

Sosyalizmin yıkılışına yönelik bilinçli gidişin, asla işçi sınıfının ve Sovyet halkının isteğiyle olmadığı tartışma götürmez. Bunun kanıtı, sadece Sovyet halkının büyük çoğunluğunun Sovyetler Birliği’nin devam ettirilmesi yönünde oy verdikleri 1990 referandumunda değil, fakat ayrıca bütün bu gelişmelerin, yukarıdan ve SBKP’nin kendi liderliği içinden başlatılmış olduğu gerçeğinde yatmaktadır. Bu süreç boyunca halk tarafından sosyalist düzene, sosyalist devlete ya da Komünist Parti’ye karşı bir tek kitle gösterisi veya örgütlü toplumsal hareket görülmemiştir. SSCB’de sosyalist yönetimin çöküşünün nedeni olarak tabandan gelen herhangi bir baskı gösterilemez.

Öte yandan Parti üyelerinin büyük çoğunluğunun da bu gelişmelere karşı olduğu belgelerle kanıtlanmış, tartışma götürmez bir gerçektir. Bu duyarlılık, özellikle liderliğin politikaları nedeniyle ciddi suçlamalara uğradığı SBKP’nin Temmuz 1990’da yapılan 28. Kongresinde yan-

sımıştır. Yine de delegelerin tüm muhalefetine rağmen, darbenin liderleri 28. Kongre’de hedeflerine ulaşmayı başarmışlardır. Gorbaçev’in politikalarına karşı ilkeli duruşu sonucunda 1990 yılında konumundan edilen SBKP Politbüro üyesi ve Merkez Komite Sekreteri İgor Ligaçev, kendisinin ve diğer parti liderlerinin “Anayasa Mahkemesindeki” “yargılanmaları” sırasında Gorbaçev ve işbirlikçilerinin gerçek niyetlerini ve hatta aldıkları kararları Merkez Komite’den ve tüm SBKP’den nasıl gizlediklerini şöyle açıklıyor:

“..... Moskova, Leningrad ve diğer şehirlerdeki parti örgütlerinin, Parti’nin önderliği ve ülkenin bütünlüğü konularını görüşmek üzere Merkez Komite’nin olağanüstü bir oturum yapması gerekliliği konusundaki talepleri ve aynı konuda benim Politbüro’ya yaptığım bildirimler, Merkez Komite’den gizleniyordu....1990 – 91 yıllarında, SBKP piyasa ekonomisine geçiş ve mülkiyetin özelleştirilmesi gibi kritik konular da dahil olmak üzere, önemli konular üzerinde karar verme sürecinin dışında bırakılmıştı. Bu konular, ancak üzerlerinde karara varıldıktan sonra Merkez Komite’ye getiriliyorlardı....Ülkenin politikasındaki bu dönüşümü önlemek için, olanaklarım dahilindeki her

şeyi kullanmadığımdan dolayı suçluluk duyuyorum...” (130)

Ligaçev “ yeni düşünce sahipleri”nin, sosyalist düzenin yıkılmasından Komünistlerin sorumlu oldukları iddiasını kesinlikle reddetti:

Mahkemede devlet başkanının temsilcilerinin ileri sürdükleri “ekonomik düzenin parti liderliği tarafından tahrip edilmiş olduğu” iddiası baştan aşağı yalandır. Bu, hükümetin yıkıcı çalışmalarından dolayı Komünistleri suçlamak için demokratların bir girişimidir.

İstatistikler, savaştan sonraki dönemde ülkenin sanayi üretiminin 24 kat arttığını ve ulusal gelirin 16 misli yükseldiğini göstermektedir. Perestroika’nın ilk yıllarında (1985 – 1989) sanayi ve tarımda üretim düzeylerinin en üst seviyesine çıkmış olduklarını hatırlıyorum. Konut inşaatında da benzeri bir büyüme gerçekleşmişti.

Bu yıllarda halkın yaşam standartları yükselmişti. Toplumun yenilenmesi, sosyalizm temelinde ve Sovyet sisteminin çerçevesi içerisinde yürütüldüğü için, işler ilerliyordu.

Daha sonra yeniden yapılanma süreci, sosyalist ve demokratik yönelimini yitirdi ve burjuva düzene dönüş yolu benimsendi. Ülkenin bugün içinde bulunduğu koşulları yaratanlar “yeni dü-

şünce sahipleri” ve demokratlardır. (131)

Tarihsel gerçekler de Ligaçev’in iddialarını doğrulamaktadır.

Sosyalist devletin kaybedilmesinin, Sovyetler Birliği’nin geçmişteki ekonomik sorunlarıyla hiçbir ilişkisi yoktur. SBKP, gecikmeli de olsa 1982’de krize neden olmuş olan nesnel

koşulların hızla üstesinden gelmek için, gerekli önlemleri düzgün bir biçimde ortaya koymuş ve gerçekten de bu amaç doğrultusunda hızlı ilerlemeler kaydetmişti. Bu önlemlerin olumlu etkileri toplumsal yaşamın tüm alanlarında giderek artan bir şekilde görünür hale gelmiş ve toplum, aksaklıkların aşılması yönünde önemli adımlar atmıştı. Bu düzeltme sürecini bir çözülüş sürecine ve sosyalist düzenin nihai yıkılışına dönüştüren şey, Parti liderliğinin geçmişteki hataları ve ihmalleri sayesinde (!) büyüyen ve güçlenen özel bir toplumsal tabakanın komplocu faaliyetleriydi. Bu tabaka zamanla Parti liderliğini

**Bu düzeltme sürecini
bir çözülüş sürecine ve
sosyalist düzenin nihai
yıkılışına dönüştüren şey,
Parti liderliğinin geçmişteki
hataları ve ihmalleri sayesinde
(!) büyüyen ve güçlenen
özel bir toplumsal tabakanın
komplocu faaliyetleriydi.
Bu tabaka zamanla Parti
liderliğini ele geçirmeyi
başarmış ve emperyalizmden
aldığı muazzam ölçüdeki
maddi destek ve propaganda
olanaklarının sağladığı
avantajla, yukarıdan kapitalist
bir darbeyi gerçekleştirmiştir.**

ele geçirmeyi başarmış ve emperyalizmden aldığı muazzam ölçüdeki maddi destek ve propaganda olanaklarının sağladığı avantajla, yukarıdan kapitalist bir darbeyi gerçekleştirmiştir.

Bu nedenle bugün birçok tarihsel gerçeğin açığa çıkmasıyla, kategorik olarak Sovyetler Birliği’nde sosyalist devletin yıkılış neden-

lerinin temelde sosyalizmdeki krize yol açan nesnel koşullarla ilgili olmadığı söylenebilir. Sosyalist devletin yıkılışı, sosyalist toplum içerisinde uzlaşmaz çelişkilerin gelişmesinin sonucunda gerçekleşmedi. Bazılarının iddia ettikleri gibi sosyalist devletin sözde “yeni yönetici sınıf” – yani bürokrasi vb. – tarafından ele geçirilmesinin; ya da diğer bazılarının iddia ettikleri gibi sosyalist sistemin bütünü – “devlet kapitalizmi” vb. gibi – başka bir sisteme dönüşmesinin sonucu da değildi. Sosyalist devletin yıkılışı daha ziyade, Parti liderliği içinde belirli bir fraksiyon – kendi dar çıkarları kapitalistlerin ve emperyalistlerin çıkarlarıyla örtüşen ve SSCB’de sosyalizmi zayıflatma çabalarında emperyalist devletlerin koşulsuz desteğinden büyük ölçüde yararlanan bir fraksiyon tarafından yürütülen kasıtlı sabotaj eylemlerinin sonucuydu.

Bununla birlikte, her şeye rağmen, bu emekçi karşıtı, sosyalizm karşıtı komponun başarıya ulaşmış olması kaçınılmaz bir sonuç değildi. Sosyalizm yanlısı milyonlarca işçinin kitlesel olarak harekete geçirilmesiyle Komünistler tarafından zamanında ve uyanıklıkla karşı konulması, komploju engelleyebilir ve trajediyi önleyebilirdi. Ancak bu sonuç, cevap bekleyen birçok soruyu da beraberinde getirmektedir. Nesnel sınıf çıkarları bu gelişmeler tarafından doğrudan tehdit edilen Sovyet işçi sınıfı, sosyalizmi savunmak için aktif bir rol oynamayı niçin başaramamıştır ? Ve niçin Parti ve Komünistlerin çoğunluğu bu komploju zamanında açığa çıkaramamış ve

buna karşı etkili bir direniş ortaya koyamamışlardır ?

“Yeni Düşünme Tarzı”nın Rolü

Komünistler ve emekçiler açısından kararsızlığa neden olan önemli faktörlerden biri “yeni düşünme” olgusu idi. Sosyalist sistemdeki mevcut aksaklıkları gidermek için SBKP’nin kendisi tarafından başlatılan düzeltici önlemler, bu olgunun ortaya çıkmasına uygun bir ortam

yaratmıştı. Bu nedenle “yeni düşünme”nin gerçek özü, uzun bir süre işçi sınıfı ve Komünistlerin gözlerinden gizlenmiş oldu. Bu durum özellikle harekete adım adım, parça parça enjekte edilen bu olgunun taşıdığı işçi sınıfı karşıtı yönler için geçerlidir ve bu nedenle bunların anlık etkileri, kitleler tarafından fark edilememiştir.

Aynı zamanda bu görüşlerin bizzat Parti liderliği tarafından açıkça ifade edilmesi, bu olgunun gerçek özünü gizlemede ve kitlelerin buna karşı hareketsiz

kalmalarında önemli bir rol oynamıştır. Ekim Devriminden bu yana Sovyet halkı yalnızca bir tek Partiyi – SBKP ve onun liderliğini tanımış ve ona güvenmişti. Kapitalizm yanlısı darbenin Lenin’in büyük Partisi adına yürütölüyor olması, insanlardaki kafa karışıklığının ve direniş olmamasının başlıca nedeniydi. Sovyetler Birliği halkı yapılan değişiklikleri SBKP’ye duyduğu tarihsel güven temelinde kabul etti. Ve ancak felaket gelip çattıktan sonra bu gerçekliklerin asıl anlamını kavrayabildiler.

**Ekim Devriminden
bu yana Sovyet halkı
yalnızca bir tek Partiyi –
SBKP ve onun liderliğini
tanımış ve ona güvenmişti.
Kapitalizm yanlısı
darbenin Lenin’in büyük
Partisi adına yürütölüyor
olması, insanlardaki kafa
karışıklığının ve direniş
olmamasının başlıca
nedeniydi.**

Bu bağlamda Gorbaçev ve yandaşlarının aldatıcı faaliyetleri kitlelerin kafalarını karıştırarak onları silahsızlandırmada kilit bir rol oynadı. Bunlar, sosyalizm karşıtı bir komployu gizlice yürütürken, bu değişikliklerin emekçiler için “daha fazla sosyalizm” anlamına geldiği iddiasıyla halkın önünde sosyalist ilerlemenin şampiyonları olarak poz veriyorlardı. İşçi kitlelerinin ve Sovyetler Birliği halkının başlangıçta, “yeni düşünme”nin gerçek özünü ve “yeni düşünce sahipleri”nin SSCB’de sosyalizmi çökertme planlarının farkında olması halinde, farklı davranacağından bir an bile kuşku duyamayız.

“Yeni düşünce sahipleri”nin ekonomik politikalarının nesnel sonuçları da emekçiler arasında olup bitenlere karşı bir kayıtsızlık yaratmada önemli bir rol oynadı. Yoksulluk ve işsizliğin daha önce hiç görülmemiş şekilde yükselmesi emekçilerin satın alma güçlerini büyük ölçüde azaltarak onları açlık ve yoksulluğa sürükleyen dörtlü bir enflasyon ve rublenin değerinin sert bir biçimde düşmesi halk arasında büyük hoşnutsuzluğa neden oldu ve tüm bu yıkıcı değişiklikler, Parti adına yapıldığı için, emekçi halk kötüleşen yaşam koşullarından dolayı, Partiyi ve sosyalist devleti suçlamaya başladı. Başlangıçta sosyalist büyümenin hızlanmasını hedefleyen politikaların halk kitlelerini yürekletirmiş olmasına rağmen, bu politikalardan sapmalar ve kapitalizme doğru baş aşağı gidiş, halkı hayal kırıklığına uğrattı ve Partiden ve Parti liderliğinden yüz çevirmesine yol açtı.

Aynı zamanda peşpeşe gelen yokluklar ve kitleler arasında yoksulluğun artması, işçilerin dikkatini politik süreçten uzaklaştırma ve iki yakalarını zorlukla bir araya getirmek için çabalamaya zorladı. Halkın toplumsal ve politik konulara tepki göstermemesinin önemli nedenlerinden biri de bu idi. Bu olgu Marx’ın şu gözleminin doğruluğunu canlı bir şekilde gösteriyordu: “..... her türlü insan varlığının, dolayısıyla tüm tarihin ilk öncülü...insanların ‘tarihi yapabilmek’ için yaşamlarını sürdürebilecek

durumda olmaları gerektiğidir.... Demek ki ilk tarihsel eylem... maddi yaşamın kendisinin üretimidir.” (132)

Bu bağlamda “yeni düşünme” ve ondan kaynaklanan siyasi ve ekonomik politikalar sadece emekçi kitleler arasında kafa karışıklığına neden olmak ve kitlelerin kapitalizm yandaşlarına karşı sağlam bir politik tavır almalarını engellemekle kalmadı, geçimlerini tehdit edip, onları politik sürecin dışında bırakarak kapitalizm yanlısı darbenin başarısı için gerekli maddi koşulları da yaratmış oldu. Diğer bir deyişle, “yeni düşünme” işçi sınıfının düşmanlarının elinde iki yanı keskin bir kılıç haline geldi: bir taraftan toplumlarındaki gelişmelerin gerçek anlamı konusunda insanların kafalarında karışıklığa neden olurken; öte yandan insanların yaşam koşullarını, ekonomik olarak varlığını sürdürmenin günün ana konusu olduğu bir noktaya kadar kötüleştirerek halkın politik dirençlerini zayıflattı. Kapitalizm yanlısı darbe liderlerinin başarılı olmasının sırrı, onların bu iki yanı keskin kılıcı etkili bir şekilde kullanmalarında yatmaktadır.

Komünistlerin Kararlı Bir Tepkilerinin Olmayışı

Kitlelerden herhangi bir tepki gelmemesi, onlardaki kafa karışıklığına ve yaşam koşullarının kötüleşmesine bağlansa da, söz konusu gelişmeler karşısında Komünistlerin kararlı bir tepkisinin olmayışı, böyle bir akıl yürütmeyle açıklanamaz. Çünkü kitlelerin, “yeni düşünme”nin gerçek özünü anlamada teorik veya ideolojik olarak yeterli donanıma sahip olmadıkları söylenebilse de Komünistlerin, bu aldatıcı olguyu tanımlamak için bilgilerinin yeterli olmadığını düşünmek mümkün değildir. Başından itibaren “yeni düşünme” ve öncülerinin Marksizm – Leninizm ve Komünizmin öğretilerine tamamen yabancı olduğunu bilmeleleri gerekmez miydi? Bunun devlet bürokrasi-

sinin bakış açısını ve çıkarlarını temsil ettiğini görmüş olmaları gerekmez miydi? Sınıf mücadelesi gerçeğinin inkârı, sosyalizmin politik yapıları üzerinde proletaryanın hegemonyasının inkârı, işçi sınıfı iktidarının reddi ve demokrasi kavramına sınıf dışı bir yaklaşım, sınıf temelli ideolojik devlet kavramının reddi, sosyalist ve kapitalist devletler arasındaki uluslararası ilişkilerin “ideolojiden arındırılması” çağrıları, proletarya enternasyonalizminin reddi, emperyalizm kavramının reddi ve sosyalist ve kapitalist sistemlerin “yakınlaşmasının” vurgulanması ve en önemlisi sosyalizmin en temel ilkesi olan üretim araçları üzerindeki sosyalist mülkiyetin açıkça reddedilmesi – bunların tümü Marksist – Leninist dünya görüşünün ideolojik ve teorik temelleriyle doğrudan çelişmekteydi.

Fakat “yeni düşünme” yanlılarının bütün apaçık sapmalarına rağmen Sovyet Komünistleri, anlamlı bir direniş ortaya koyamadılar ve İgor Ligaçev’in söylemiş olduğu gibi, komployu açığa çıkarmak için “kaynaklarını seferber etmeyi”, henüz başlamakta olan tehlikeye karşı kitleleri uarmayı ve onları eyleme çağırmayı başaramadılar. Bu sapmaların Komünistler

tarafından zamanında ve kararlı bir biçimde reddedilmesi, felaketi önleyebilirdi. Ancak ne yazık ki bu, gerçekleşmedi. İşçi sınıfı ve sosyalizm düşmanları, kitlelerdeki kafa karışıklığını daha da arttırmak ve SSCB’de sosyalizme son darbeyi vurmak için Komünistlerin bu kararsızlığından ve duraksamasından sonuna kadar yararlandılar. “Yeni düşünce”ye ve onun sapmış politikalarına karşı Sovyet Komünistlerinin uyanık olmamaları ve kararlı tepki göstermemelerinin altında yatan nedenler henüz tam anlamıyla araştırılmaya muhtaç olmasına rağmen, daha genel tarihsel eğilimler temelinde, belirli faktörlerin tanınması mümkündür:

1)Bu dönem boyunca Komünistlerin “sosyalizmin inşası süreci artık geri dönülmez bir noktaya gelmiştir” şeklindeki asılsız tarihsel öncül temelinde davrandıkları görülmektedir. Bir yandan sosyalizmin potansiyelleri, kapasiteleri ve büyük başarılarının aşırı şekilde abartılmasının ve öte yandan sosyalizm

düşmanlarının, özellikle emperyalist devletlerin yıkıcı kapasitelerinin küçümsemesiyle birleşmesi onları, bizzat sosyalist sistemin varlığını tehdit eden gerçek tehlikelere karşı kör-

Bu dönem boyunca Komünistlerin “sosyalizmin inşası süreci artık geri dönülmez bir noktaya gelmiştir” şeklindeki asılsız tarihsel öncül temelinde davrandıkları görülmektedir. Bir yandan sosyalizmin potansiyelleri, kapasiteleri ve büyük başarılarının aşırı şekilde abartılmasının ve öte yandan sosyalizm düşmanlarının, özellikle emperyalist devletlerin yıkıcı kapasitelerinin küçümsemesiyle birleşmesi onları, bizzat sosyalist sistemin varlığını tehdit eden gerçek tehlikelere karşı körleştiren bir etki yapmıştı.

leştirici bir etki yapmıştı.

2) Geçmiş birkaç on yıl boyunca SBKP'nin görüşüne ve kadro politikasına hakim olan "Tüm Halkın Partisi" kavramı, Parti safları içerisinde ideolojik uyanıklığı köreltmekle kalmamış, aynı zamanda Parti'nin kapılarını proletarya dışı unsurlara ardına kadar açarak, Parti içindeki proletarya dışı eğilimlere karşı Komünistlerin göreceli güçlülüğünü de zayıflatmıştır. Sonuçta bu unsurlar gittikçe artan bir şekilde Parti'nin iç kararlar alma süreçlerini etkilemişler ve böylece Parti liderliğinin ideolojik ve politik sapmalarına karşı tutarlı ve somut bir direnişin ortaya çıkmasını engellemişlerdir.

3) Asıl olarak ülke çapında emekçilerin geniş katılımına dayanan, gelişmeyi sosyalist büyümenin "hızlandırılmasına" doğru yönlendirme görevi, giderek bu gelişmelere karşı yaklaşımları daha az sınıf temeline dayanan; ideolojik ve daha çok politik olarak motive edilmiş ve pragmatik olan Parti entelektüellerinin ve teknokratların ellerine bırakılmıştı. Bunlar, yalnızca işçi sınıfının bu sürece katılımının önemini anlamamakla kalmamış, fakat tüm kararların alınışını üst düzey Parti liderliğinin özel alanıyla sınırlandırarak, etkin bir şekilde işçileri yeniden yapılanma sürecine katılımın dışında bıraktılar. Bu durum, bu süreçte Komünistlerin konumunu zayıflattığı gibi aynı zamanda "yeni düşünme"nin Parti politikaları üzerinde egemen olmasının koşullarını hazırlayarak, belirli öznelci/ subjektivist ve uzlaşmacı politikaların benimsenmesine de yol açtı.

Komünist Partilerin ve sosyalist devletlerin herhangi bir biçimde açıkça eleştirilmesini tabu haline getiren dünya Komünist hareketi içerisindeki politik pragmatizm, SBKP liderliği tarafından yürütülen yıkıcı politikalar karşısında dünyadaki birçok Komünist ve işçi partisini tekrar pasif bir sessizliğe itti.

4) Komünist Partilerin ve sosyalist devletlerin herhangi bir biçimde açıkça eleştirilmesini tabu haline getiren dünya Komünist hareketi içerisindeki politik pragmatizm, SBKP liderliği tarafından yürütülen yıkıcı politikalar karşısında dünyadaki birçok Komünist ve işçi partisini tekrar pasif bir sessizliğe itti. Bu sessizlik büyük ölçüde bizzat "yeni düşünme"nin kafa karıştırıcı etkilerinden ileri gelirken, dünya düzeyinde partiler arası ilişkileri yönlendiren geleneksel

normların, bu partilerin birçoğunun başlangıçta sessiz kalmalarında önemli bir rol oynadığından kuşku duyamayız. Yaşanan deneyimler, birkaçı dışında, dünya üzerindeki Komünist ve işçi partilerinin bu sapmalara karşı açık bir tavır almaktan kaçınmak için "Sovyet yoldaşlar, mücadelelenin tam ortasındalar ve en iyisini onlar bilirler" nakaratına sığındıklarını göstermektedir. Bu partiler ancak SBKP liderliğinin bir bölümü bu politikalara karşı olduğunu açıkladıktan sonra net bir tavır alabildiler. Fakat bu çok yetersiz olduğu gibi, çok da geç kalınmıştı ve kapitalist darbeyi önleme olanağı çoktan elden kaçırılmıştı.

Öyle görünüyor ki, daha fazla araştırılmaları gereken diğer birçok tarihsel nedenlerin yanı sıra bütün bu faktörler SSCB ve diğer sosyalist ülkelerde, Komünistlerin kararsızlığına ve sosyalist yenilenme sürecini sosyalizmin yıkılışı sürecine dönüştüren yıkıcı politikalar karşısında zamanında tepki gösteremelerine katkıda bulunmuştur. Fakat bu hiçbir şekilde Komünistlerin ve özellikle Sovyet ve diğer sosyalist blok Komünistlerinin sosyalizmi

ve Komünist ilkeleri savunmak için verdikleri kahramanca mücadelenin küçümsenmesi anlamına gelmez, gelemaz ve gelmemelidir! Sovyet ülkesinde kapitalizm yanlısı bir darbenin ancak SBKP'nin yasaklanması, Partinin mal varlığına el konulması, tüm ülkede Komünistlerin tutuklanıp yargılanmaları ve Parlamento'nun bombalanması sonucunda başarıya ulaşmış olması, SBKP ve Sovyet Komünistlerinin sosyalizmi ve onun muazzam başarılarını savunmada oynadıkları kahramanca rolün apaçık ve inkâr edilemez bir tanığıdır. Ne sosyalist devletlerin yıkılışı, ne de herhangi bir tarihsel yenilgi, onların mücadelelerinin değerini ve Komünistlerin geçmişteki seksen yılda sosyalist ülkeler ve dünya emekçileri için gerçekleştirmiş oldukları olağanüstü başarıları unutturamaz.

Gelecek

Bugün, SSCB ve diğer doğu Avrupa ülkelerindeki sosyalist devletlerin çözülüşünden sonra Ekim Devrimi'nin sona erdiğine; "Komünizmin öldüğüne"; Marksizm – Leninizm'in nihai akıbetine uğradığına; işçi sınıfının devrimci potansiyelini yitirdiğine; sınıf mücadelesinin son bulduğuna ve emperyalizmin dünya üzerinde kitleleri sömürmekten ve ezmekten vazgeçtiğine inanmamızı isteyenler var. Komünistlerin tarih tarafından "bir köşeye atılmak" istemiyorlarsa, kendi bilimsel – devrimci ideolojilerini terk ederek sosyal de-

mokrasinin, burjuva demokrasisinin ve nihayet oportünizmin ve nihilizmin trenine binmelerini öneriyorlar. Fakat bu emperyalist propagandayı kendilerine slogan yapanların üzücü kaderlerine basitçe bir bakış bile bu iddiaların saçmalığını kanıtlamaktadır. Sosyalist devletlerin çözülüşünden bu yana on yıldan az bir zaman geçmiş olmasına rağmen, tarihin – sürekli olarak güç

kazanmakta olan – Komünistleri ve Marksist – Leninistleri değil, işçi sınıfına, Komünist ideolojiye, Ekim devrimi ve sosyalizme sırt çevirenleri bir köşeye attığı açıkça ortaya çıkmaktadır. Tüm yapılması gereken, şu sorunun sorulmasıdır: Tarih, Gorbaçev, Yakovlev, Şevarnadze ve Yeltsin gibilerini nereye koymuştur? Tarihsel bağlamda on yıl, çok kısa bir süredir. Fakat bu süre, tarihin sosyalizme ihanet eden ve insanlığın geleceğine sırt çevirenlere ilişkin yargısını vermesine yeterli olmuştur.

Aslında tarihsel gerçeklik dünyanın her yerinde kitlelerin bilinçlerine kendisini hızla yeniden dayatmaktadır. Emekçiler, özellikle de eski sosyalist ülkelerde

yaşayanlar, emperyalizm ve onun sözde Komünist müttefiklerinin, kendilerine uyguladıkları haksızlığın gerçek niteliğini hızla kavıyorlar. Litvanya, Slovenya, Tacikistan, Macaristan, Bulgaristan ve en önemlisi Rusya Cumhuriyeti'ndeki son olaylar, tarihin ileriye doğru yürü-

Gerçek şudur ki, Büyük Ekim sosyalist devrimiyle başlayan süreç, kaynağını tarihsel bir gereklilikten alıyordu; tarihsel gelişiminin belirli bir seviyesine insan toplumunun belirli nesnel gereksinimlerinin karşılığı idi. Bu nesnel tarihsel gereksinimler kapitalizm tarafından karşılanamamıştı ve karşılanamaz ve bizzat bu nedenle Ekim Devriminin, sosyalizm ve Komünizm mücadelesinin sürmekte olduğundan bir an bile kuşku duyulamaz.

yüşünün geriye döndürülemeyeceğini ve böyle bir girişimde bulunma hatasını yapanların bizzat insanlık tarihi tarafından gecikmeksizin ve en ağır şekilde cezalandırıldıklarını bir kez daha göstermektedir.

Gerçek şudur ki, Büyük Ekim sosyalist devrimiyle başlayan süreç, kaynağını tarihsel bir gereklilikten alıyordu; tarihsel gelişiminin belirli bir seviyesine insan toplumunun belirli nesnel gereksinimlerinin karşılığı idi. Bu nesnel tarihsel gereksinimler kapitalizm tarafından karşılanamamıştır ve karşılanamaz ve bizzat bu nedenle Ekim Devriminin, sosyalizm ve Komünizm mücadelesinin sürmekte olduğundan bir an bile kuşku duyulamaz.

Aynı zamanda insanlığın gelişimindeki bu son yenilginin, uluslararası sınıfsal güçlerin göreceli dengesinde ve bunun sonucunda birçok insanın zihninde geçici fakat önemli kaymalara yol açtığı da inkâr edilemez. Geçmiş 80 yılda büyüyen sosyalizmin güçlü mıknaatı etkisi, nasıl orta sınıfın önemli bir kesimini ve özellikle ilerici aydınları sosyalizm ve Komünizm davasına çekti ise, bugün sosyalist inşa sürecindeki yenilgi ve emperyalizmin geçici küresel egemenliği, bir kez daha aynı tabakalar için, kapitalizmi, kuvvetli bir çekim gücü haline

getirmiştir. Her şeyden çok yenilmişlik ve emperyalizm karşısında güçsüzlük duygusuna dayana bu yeni eğilim, sağ yönelimli sosyal demokrat ve birçok durumda oportünist bir karaktere sahiptir. Sınıf mücadelesi, emperyalizm ve enternasyonalizm ve

kapitalist sömürünün sona erdirilmesinin gerektiği gibi kavramları reddetmektedir. Emekçilerin mücadelesini yalnızca burjuva demokrasinin savunulması ve kapitalizmin “reforme edilmesiyle” sınırlandırılmaya çalışılan bu evrim, Komünist Partilerin “feshedilmesini” ya da sosyal demokrat partilere dönüşmelerini savunmaktadır. “Marksist” bir maske arkasına saklanarak Komünizmi ve emekçilerin geçmiş seksen yıldaki mücadelelerini reddetmeye çalışmaktadır. Fakat Leninizm’i inkâr etmek, Marksizm’i inkâr etmektir; ve bugün işte bu yüzden bu oportünist eğilimlere karşı kararlı bir ideolojik mücadele, kapitalizmin tüm cephelerde sosyalizme

açtığı savaşa karşı Komünistlerin mücadelesinin bütünüleyici bir parçasını oluşturmaktadır.

Sosyalizm için sınıf mücadelesi sürmektedir. Fakat bu mücadelenin zaferi, mevcut sosyalist ülkeleri savunacak, tüm Komünist ve işçi

partilerinin yasal faaliyetlerini koruyacak; hem kapitalist, hem de eski sosyalist ülkelerde Komünist ve işçi sınıfı hareketlerinin geçmişteki başarılarına sahip çıkacak ve azgelişmiş ülkelerdeki emekçilerin anti-emperyalist ve ulusal kurtuluş mücadelelerini destekleyecek geniş bir enternasyonal Komünist – işçi sınıfı – antiemperyalist birleşik cephenin yeniden örgütlenmesine bağlıdır.

Uluslararası Komünist ve işçi sınıfı hareketi ancak bu şekilde şimdiki yenilginin üstesinden gelebilir ve dünya üzerindeki sömürülen ve ezilen milyarlarca emekçi sınıf sömürsü ve baskıdan, nihai kurtuluşlarına götürebilir.

Son söz

Komünizmin bilinçli inşa süreci tarihi olarak zihinsel anlamda kapitalist sistemin teorik ve ideolojik sınırlarını ne kadar aşmış olurlarsa olsunlar, yine de eski düzenin çocukları olan ve bu yüzden sırtlarında bu eski düzenin bütün ağır yükünü taşıyan kadın ve erkekler tarafından üstlenilmişti. Hegel'in "Mutlak Tın"ının aksine, bunlar tarih sahnesine bitiş noktasından girmemişler, fakat bu tarih tarafından yaratılmışlardı ve bu tarihin koymuş olduğu sınırlar içerisinde davranıyorlardı. Onlar da, içinde yaşadıkları toplum gibi geçmişin – hareketlerini engelleyen ve kısıtlayan – ağır yükünü omuzlarında taşıyorlardı. Bu ağır yükten kurtulmak sadece bir veya iki kuşağın başaracağı bir iş değildir. Bu ancak ileriye doğru yürüyen insanlığın Komünist bir toplumu kurmak için

yürüteceği uzun süreli mücadeleyle gerçekleştirilebilir. Bu yüzden sosyalizmin ve Komünizmin kurulması süreci, aynı zamanda bu amaç için mücadele eden tüm insanların eğitim ve evrim sürecidir.

Bu insanların sosyalist bir topluma ilişkin öznel görüşleri, kendi zihinlerinde ne kadar mükemmel görünürse görünsün, tarihin nesnel alanına girdiği anda, mükemmeliyetini kaybetmektedir.

Sosyalizmin inşası sürecinde bilincin ve öznel unsurunun önde gelmesi, asla nesnel gerçekliğin, insanlığın ilerleyişinin öncülerinin iradesine koşulsuz teslimiyeti anlamına gelmemektedir. Bununla geçmiş süreçler arasındaki tek farklılık, Marx'ın vurgulamış olduğu gibi, içinde yaşanan zamanın ölü geçmiş üzerinde egemen olmasıdır.

Sosyalizmin inşası sürecinde bilincin ve öznel unsurunun önde gelmesi, asla nesnel gerçekliğin, insanlığın ilerleyişinin öncülerinin iradesine koşulsuz teslimiyeti anlamına gelmemektedir. Bununla geçmiş süreçler arasındaki tek farklılık, Marx'ın vurgulamış olduğu gibi, içinde yaşanan zamanın ölü geçmiş üzerinde egemen olmasıdır. Fakat burada bile içinde yaşanan zamanın egemenliği mutlak, kayıtsız şartsız bir egemenlik değildir. Geçmişin mirası daima şimdiki zamana kendisini dayatmaktadır. Bu mirastan kurtulmak, onu sınırlamak ancak nesnel gerçekliği yöneten kuralları daha iyi kavranılması ve bu kuralları gerekliliklerine uyum

sağlama yoluyla gerçekleştirilebilir. İnsanoğlu uçmayı ancak, yerçekiminin yasalarını yeterince anladıktan sonra öğrenebilmiştir. Komünizme doğru duraklamadan yürümek, benzer şekilde nesnel yasaların tümüyle kavranmasını ve bunları dizginleyecek uygun araçların geliştirilmesini gerektirmektedir. Ve bu süreçte insanın bilinçlilik ve özneliğinin herhangi

bir zamanda, herhangi bir yerde bu nesnel yasalar ve gerekliliklerle uyum içinde olmayıp, çelişkiye düşmesi halinde, ölü geçmişin, içinde yaşanan an üzerindeki egemenliğinin yolu tekrar açılmış olur. En derin felsefi anlamda sosyalizmdeki krizin kesin nedeni bu olmuştur.

Aynı zamanda ne kadar ağır ve kritik olurlarsa olsunlar, Komünistlerin öznel hatalarının dünya emperyalizmine ve onun entrikalarına karşı aşırı zor ve eşitsiz bir mücadele çerçevesi içinde meydana geldiklerini, bu hataların önceden belirlenmiş hiçbir ana esas ve kuralın mevcut olmadığı, tamimiyle keşfedilmemiş bir tarihsel yolu – bilinmeyen toprakları – geçerken ortaya çıktıklarını unutmak, ciddi bir hata olacaktır. Dolayısıyla burada asıl nokta, insanların ilerleyişinin bu gerçek öncülerinin soylu mücadeleleri sırasında yapmış oldukları hatalar ve attıkları yanlış adımlar yüzünden suçlanmamalarıdır. Bunun yerine yapılması gereken şey, insanoğlunun sömürü ve baskıdan kurtulması için yürütmekte olduğumuz bu uzun mücadelede benzer hatalardan kaçınmak için, onların olumlu ve olumsuz deneyimlerinden dersler çıkarmaktır.

İnsanlığın kurtuluşunun öncülerini olarak Komünistlerin sosyalizm ve Komünizm için sürdürmekte oldukları mücadelede, geçmişten öğrenmeleri dışında başka bir seçenekleri yoktur. Zorlu mücadelelerinde ilerledikleri yolda aynı şekilde çeşitli engellerle karşılaşabileceklerinin; tekrar tekrar yere düşebileceklerinin; ve daha birçok yenilginin acısını tadabilecekleri-

Lenin'in, Ekim Devrimini zaferinden sonra vurgulamış olduğu gibi: “ Biz bir başlangıç yaptık. Bu süreci ne zaman, hangi tarih ve dönemde, hangi ulusun proletaryasının tamamlayacağı önemli değildir. Önemli olan buzun kırılmış olması; yolun açık olması ve gidilecek yönün gösterilmiş olmasıdır.”

nin tümüyle farkındadırlar. Fakat aynı zamanda geçmişte olduğu gibi bütün engellerin üstesinden gelebileceklerinin; bir kere daha ayağa kalkacaklarının ve geçmişteki büyük başarılarının listesine yeni başarılar ekleyeceklerinin de bilincindedirler. Lenin'in, Ekim Devrimini zaferinden sonra vurgulamış olduğu gibi: “ Biz bir başlangıç yaptık. Bu süreci ne zaman, hangi tarih ve dönemde, hangi ulusun proletaryasının tamamlayacağı önemli değildir. Önemli olan buzun kırılmış olması; yolun açık olması ve gidilecek yönün gösterilmiş olmasıdır.” (133)

Dipnotlar :

(130) Nameh Mardom'dan çeviri, No.318, 10 Kasım 1992, s.37.

(131) aynı yerde, s.6 – 7.

(132) The German Ideology, International Publishers, New York 1947, s. 48, Marx – Engels Collected Works, Cilt 5, s.41 – 42, (İngilizce). Alman İdeolojisi (Feuerbach), Marx – Engels (Sol. Yayınları, Haziran 2008, s.52) .

(133) Lenin, Ekim Devriminin 4. Yıldönümündeki Konuşması, Toplu Eserler, İng. Basım, Cilt 33, s.57.

Çaldağı Mücadelesi Kitleselleşerek Sürüyor

Erdem Eren

1 6 Nisan 2013 tarihli TURÇEP (Turgutlu Çevre Platformu) toplantısında hem dergimizi, hem örgütümüzü ilgilendiren önemli gelişmeler görüldü. Örgütümüz adına olan gelişme şudur: Katılımcı bileşenler kesinlikle şuna inanmaktadırlar ki, eğer bu mücadelenin içinde Toplumsal Dayanışma Derneği ve mücadelemize Söz ve Eylem dergisinin desteği olmasaydı bu savaşım, bu denli kararlılıkla sürdürülemez, bu düzeye yükselemezdi.

TURÇEP'e ilişkin gelişme ise, verdiği kararlı savaşım, artık Turgutlu çerçevesini aşarak tüm Ege Bölgesi boyutlarını kapsayan bir genişliğe ulaşmış, dahası örnek kesiksiz bir mücadele örneği olarak Türkiye toplumsal mücadeleler gündemine girmiştir. Bunun en canlı örneğini, Manisa'da çok geniş bir katılımı yapılan toplantıda görmek mümkündür. TURÇEP, GEMA, Manisa Akademik kurumları ve Odalar birleşip büyük bir katılımcı kitleyi ve bir o kadar da önemli isimleri bir araya getirmiştir.

Öncelikle 16 Nisan 2013deki toplantıya değinmemiz gerekir:Bu toplantıda sürecin hangi boyutlara ulaştığı ve ne tür kazanımların elde edildiği tartışıldı. Bunlardan:

- Çaldağı eyleminden sonra 4 işçinin işi bırakması,
- AKP milletvekilinin yaptığı açıklamalarda zor durumda kaldığını hissettirmesi ve
- Buna ilaveten Tarım ve Orman Bakanlığının

da zor durumda kaldığını hissettiren konuşmaların yapmış olması özellikle anılmalıdır.

Bir diğer konu ise TURÇEP, GEMA ve Manisa'daki Odaların birleşip Manisa'da büyük yankılın toplantı yapma isteğidir. Yoğun görüşmeler sonunda bu üç bileşen, büyük toplantıyı Manisa'da yapmıştır. Salı saat 17.00'da olan bu toplantıya bilim insanlarımız Prof. Dr. Ümit ERDEM, Prof. Dr. Ali Osman KARABAMA katılmıştır.

Toplantı başladığında Konak Belediye Başkanı'nın mektubu okunmuştur. "Gördes'te bulunan maden şirketini doğru bulmuyorum ve Orman Bakanlığı'na raporlar ve mektuplar gönderilmesine rağmen yine de maden şirketini işletiyorlar. Gördes halkı ve Belediye başkanının yürüttü mücadele asla yenilmeyecek." diyor ve Turgutlu Belediye Başkanı'na ters düşen düşünceleri ve bir kararlılığı ergiliyordu.

Bahsettiğimiz 3 bilim insanımızın sözlerine değinelim. İlk olarak Ümit Erdem söz aldı şu şekilde konuştu:

- Dünyanın en önemli yerinde bulunuyoruz ve bu yörenin en değerli varlığı Gediz ırmağıdır. Bu yöre dünyada eşi pek az olan bir toprak verimliliğine sahiptir. O nedenle de bir çok uygarlıklar bu yörede ortaya çıkmıştır.

- Maden şirketine gelecek olursak zaten, nikel krom ve diğer ağır metaller Gediz ırmağıhapsedilmiş durumda; eğer bu maden de açılırsa durum

vahametini varın siz düşünün. O yüzden gerek yöre halkı, gerek büyük şehir, gerek köylüler birlik olup Çaldağı mücadelesinin öncülüğünü yapmaları gerekir. Özellikle İzmir'in bunu yapması gerek; çünkü bu madenden İzmir de etkilenecek.

Dünya nüfusu 8 milyara yaklaşıyor. Ama ta-

Menderes, Büyük Menderes mahvolacak. Zaten bu madenler daha kurulmadan oradaki balıkların yüzgeçlerinde kurtlaşma olmuş durumda; yani kanser riski yüksek durumdadır. Eğer bu sular kirlenirse kapitalizm yine yüzünü gösterecek, sizden temiz suları alacak, suyu pazara sunacak. Yani sizin suyunuza el koyup, onu size çok yüksek fiyatlarla satacaklardır. Halbuki su çok temel

rim yapılacak toprak pek az. 20 yıl sonra ise su, ihtiyacın ancak %60'ını karşılayacaktır. O denle Gediz havzası önemli bir havza özelliğini taşımaktadır. Karbondioksit artışı, en üst seviyede ve 30 yıl sonra meteorolojik kuraklık, tarımsal kuraklık ve yer altı kuraklığı başlayacaktır.

Bu tehlikelere rağmen devlet, gözünü kulağını kapatmış hiçbir şeyden haberi yokmuş gibi davranmaktadır. Anayasa'ya bir sürü madde koymuşlar, buna dayanarak 'sözde' ormanları kurtarma yasası adı altında yasalar çıkarmışlar, ama su yasalarda yer alan maddeler, her türlü rantta ve vurguna kapıları aralamıştır. Örneğin 11 yılda 81 taş ocağına izin verilmiştir. 5727 sayılı yasa-ya göre her yer delik deşik olacaktır.

Yani geldiğimiz durum, Türkiye çapında çok vahim durumdur.

Gelelim Gördes'te ve Turgutlu'da işletmeye açılacak olan madenlere;

Eğer bu madenler açılırsa Nif çayı, Küçük

insanî bir ihtiyaç olduğu için para ile satılmamalı. İşte bunlara dur demek için ancak ve ancak örgütlü bir mücadele gereklidir." Diye sözlerini tamamladı.

Ve ikinci konuşmacı Prof. Dr. Ali Osman Karababaoğlu özetle şu düşünceleri dile getirdi:

- Yaşamın 3 temel unsuru; toprak, hava ve su'dur. Bu üç ortamı da kirlletiyoruz. Ve biz bu kirliliğin ortasında kaldığımızda sağlıklı yaşayamıyoruz. Yaşama alanlarımız kısıtlanıyor. Anne karnındayken başlayarak bebeğin aldığı ağır maddeler, yani toprak kirliliği, hava kirliliği ve yediklerinden etkilenen anne, bebeğini tehlikeli duruma sokuyor. Bu sonuca bağlı olarak erken yaşta kanser, sakat doğumlar ve daha bir sürü hastalılar baş gösteriyor.

Bunların yayacağı hastalık tehlikesinin boyutlarını düşünün. İsterseniz maden nasıl işletiyor, buna bakalım. İlk önce maden üstünde ne varsa -ama orman, ama nehir- hepsi temizleni-

yor ve bu işleme “sıyırma” deniliyor. Belli bir takım işlemlerden sonra, madeni temizlemek için sülfürik asiti püskürtme yöntemiyle yıkıyorlar. Burada akla gelen ilk soru, eğer bu püskürtme yöntemiyle atılıyorsa insanların ve tarımsal ürünlerin üstüne nasıl gelmesin.

Ayrıca ÇALDAĞI’nda 18 milyon ton Gördes’te ise 11 milyon ton sülfürik asit, bu şekilde verilecek.

Maddi konulara değinmek gerekirse, nikeli çıkartıp satacaklar. Ne var ki devletin bundan aldığı pay ise çok ama çok düşük. Bu düşük paylar da nereye gidiyor? Siz tahmin etmişinizdir, umarım.

Madenciler milleti rehabilitasyon, yani herhangi bir bitkinin yeniden var edilmesi yalanını herkese söylüyorlar. Derin düşünürsek binlerce yıllık bitki, sebze ve meyvenin yetişmesi uzun zaman alır. O yüzden bu, yalanın ta kendisidir.

Madenden kaynaklanan arsenik kangrenlere neden olduğu gibi ayrıca ciğer böbrek, prostat, cilt kanserlerine de yol açacak.

Bu nedenlerden dolayı, vahşi madencilige izin vermeyelim.” uyarısıyla sözlerini tamamlıyor değerli bilim insanımız.

Üçüncü konuşmacımız Meteoroloji Mühendisleri Odası Başkanı:

- Mühendislerin tek amacı, toplumu aydınlatmak ve bilinçlendirmektir. Bizim gibi ülkelerde mühendislik demek, bozuk düzene karşı başkaldırı demek olmalıdır.

Ama gözünü kâr hırsı bürümüş mühendisler, bunu yanlış anlıyor; onların anladığı mühendislik olgusu para, kâr, kazanç demektir.

Bu gün Türkiye’de HES, RES, Termik santaralar, nükleer enerji gibi bir bela bulunuyor. İşte bunların altına imza atan mühendislerin gözünü para bürümüştür, vahşileşmişlerdir. Sanki dalga geçermiş gibi de “Size emniyet şeridi çekeceğiz, sakın korkmayın!” diyorlar. Ulan havaya karışan zehre emniyet şeridi çeksen n’olur çekmesene n’olur ? Bu yüzden mühendislik olgusu, ülke-

mizde çok yanlış ilerlemektedir.

Gelelim vahşi madencilige: Balıkesir Balya’da 3,4 ton zehirli atık akıyor. Yağmur yağdığında da bu 5-6 tona yaklaşıyor. Ve 1939’da kapatılmasına rağmen hâlâ zehir saçıyor . Düşünün bir Gördes ile Turgutlu’nun halini.

Ayrıca başka bir örnek de Kütahya Tavşanlı’dan. Zehirli hava ve atıklar yüzünden 63 olan hane sayısı 16 ya inmiş durumda. Eşme’de 1500 kişi zehirlendi. Gümüşhane’de de maden bulmak için mezarları bile kazdılar.

Ve gelelim Turgutlu’ya. Binlerce tonluk sülfürik asit buharlaşırsa bırakın Turgutlu’yu bu sülfürik asit uşağa kadar gidebilir.

Zaten hocalarımız anlatılacak olanları anlattı; ben konuşmamı kısa tutuyorum ama konuşmamı sonlandırırken şunları söylüyorum, benim çok iyi dinleyin: Bu olumsuzlukları engelleyecek olanlar, sizlersiniz; yani Gediz havzasındaki kişilerdir. O yüzden örgütlü bir bilinçle BAŞKALDIRIN ! ‘’ diyor.

Toplantının sonunda ise bir konuşmacı, bir heyet oluşturup başta Bülent Arınç olmak üzere AKP ve hükümetiyle görüşme önerisi getiriyor. Fakat Ali Osman Karababaoğulları, araya girip bunun zaman kaybindan başka bir şey olmadığını, zaten madencilik kanununu onların hazırladığını, gidişi tersine çevirecek gücün ancak ve ancak örgütlü halkın ta kendisinde olduğu dile getirerek, yalnızca sokakları doldurmanın, kitle eylemlerinin, başkaldırının ancak çözüm olabileceğini dile getiriyor.

Toplantının sonuna doğru, TURÇEP sözcümüz Av. Hasan Namak: “Gördes’teki maden karşıtlarıyla da birlik olup, maden şirketlerini onların başına yıkalım!” diye kesin ve net bir kararlılığı dile getirdi. Gördes’teki maden karşıtlarının konuşmalarında ise TURÇEP’le birlikte olmaya kararlı olduklarını, aralarındaki mücadele arkadaşlığının asla kopmayacağını dile getirerek birbirlerine olan güvenlerini tazelediler. Aynı zamanda Gördes ve Turgutlu halkının da mücadeleye hazır oldukları da açıklıkla dile getirildi.

BARIŞ

Çocuğun gördüğü düştür barış.

Ananın gördüğü düştür barış.

*Ağaçlar altında söylenen sevda sözleridir
barış.*

*Akşam alacasında, gözlerinde ferah bir
gülümseyişle döner ya baba*

elinde yemiş dolu bir sepet;

*ve serinlesin diye su, pencere önüne konmuş
toprak testi gibi*

ter damlalarıyla alnında...

barış budur işte.

*Evrenin yüzündeki yara izleri kapandığı
zaman*

*ağaçlar dikildiğinde top mermilerinin açtığı
çukurlara,*

yangının eritip tükettiği yüreklerde

ilk tomurcukları belirdiği zaman umudun,

*ölüler rahatça uyuyabildiklerinde, kaygı
duymaksızın artık,*

*boşa akmadığını bilerek, kanlarının,
barış budur işte.*

*Barış sıcak yemeklerden tüten kokudur
akşamda*

*yüreği korkuyla ürpertmediğinde sokaktaki
anı fren sesi*

*ve çalınan kapı, arkadaşlar demek
olduğunda sadece.*

*Barış, açılan bir pencereden, ne zaman
olursa olsun*

*gökyüzünün dolmasıdır içeriye;
gökyüzünün, renklerinden uzaklaşmış
çanlarıyla*

bayram günlerini çalan gözlerimizde.

Barış budur işte.

*Bir tas sıcak süttür barış ve uyanan bir
çocuğun gözlerinin önüne tutulan
kitaptır.*

*Başaklar uzanıp, ışık! Işık!
diye fısıldarlarken birbirlerine!
Işık taşarken ufkun yalağından.*

Barış budur işte.

*Kitaplık yapıldığı zaman hapishaneler
Geceleyin kapı kapı dolaştığı zaman bir
türkü*

*ve dolunay, taptaze yüzünü gösterdiği
zaman bir bulutun arkasından*

*cumartesi akşamı berberden pırıl pırıl çıkan
bir işçi;*

barış budur işte.

Geçen her gün yitirilmiş bir gün değil de

*bir kök olduğu zaman
gecede sevincin yapraklarını
canlandırmaya.*

*Geçen her gün kazanılmış bir gün olduğu
zaman*

*dürüst bir insanın deliksiz uykusunun ardı
sıra.*

*Ve sonunda, hissettiğimiz zaman yeniden
zamanın tüm köşe bucağında acıları
kovmak için
ışktan çizmelerini çektiğini güneşin.
Barış budur işte.*

*Barış, ışın demetleridir yaz tarlalarında,
iyilik alfabesidir o, dizlerinde şafağın.
Herkesin kardeşim demesidir birbirine,
yarın yeni bir dünya
kuracağız demesidir;
ve kurmamızdır bu dünyayı türkülerle.
Barış budur işte.*

*Ölüm çok az yer tuttuğu için yüreklerde
mutluluğu gösterdiğinde güven dolu
parmağı yolların
şair ve proleter eşitlikle çekebildiği gün
içlerine
büyük karanfilini alacakaranlığın...
barış budur işte.*

*Barış sımsıkı kenetlenmiş elleridir
insanların
sıcacık bir ekmektir o, masası üstünde dün-
yanın.*

*Barış, bir annenin gülümseyişinden başka
bir şey değildir.*

*Ve toprakta derin izler açan sabanların
tek bir sözcüktür yazdıkları:*

Barış

*Ve bir tren ilerler geleceğe doğru
kayarak benim dizelerimin rayları
üzerinden*

*buğdayla ve güllerle yüklü bir tren.
Bu tren, barıştır işte.*

*Kardeşler, barış içinde ancak
derin derin soluk alır evren.
tüm evren, taşıyarak tüm düşlerini.
Kardeşler, uzatın ellerinizi.
Barış budur işte.*

Yannis Ritsos(1)
(Çeviren : Ataol Behramoğlu)

(1) Yannis Ritsos (1 Mayıs, 1909 - 11 Kasım, 1990)
Yunanlı komünist şair. Yirmili yaşlarında (1931)
komünistlere katıldı ve bu yaratıcılığının ve şiirinin
doğrultusunu belirledi. Epitaphios (Yazıt-Mezar
Yazıtı) (1936) adlı kitabı Atina'da Zeus tapınağında,
faşist cunta yönetimi tarafından törenle yakıldı.

Şair, siyasal görüşleri yüzünden Faşist Metaksas
ve Papadopoulos dönemlerinde Ege adalarında sür-
gün olarak yaşadı. Pek çok ulusal ve uluslararası
ödülü kazanan Ritsos'un otuzdan çok kitabı yayın-
lanmıştır. 1977 Lenin Uluslararası Barış Ödülü'nü
alan şairin şiirleri 80 kadar dile çevrilmiş ve mil-
yonlarca insana ulaşmıştır. Ve Ritsos bütün şiir-
lerinde -tıpkı yoldaşı ve dostu Nâzım gibi ve öteki
tüm komünist şairler gibi- dünya proletaryasının,
emekçilerinin, mazlum halkların, insanlığın yaşa-
nası güzel bir dünya kavgasını; barış gibi, özgürlük
gibi en soylu, en güzel düşlerini ve özlemlerini dile

SÖZ ve EYLEM

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

Söz ve Eylem 1 Mayıs Bildirisi

HAYDİ 1 MAYIS'A! HAYDİ AYDINLIK BİR GELECEĞE!

1 MAYIS 2013'e; bölgemizde ve dünyamızda topyekûn bir savaş olasılığının arttığı, kapitalist emperyalizmin, tarihindeki en büyük, en müzmin ve en derin krizinin içinde debelendiği ve dünyayı yeniden paylaşmaya yöneldiği, uluslararası ve işbirlikçi tekellerin kanlı soygun ve sömürülerinin alabildiğine şiddetlendiği ve bütün bunların karşısında da işçi sınıfının ve emekçilerin öfke, tepki ve başkaldırılarının dünya çapında yaygınlaştığı kaotik bir ortamda giriyoruz. Ve ne yazık ki tehlikelerin ve olanakların aynı derecede büyük olduğu bir ortamda, bu olanakları değerlendirecek, açığa çıkan bu devrimci enerjiyi devrimle taçlandırarak dev-rimci özneye, partiye, henüz sahip değiliz.

Emperyalizmin ve işbirlikçi tekelci burjuvazinin gözü dönmüş kâr hırsıyla işçi sınıfına, emek-çilere, mazlum halklara, doğal yaşama, gençliğe, geleceğe, sanata, kültüre, yaşama, özgürlüğe –kısacası güzel olan, değerli olan, insani olan ne varsa hepsine- yönelen azgın ve vahşi saldırısı hayatın her alanında, dünyanın

her yerinde, bölgemizde ve ülkemizde artan bir şiddetle sürüyor.

İşçi sınıfımız; kıdem tazminatlarının elinden alınmasına, işsizliğe, 'esnek çalışma' diye adlandırılan güvencesizleştirme, taşeronlaştırma ve kimalsızlaştırmaya karşı; sendikal örgütlenmeyi ve grev hakkını neredeyse imkânsız hale getiren sınırlamaları söküp atarak sınırsız örgütlenebilmek, dayanışma ve genel grev hakkı dahil mücadele araçlarını kazanabilmek için mücadele ediyor. Komünistlerin, devrimci demokratların ve sınıf kardeşlerinin desteğini alabildiği yerlerde ise mevzi başarılar kazanıyorlar.

Kamu emekçileri, emeklerini savunabilmek ve örgütlenme özgürlüklerini genişletebilmek için -genel grev ve dayanışma grevi hakkı dahil- grev ve toplu sözleşme araçlarıyla donanmış sendika silahını kuşanmak için inatçı, ısrarlı dış bir mücadeleyi uzun yıllardır sürdürüyor.

Anadolu köyleri ve kasabalarında halkla-

rımız; doğayı, doğal yaşamı, kendi yaşamını, çocuklarımızın geleceğini, özgür akan dereleri savunmak için HES'lere, yerli- yabancı maden şirketlerine, geleceğimiz dahil her şeyi haraç mezat satışa çıkaran AKP iktidarına karşı bunca yıldır mücadele veriyorlar. Hem de yanlarında işçi sınıfının örgütlü desteği ve dayanışmasını bulamadıkları, hem de çoğu kez jandarmaya yenik düştükleri halde... bu direnişler yurdun şurasında veya burasında tıpkı çoban ateşleri gibi parlamaya devam ediyor.

Kürt halkı; tam 29 yıldır yaklaşık 40 bin oğlunu ve kızını kurban vererek kendi kaderini tayin hakkı için, diliyle, kültürüyle, kimliğiyle kendini kabul ettirmek, onuruyla yaşayabilmek için; devletin inkâr ve imha politikalarını çökertmek için savaşıyordu. Or-tadoğu ölçeğinde sınırları delik deşik ederek dostun düşmanın hesaba kattığı bir güç oldu. Şimdilerde Kürt Özgürlük Mücadelesi yeni kazanımlarıyla, risklerin ve olanakların arttığı, yeni bir döneme giriyor.

Öğrenci gençliğin ana gövdesi uzun süren yıllarından sonra her geçen gün daha etkili biçimde toplumsal mücadeleye ağırlığını koymaya başladı. Polisin, Hizbullahçı ve faşist milislerin ortak saldırıları karşısında yılmadan başkaldırıları yükseltiyorlar. YÖK zincirlerinin parçalandığı özgür bir tartışma ortamında çağdaş, bilimsel, katılımcı, parasız bir eğitim için, yönetimde söz sahibi olmak için verdikleri mücadele gençliğin ve devrimci demokrat kamuoyunun desteğini kazanıyor.

Kadın hareketi, kendisiyle birlikte tüm toplumu özgürleştirmek için giderek kitleselleşip yükselen ve tüm mazlumların mücadeleleriyle bütünleşip kaynaşan yoğun bir mücadele veriyor.

Baskı altına tutulan inanç grupları inançlarını özgürce yaşamak için mücadelelerini sürdürüyor.

Ne var ki ve ne yazık ki büyük bir devrimci potansiyeli oluşturan tüm bu dinamikler, direnişler ve başkaldırıları parçalı, birbirinden ko-

pukturlar. Bu muazzam güç devrimci bir sel yatağına toplanmadıkça, bütün kötülüklerin temel müsebbibi burjuva özel mülkiyetini ortadan kaldıracak bir devrim hedefine yönelmedikçe bozkırdaki su birikintileri gibi etkisiz kalacaktır.

En temel eksiğimiz, en şiddetli ihtiyacını duyduğumuz şey; gerçekten devrimci, gerçekten enternasyonalist, gerçekten komünist öncü partidir. O komünist partidir ki;

Bütün öfke damlacıklarını ve dereciklerini birleştirip kaynaştırarak umuda dönüştürecek-tir.

Bütün direniş ve başkaldırıların ta içinde, önünde yer alacak; bunlara bilinçlilik, örgütlülük, derinlik ve yaygınlık kazandıracak, her mücadeleyi kazanımlarla büyütecektir.

Bu sabırlı, inançlı, inatçı emekler yardımıyla işçi hareketi ile komünist hareketi birleş-tirerek devrimin asıl vurucu öncü gücünü inşa edecektir.

Bütün öfke, tepki, direniş ve başkaldırıları, ezilen tüm kesimlerin mücadelelerini destekleyecek, bunların tümünü birbirine bağlayarak birleştirecektir.

Ve nihayet bu parti en küçük bir mücadeleyi bile ziyan etmeden tüm başkaldırıları devrimci bir sel yatağında toplayacak, bu devasa güce burjuva iktidarını yıkıp emeğin iktidarını kurmakta önderlik edecektir.

O halde işçi sınıfımızın, emekçi halklarımızın en temel, en yakıcı ihtiyacı; Marksizm-Leninizm silahını çözümleyici bir kılavuz olarak her aşamada ustaca kullanacak bir "KOMÜNİST PARTİ"dir.

Öyleyse, devrimci bir programı üreterek böyle bir devrimci partiyi inşa etmek, Türkiye'nin tüm komünistlerinin tarihsel görevi ve boyun borcudur.

Barış Devrimde, Çözüm Sosyalizmde!

Hedefimiz Devrim, Silahımız Parti!